

તુર્ગાં સ્વયાલાત ગુલસન.

કલગીવાલાઓના જવાબ.

એમાં છબ્બક માફત, છબ્બક હકીકી, જોગીનામા, હરનીનો કીરસો,
શદાદનો બયાન, દાનલીલા ગુજરાતીમાં, ઔરતની બેઠમા-

ની, પનીહારી, તુર્કાના નીસબત, સોહાસન નારીનું '

બયાન, તથા કેટલાક તન્હાં તન્હાંની રંગ-

તોના રસીલા ખ્યાલો સહિત.

ગુલામ નખીખાં

એઓએ

બનાવી તમઆર કીધાં.

તેઓના સાગીર્દ

નારાયણ આસા

તથા

મગન રામજી

એઓએ

મુ'બઇમાં

ધી બઠકિ-રોઝક પ્રિટિંગ પ્રેસમાં છપાવી પ્રસિદ્ધ કીધાં.

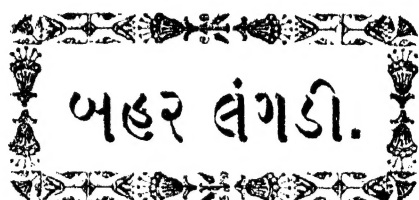
સન ૧૮૮૮.

સન ૧૮૬૭ના ૨૫ આક્તપ્રમાણે રજીસ્ટર કયું છે.

હીંમત બાર આના.

તુર્ગ-સ્વયાભાત ગુલસન.

કલગીવાળોકે જવાબ.

સખી.

કાયા માયા જુડી છે યે સત કરી જાનો તમે.
કામ ક્રોધમાં વસ થઈ તુ કેમ માયામાં રમે;
કર ગુરની આકરી જે કામ આવસે કોઈ સમે.
કર જીવરમાં ધર હરીનું કદી નહીં જુખો બમે.

ધૈંસ.

પ્રેમથી ભક્તી કર હરની = પ્રાર્થના થાય શંકરની.
પરાઈ આશા નહીં કરની = પ્રાક્રમ સીધે રસ્તે ધરની;
પ્રેમમાં પરશેતમ છે આપ = પાપથી ડર ન થાય સંતાપ.

રંગત લંગડી.—સલામ ગુજરાતી.

પ્રથમ નમુ નારાયન નીરાકાર ઇશ્વરને કરું સલામ,
તેની પાછલ = શ્રીલા વીજ્ઞા શંકરને કરું સલામ. ટેક.

પારસનાથ જગદીસ હરીહર બલીવાનને કરું સલામ,
ગનપત ગુરને = અંજની સુત હનુમાનને કરું સલામ;
નારદ સારદ વીશ્વામિત્ર વસુદેવ કાનને કરું સલામ,
નવ નાયને = સીદ્ધ ચૌરાસી જાનને કરું સલામ. (મીલાન)

ગંગા જનના ત્રીમેની સાતો સરવરને કરું સલામ, તેની પાછલ.

૧

સાડાખાર છે પંથ વો હીન્દુ મુસલમાનને કરું સલામ,

મહંગદાલને= શ્રી ઉંકાર જ્યાનને કરું સલામ;

જગદીસ ગોપાલ સાકી સઉ દેવસ્તાનને કરું સલામ,

ત્રન દેવોને= નવ બ્રહ્મા આસ્થાનને કરું સલામ. (મીલાન)

ચંદ્ર પ્રભુજી પુષ્પ દંતજી દેવ સગરને કરું સલામ, તેની પાછલ.

૨

સીતલ નાથજી ખાસ પુંજ માહારાજ ભાનને કરું સલામ

બીમલ નાથને= સર્વ મુનીજન જનનને કરું સલામ;

અનંત નાથને ધર્મ નાથના પત્ર પાનને કરું સલામ,

સંત નાથને= વો કુંથા નાથ વાનને કરું સલામ. (મીલાન)

સર્વ ભક્ત જનને તલાવ તારે તરવરને કરું સલામ, તેની પાછલ.

૩

સાલશેટ અને મોહરધ્વજ બાહુ બળવાનને કરું સલામ,

અમરશીંગ કહે= વીક્રમાજીત જનને કરું સલામ;

જમશેદજી ઉમેદ કહે ખરસત પૈલવાનને કરું સલામ,

મગન નરાયન= કહે ધરતી આરમાનને કરું સલામ. (મીલાન)

કેહે છે નખીખાં દાસ છું તારો અજર અમરને કરું સલામ, તેની પા.

રંગત લંગડી-સલામ.

ખૈ દાલ ઔર અલીફકો સીજદા સુર એ મેરા કલામ હૈ,

રસુલે અહેમદ= કો મેરા બાદ જીનોકે સલામ હૈ. રેક.

સુર ચેલાંપે ખીસમીલાહકા સખુન જખાપર લાતા હું,

બાદ બજમમે= આલીમોકો આદાય બખતા હું;

ઈસ્મિલે પાકે ખુદાકા જસદમ ફડમે ચંગ કડકાતા હું,

નામ સનમકા= લેકે હકાની ખ્યાલકો ગાતા હું. (મીલાન)

ઉનકા મેરા સલામ કુરાને મજદમે જનકા નામ હૈ, રસુલે અહેમદ.

૧

સરસ્વતી ગનેશ સારદા શીવકા ધ્યાન લગાઉ મૈં.

સંબુકી જય જય= વો પુંજન કરકે દરસન પાઉં મૈં;

બુબુર્ગ હૈં જીતને ઉનકો હર્ગીજ નહીં સરકો મુકાઉ મૈં,
સલામ કરકે= માનદે મહેશીલમે ખીઠલાઉ મૈં. (મીલાન)
મુરસદ હમારા ખુદા હૈં જીસે દીલ યે રહેતા મુલામ હૈં, રસુલે અહેમદ૦

૨

અકલમન્દકે બૈઠકે બસ નજદીક ખ્યાલકો ગાતે હમ,
મજમુ' આલા= બજમમે લીખકર રોજ સુનાતે હમ;
જોકે હૈં કમઅકલ ઉન્હે નજદીક ખીદા સમજાતે હમ,
જો કોઇ હમકો= કહે ગર ખુરા ન ગુસ્સા ખાતે હમ. (મીલાન)
મુસલમાનકો સલામ હીન્દુકો મેરા રામી રામ હૈં, રસુલે અહેમદ૦

૩

જો કોઇ ખુદાકી કરે બંદગી ઉસીપે ઉસકી સાયા હૈં,
ઇસ મતલબકો= કીસી બીરલે સાએરને પાયા હૈં;
સમ્બુલાલ અન્તોન રામા રોસનને ખ્યાલ સુનાયા હૈં,
નખીખાનને= સોંચ પુર મજમુ' છંદ બનાયા હૈં. (મીલાન)
ખરશેદજી નારાયન મગન કહે મુનકર હૈં વો ગુલામ હૈં, રસુલે અહેમદ૦

રંગત લંગડી.-ઇસ્ક મસ્તાના.

જોકે હૈં આસક સાદક ઉસને તો દાર અખત્યાર કીયા,
સરકો કટાયા= વલે દીલબરકો તો દીલદાર કીયા. ટેક.

ઉસકે નુરકે સીવા કીસીપે યૌર એ યૌસા નુરબી હૈં,
ઉસકે સાની= જહામે કીસકા કહો સઉરબી હૈં;
વો જૈસા રનસુર હૈં વૈસા જહામે કોઇ રનસુરબી હૈં,
સીવાય ઉસકે= જલા સક્તા કહો કોઇ કોહતુરબી હૈં. (મીલાન)
ઉસને લીયે ઉમતકે કીતાબે જહામે રોસન ચાર કીયા, સરકો કટાયા૦

૧

હૈં કુલ્લે સયઉન કદીર આયત હીસાબમે સુનો કલામ,
જીનો મલક સખ= ફરીસ્તે ખીદમતમે રહે ખડે ગુલામ;
સમ્સકમરમે નુર હૈં જીસકા રોસન હદીસોં મે હૈં નામ,
સીફત ઉસીકી= કરેં હર પીર વલી તુમ સુનો મુદામ. (મીલાન)
જીસને ઉસકો સમજી ઉસકા ઉસીને બરહક કાર કીયા, સરકો કટાયા૦

૨

હમ્દમે ઉસ જનાકે હમેશા રહે આસક સાદક હરથાર,
 ઇરકમે ઉસકે= દીદ ખાતીર આસકને પાયા દાર;
 જલાકે મુદી સગનકો પાયા આસક સમ્સતખેરજ નેહાર,
 સરમદને સર= દે દીયા જરા નહીં કીના ઇનકાર. (મીલાન)

ઇરકમે ઉસ દીલખરકે જુરમ આસકોને ખસ્તા ખ્વાર કાયા, સરકો

૩

જો આસક સાદક હૈ ઉસકે રહે વો તાખેદારીમે,
 યાદ સનમકી= કીયા કરતે હૈ બડી હુશારીમે;
 સમ્બુલાલ બાબુ રોસન રાખા કહે ખલકત સારીમે,
 નખીખાન કહે= યાદ કર ઉસકી એસ બીમારીમે. (મીલાન)

હરી પાસકોલ મગન નારાયન દુસમનકો શીતાર કીયા, સરકો કટાયા.

૪

રંગત લંગડી.

વલી પીર પૈગમ્બર યાદ ઉસકો સખ સાદત મન્દ કરે,
 સુકકા સીજદા= બગ્ન લાવે ન હર્ગીજ કન્દ કરે. ટેક.

લા સરીકકો કીસીને દેખા નહીં તુ ક્યા ઇન્જીદાર કીયા,
 કહાંપે પાયા= જોકે દીલખરકો તુ દીલદાર કીયા;
 જુઠ ખાત કર કરકે તુને આપની મટી ખ્વાર કીયા,
 રંજ ઉઠાયા= ન પાયા દીદ તુ કેસા યાર કીયા. (મીલાન)

તુમ સરકે ખેવકૂજ જો હૈ બહરકી મીસરી કન્દ કરે, સુકકા સીજદા

૧

જોકે હૈ જહર દુનીયામે સમ્સકમરકો દેખ રહે,
 જહાન યહાં હૈ= કૌન ઉસ જલ્લવેગરકો દેખ રહે;
 વોતો નહીં મીલનેકા સમજો તુમ પથ્થરકો દેખ રહે,
 જનબી મુસકીલ= દેખ પાવોગેબસરકો દેખ રહે. (મીલાન)

તુ જૈસા કહેતા હૈ સુખન નહીં એસા અકીલ મન્દ કરે, સુકકા સીજદા

૨

હુવા મ્દમે માલુમ કે તુ દીલખરસે હો બૈયાન ગયા,
 ધુલ ન પાયા= કદમકી ખાક ક્યા તુ પૈયાન ગયા;
 ફરીરતોંકી નહીં તાખ જાન ક્યાં ઉસે તુ અખ સૈતાન ગયા,

દેશતમે દીસ= પરેસાં હુવા તુ હો નાદાન ગયા. (મીઝાન)
અન્નમન્દ કહેતે હૈં નહીં નાદાની સખુન આનન્દ કરે, સુકકા સી

૩

અન્યા તુ અન્યા હુવા તુ લેતા પીકે જલરકી ખ્યાલીકો,
સખકે રખકે નસેમે બકે યાત મતવાલીકો;
આમ લગાતા હૈં મુરખ કીસ તરેહ નીમકી ડાલીકો.
નખીખાં રામા= કહે રોસન ઓ અમરશીંગ ખ્યાલીકો. (મીઝાન)
અનુન પાસકોલ કમેદશીંગ કહે અનુમે તુજકો બન્દ કરે, સુકકા સી

૪

રંગત લંગડી.

દીવાને દુનીયામે આનકે જોગ જુકત નહીં બની હૈ,
બાવ ભક્તકો= જો જાતે વો નીર્ભય નીરખાની હૈ. ટેક.

જોગી જન કહેલાયે સંત દુનીયામે ભરમકી ભર ભટી.
માયા બલમે= ફસેકી પાપકી ગરદી યે ખટી;
દુનયામે બસકે વો દુનીયા જનાઈ ધોખકી ટટી.
દેર કેક નઈ તુમને= રમાઈ તનપે ખાક ઉજલી મટી.

શ્રેર.

જુક દુનીયા જરે જના જાતોંકા એસા યાદ હૈ.
સય કહે દેર કેક તજ નહીં તુમને રાગે પાદ હૈ;
સંત વો પુરે દનેલીપર રખે સર કાદ હૈ,
છોડ બરતી દેખતે જંગલકી બારે બાદ હૈ. (મીઝાન)
અમ કોષ મદ લોભ મેહ જો તનેસો જ્યાની ધ્યાની હૈ, બાવ ભ

૧

મનમે તો માયા રાખી ઔર કહેલાતે હો સંત બકે,
જકતકો જુકે= જનાતે અપ ચલાતે પંત બકે;
જૈસે ઉમલા દીયેકા ઉપર નીચે અધેરા તુરત પકે,
દંત કયાસે= ઉડતે હો જૈસે ગજ દંત બકે.

શ્રેર.

કીસ તરેહ જુક જનાતે જગકા રસ ઔર ભોગ હૈ,
ઔરકો ઉપદેસ દે આપી કરે સનજોગ હૈ;
આસ તરખ્યાકો ન મારે ઔર ન મારે સોમ હૈ,
અહુવા અપ ખુબ સાદા તુમને જુક જોગ હૈ. (મીઝાન)

એ હરકે લૌ લીન ઉતોને તજી જન જન્દગાની હૈ, ભાવ ભક્તકો.

૨

ઝૌર ખનાયે જુટે તુમને ખટરસ ભોજન ઝૌર જલકો,
ફેર ફેલ નહીં ખાતે= બૂલકી પત્તી બનમે બન ફલકો;
જોગ જુકત ફૂલ ઝૌરધ હૈ તુમ ક્યા જાનો ઇસકે બલકો,
સંતવો પુરે= સુમરની સુરતકી ફેરે પલ પલકો.

શેર.

બનમે આસન માર બૈઠે છોડકર સનસારકો,
કર લીયા ખાસા ઉને ખલ્લ-રમે પેકી પારકો;
જન કર જમકો દીયા પહોંચાવો પલે પારકો,
ધ્યાન જીસને કર લીયા કર યાદ અપને પારકો. (મીલાન)
જોગ ખીયોગ ઇસકો કહેતે હૈ સમજે બેદકી બાની હૈ, ભાવ ભક્તકો.

૩

બસતર પહેન ભોજન પા નેકી બદીકા કીયા ધરિદા હૈ,
સચ બતલાવો= આપને જોગ કૌનસા સાદા હૈ;
સમ્બુલાલ ઉસતાદ નરાયન મગનકા સકુન જીયાદા હૈ,
યે અનુનસે= જવાબ સુનકર ચકરાયા આદા હૈ.

શેર.

ધ્યાન ધર સમજો તુમારે હાલ ઝૌર અહેવાલકો,
જળ્ય કહેવો જોગ તુમ છોડો સકલ જનજાલકો;
ફેર કભી ગાના નહીં દંગલમે દુટે ખ્યાલકો,
પ્રેમ પ્રભુસે લગાકર યાદ દીનદયાલકો.
ખ્યાલકે ઉપર ખ્યાલ નખીખાં રામાં કહે જખાની હૈ, ભાવ ભક્તકો.

રંગત લંગડી.-સરાપા દન્દાકા.

ચમક સમ્મસે દુની તેરે દન્દાકી હસી હસાનેસે,
રદ સીતારે=બર્ફ માયલ હૈ નજર મીલાનેસે. ટૂંક.

એક નયા અફસોસ હુવા હૈ સનમ પાનકે ખાનેસે,
લાલ ઝૌર મોતી,= શીદા હૈ લખપે સુખ દુરદાનેસે;
હુધ સફક કુરખાન તેરે લખ લાલકી સુરખી પાનેસે,
અનાર દાને, ન લાયે તાખ રહે બે દાનેસે. (મીલાન)

રંગત લંગડી.

ખૂબ રૌસનીસે હોગય હૈ અહેરે સુનો ઠીકાનેસે, રદ સીતારે.

૧

ખુબ ગસ્તા જાહીર હૈ જવાહીર નજરમે રહે એ ગાનેસે,
નજર દાંતપર= કરે ક્યા કોઇ જાને એ જાનેસે;
ચાહ સમુનદરમે દુખે ન નીકલે હૈ ધખરાનેસે,
કોઈ નહીં જો= જાના જાના જાયે પૈયાનેસે. (મીલાન)
લોહૈ દીલપર હો જખત એ દાંત તેરે દીખલાનેસે. રદ સીતારે.

૨

જવાહર સદકે હુવે તસદ્દુક આન ખાન મન માનેસે,
પત્તા મોતી= ઔર તન જવાહીર સબી જમાનેસે;
દેખ મુરસા ગર સખ ભુલે કારીગરી ધતિરાનેસે,
યે હૈ નગીને= જડ દીએ રખને અને ખનાનેસે. (મીલાન)
માહતાખમે ચમક સમાઈતેરે દાંત દીખલાનેસે, રદ સીતારે.

૩

યાફૂત હો રેખ રેખ દાંતોકી નીસખત પાનેસે,
બેલા ચમેલી= મોગરા બોલે સખુન લહેરાનેસે;
મીલી ખુશુરગી પાનકો યે ખીડીકે ચાર ચખાનેસે,
રામનારાયન= ગીરકે ખુસી હે મજલસ ગાનેસે. (મીલાન)
નખીખાનતો કરે મૂલાહજી મુલાં મોલખી શાનેસે, રદ સીતારે.

૪

રંગત લંગડી.—જનમ.

દેખ તેરે મરનેકો હર ખસરકો ગમ તાજ હોને લગા,
હર આસકકે= જખાપે ચેહી તકાજ હોને લગા. રેક.
બલા કહો કીસકે લાસેપર આપે ફરીસ્તે હૈ દો ચાર,
હમે ખતાદે= ન કર દંગલમે તુ ઝુઠી તકરાર;
કરનેકો રૂહ કખજ વો મલકૂલ મૌત આઈ હૈ સુન એકખાર,
ખીચકે રૂહકો= ગઈ કર નીકલ વો તેરી મદી ખ્યાર.

શૈર.

વો લેકે મોત રૂહ તેરી ગઈ જખકે નીકલ ધરસે,
પડા તુ રહે ગયા મૂદા ન ઉઠને પાયા ખીસ્તરસે;
ખીરાદર ઔર સખ ફરજન્દ ગયે હૈ બાગકે ડરસે,

તુર્રી-ખયાલાત ગુલસન.

જો કૂંઠ થા માલ તોરા ખીચ લીના તેરે કમરસે. (મીલાન)
જમા હુવે દો ચાર સખસ તૈયાર જનામ્ન હોને લગા, હર આસકકે

૧

જખકે તુ મર ગયા તો ગમ આલમકે નહીં દીલપર આયા.
લાસ તેરીકો= દેકે ગુસલ સખોને નહે લાયા;
કીરીને પુછા કહો સખસ એ મૌત બલા કેકંકર પાયા.
દમે બનાવો= ફેરી બીમારીથી ચેકં ફરમાયા.

શેર.

કોઈ કહેતા ઇસે અફસોસ ઇસી માયાકા એક ગમ થા,
ઇસીકા ઇરક એ નાપાકમે આગ્રહ એ દમ થા;
સુના જળ હાલ રંજ અફસોસમે સારાદી આલમ થા,
કોઈ હસતા રહા કીસકા હી સર સીજદે મને ખમ થા. (મીલાન)
ગલી ગલી કૂચેં કૂચેમે ચેહી અવાગ્ન હોને લગા, હર આસકકે

૨

કોઈ કહેતા હૈ રાહે અદમકો ચલા હાય અળ ચાર મેરે,
કચકે અન્દર= હોયગા દોરત આગ લાચાર મેરે;
કલમા જળાંમે નહીં બુલના મરીજ તુ બીમાર મેરે,
યાદ ખુદાકી= છોડ મત જરા દીલસે દીલદાર મેરે.

શેર.

લીયે કંમતકે સાહકી દોરતો ફેરી સહાદતથી,
સીવા અલાહકે ઉનકો નહીં કીસકી હીમાયતથી;
દીયે સર વાસતે ઉમતકે ચેહ ઉનકી હીકાયતથી,
ખસ હૈ અફસોસ સદ અફસોસ ફેરી ઉનપે આફતથી. (મીલાન)
હર આલમકે જખાનપર ચેહી ગમ તાગ્ન હોને લગા, હર આસકકે

૩

દેખકે તેરે મરનેકો તો હર આસકને દર્દ કીયા,
કચકે અન્દર= ફરીસ્તા આકે તુઝે દમ સદ કીયા;
કબીતો ચેહરા શાહ કીયા ઔર કબી તેરા રંજ જદ કીમા,
યાદ તેરા ગંમ= મકાપર આ કરકે હર મદ કીયા.

શેર.

તીજ્મ વો ચેહલમ કર દીયે દીન તેરા સખ આગ્રા હુવા,
લાલ સખ્ખુ દરજ રામાકા અહોત ખાત્રા હુવા;

નખીખાંકે દીલમે એકે ઉસ રખકા ઉજ્યાકા હુવા,
મંગલ મગન અન્તોન રૌસન તો તુરેવાલા હુવા. (મીલાન)
જમશેદજી નારાયણકા ફડમે ખમ્માજી હોને લગા, હર આસકકે

૪

રંગત લંગડી.—સરાખા.

કદમે તેરે સરો હુવે ઈસ જલાકે અંદર રૌસન,
નુર હુસ્નસે= પાકે હોગય તુરાની મરહો જન. ટેક.

માંગને દીલકો માંગ લીયા જૂલમાતકી જ ગા હૈ વો કુલ,
ગયા જો રાહસે= ફર્યા જૂલમાતમે વો જાંકે ખીલકુલ;
કૌસ કુત ને ખમ ખાયા અખરકો દેખ કાખા રહે તુલ,
રખ અનવરકો,= દેખકે બાગમે સગ સરમાયે ગુલ. (મીલાન)
જુલકે જુસકે માર દગરો હુવે હૈ જૈસે મુસ્ક ખુતન, નુર હુસ્નસે

૧

મીંજકે જુસપે તીર ચલે તો ઉસકી હોય કયામત હૈ,
દીદમે નરગીસ= ને પાયા રત્યાં નેક હીકાયત હૈ;
કાન દેખ હૈરાન ફરીસ્તે હુવે વો પાય સફાયત હૈ,
પેસાનીસે= સન્સ સરમાયા નુર નીયામત હૈ. (મીલાન)
નાકસે લીખું અલીફ સખુત ફરજાન દેખકે ગુન્ઝા દલન, નુર હુસ્ન

૨

ગોહર સરમાં ગયે રખર દન્દા ઈસ રૌસનાકકે,
ગલા દેખકે= ગલા દીલ હુકકે હુવે સુરાકકે;
સીતા સાફ આઘના દેખ દીલ ફટે મસ્ત રૌદાકકે,
ઔર પીસ્તાસે= બને આનાર બડે ગોલાકકે. (મીલાન)
સીકમ મૂલાયમ મખમલ ચીતા કમરપે વારા હૈ તનમન, નુર હુસ્નસે

૩

રાન દેખ હૈરાન હોકે ગીર પડે મલક બેતાબ હુવે,
પંજે મરજ= દેખકે હર મરજ બે આબ હવે;
નાખુંસે હીરોને આબ પાયે વો ખુસી સીતાબ હુવે,
રામાજકે= દુસમાન સુનકે બહોત ખરાબ હુવે. (મીલાન)
નખીખાન ઉમેદશીંગ સંગ ગાતે હૈ ઊ અન્તોન મગન, નુર હુસ્નસે

૪

રંગત લંગડી.-ગમ ખયાન.

ખાલી સકોના કહે વો કાસમ તેગે જહાસે હુવે સહીદ,
હુસૈન કહેતે= સીર ખીન અસગર ખાસે હુવે સહીદ. ટેક.

ખીલાને ખાસોકે પાની ગય દરયાપે અખ્યાસ અલી,
મસ્ક વો લેકે= ગયે સુયે દરયાપે ખાત ચલી;
લગા સીત્રકા લશ્કર કહેને રોકો મતદો છોડ ગલી,
મસ્ક વો બરકે= લોટ આવે જખ હોગી ખાત બલી.

શેર.

સખ રહે ખામોસ જ્હાં કૂછ ન જરા ગલખા કીયે,
સુયે દરયાપે દીલાવરકો સહી જાને દીયે;
નામે વર અખ્યાસ જા દરયાપે જખ કહેને લગે,
બરકે ચલના મસ્ક હૈ પાની વો ખાસોકે લખે. (ખીલાન)
સીજદેમે સર ઝૂકકે સખ જ્હાં રાજી રજાસે હુવે સહીદ, હુસૈન કહેતે.

૧

લગે કહેને ઘોડેસે તીરનગીસે તુભી કૂછ પીલે આખ,
અસ્કકો બરકે= અસ્મમે રોકર ઘોડા દીયા જવાખ;
મૈં પાની પી જખાં કર તર મરે વહાં ખાસે માહાતાખ,
જુક યે સુનકે= અલી અખ્યાસ હુવે ઉસદમ ખેતાખ.

શેર.

ફેંકકે અનજૂલસે પાની આહ બર જાને લગે,
તો સબી કાફીર ઉનીપર તીર બરસાને લગે;
સીધા ખાખૂ કટ ગયા ડાંવેપે રખે મસ્કકો,
વોભી ખાખૂ કટ ગીરા અખ્યાસ ધખરાને લગે. (ખીલાન)
દાંતમે લેકર ચલે હુવા જખ હુકમ ખુદાસે હુવે સહીદ, હુસૈન કહેતે.

૨

મસકી જેપે= જખકે તીર કાશીરોંને હાય ચલાયા હૈ,
મસ્કબી ફાડી= મસ્કસે પાની સબી બહાયા હૈ;
ગીરી લાસ રેતીપે અલી અખ્યાસકા દમ ધખરાયા હૈ,
લખને ઉસદમ= ફતેહકા ડંકા તુરત બજાયા હૈ.

શેર.

હુસૈનસે દુખતર કહે અમૂ મેરે આવે નહીં,

आ सयय लुध देर अय तक मरक भर लाये नहीं ;
 आ हुवा सका मेरा आ कूदने मारा उन्हें,
 आ मेरे अमुने देने आय वहां पाये नहीं. (भीखान)
 हुवा मुझे मालुम ययातो नय पूलासे हुवे सहीद, हुसैन कहते०

उ

सायद मेरे अमुके उपर सीम लघने गेर कीया,
 धिसी सययसे= अहोत कुदर लघने सोर कीया;
 हुसैन सुन भेटीके समुपे सही अहोत कूछ गोर कीया,
 यकीन भेटी= कुदरने वार सही भील डार कीया.

शेर.

बाल समु कहे लीये उमतके सहे दरदो अलम,
 कथ नभीयां गमे उनके हो रदा है यरम नम;
 रामा भगत कहे अमरशींग अइसोस कैसा नूदम है,
 दामा हरी पासकोल अन्तुनने कीया छंदको अतम. (भीखान)
 उमेदशींग नारायन कहे साह सीदको सदासे हुवे सहीद, हुसैन कहते०

४

रंगत लंगडी.-गम पयान.

दरदो गम और रंग अलमकी पटाये दीलपर छाई है,
 सहीद होगया= हाय करणवमे हसनका भाष है. टेक.

नयके अली अय्यास नामेपर यलनेकी ठेराये हैं,
 अलम हाथमे= उठा कंधे मरक लगाये हैं;
 पानी देनेके आतीर भीमेसे कदम उठाये हैं,
 अले अहादर= सोर काशीराने पूय मयाये हैं.

शेर.

देभके अय्यासको हर तरफ गुल होने लगा,
 और अली असगरभी रोरो जनको जोने लगा;
 काशीरा करने लगे सदाके ना छोडा उसे,
 सुनके जैसे डालको हरयेक यसर रोने लगा. (भीखान)
 उमतके आतीर गरदन सीनदेमे नय कटाई है, सहीद होगया०

१

पढोये दरयापे अली अग्यास जहादर नुरानी,
 भर अनगुलमे= आपको सोय. लगे करने आन;
 घोडेसे नग्य कहे तु पी हो छुट मेरे प्यारे पानी,
 सुनके छकको= दुर्घ घोडेको जहात परेसानी.

शेर.

मैं पीछं पानी येहां कीस तौर तुम कहेते जहा,
 मासुम तो प्यासे हैं सग्य छेककर कइं मैतर गला;
 कहेते जगा घोडा पीछंगा मैं न पानी छिस घरी.
 आहो छिस दरयाईपे हो जय मेरी करणला. (मीलान)
 वो तो प्यासे रहें तर गला मैं करूं न जलाछिहैं, सदीह होगया०

२

सुनके अली अग्यासने पानी अनगुलसे छेके डिसदम,
 भरके भरको= यसे दरयासे कर अपने यस्म नम;
 लेके भरके कोहपे यसे नग्य छेकके अपना आप कदम.
 सीमका लश्कर= जगा गरसाने तीर उनपर पादम.

शेर.

कट गया आगु वो सीधा तो यसे जंवपे धर,
 वाला आगु कट गया तो हांतमे धर सेर नर;
 यत्र दीपे वो भरके लेकर ये तरहेल तीरे यसे,
 भरकली छुरी जहा पानी गीरे शाह आदकर. (मीलान)
 डिमतपे कुरया। छेके नग्य साहने वन गमाछिहैं, सदीह होगया.

३

गीरे अली अग्यास हाथ रेतीके उपर सेरे नर,
 सीमका लश्कर= झूसी होगया वो गरसा तीर अगर;
 कहे जतीछ आह मेरा सका जहां गया नहीं पडे नगर,
 सम्भूलासछ= छनोके गंभे. रहते यसमे तर.

शेर:

रामाछ भंगल कहे दंगलमने ललकार है,
 हरी नारायन कहे नग्य छनका तामेदार है;
 सुनके ये भगभु भगनका आहा सरमीन्दे हूवे,
 नणीआंके मदतपे वो सधिये सावार है. (मीलान)
 आगुलास अन्तोनकी देप्पो दंगलमे यतराछिहैं, सदीह होगया०

રંગત લંગડી.

ખુદાકો સીંગદા અદમદકો જન્દગી જન્ન લાના હોગા,
દરદ કલમા= પદકે સીંગદેમે સર ઝુકાના હોગા. ટેક.

એક રોજ તેરે ઉપર હસ માતકા બસ આના હોગા,
રગ રગ તેરી= કે ઉપર હસીકા એક દાના હોગા;
અદલ કરે હસ વક્ત નહીં દોષ અપના બેગાના હોગા,
બલકા એકલી= હોગી ઔર દીલકા ધજરાના હોગા. (મીલાન)
ખુદા હોયગે લોગ તેરા અદલમકા જન્ન ખાના હોગા, દરદ કલમા

૧

પદેલી મેજલ રાહે અદમ બસ તુબકો પોયાના હોગા,
સખત હૈ મન્હલ= તુજે બ્હાં લાલબી જતલાના હોગા;
નહીં તેરા સાકી હોગા ન મૈ ન પેમાના હોગા,
નહીં ખીરાદર= નહીં ફરજદ તેરા નાના હોગા. (મીલાન)
નહીં પેરમે મોજે ના તેરે હાયમે દરનાના હોગા, દરદ કલમા

૨

તેરે લાસકા દેખ કહે સખ ઇસકો દરનાના હોગા,
ગુલુલકો કરકે= કફની આખરીકી પહેનાના હોગા;
સીવા ચાર કલમેકે તેરા નહીં ડીરીસે ચારાના હોગા,
ખાકકા ખીસ્તર= મીસેગા સંગકા સીરયાના હોગા. (મીલાન)
મારંગે જન્ન ગુર્જ ફરીસ્તે તેરા સીલાના હોગા, દરદ કલમા

૩

તુ હો હસપર આસક વૈસે સમાપે પરવાના હોગા,
રોજ દસ્તમે= નખીકા હિમત થકસાના હોગા;
રામા મંગલ કહે બડી મુસકીલસે દાદ પાના હોગા,
નખીખાનકે= રચર લીખકે ખ્યાલ ગાના હોગા. (મીલાન)
નારાયન ખુસરસે નહીં તકરીરકા ફેલાના હોગા, દરદ કલમા

રંગત લંગડી.

કરકે ઇશિક માખુદકા અપને હસ્તમે ખાક રમાખ હૈ,
દીવાને હૈ= મરત અલમરત ન કરે ગદાઇ હૈ. ટેક.

ફૂલકે ફાંકે કરેં ન ખીસમીલ રહે વો તેગે ખૂંસાંકે,
 કલામ કલમા= પદે મૂસ્તાક ના અખર મીજગાંકે;
 નહીં જીલ્લકે હૈં આશક બાસીન્દે રહે ગુલીસ્તાંકે,
 ઔર ન કીસકે= ફક્ત સાગીદ અને ઉસ સુખદાંકે. (મીલાન)
 હમ ઉસમે વો હમ્મે હૈં ફેર કેઉંકર હુમ્ જીલ્લાઈ હૈં, દીવાને હૈં.

૧

નહીં કીસીકા ડર રખતે એક ખૌફે જીલ્લાસે ચમકતે હૈં,
 વીરાનેમે= રોજ હમ બંકકે તૌર દમકતે હૈં;
 દેખ હમારી મસ્તીકો મસ્તાને સબી લલકતે હૈં.
 આદમે ઉસકે= મીસલે મહેતાબસે મસ્ત જલકતે હૈં. (મીલાન)
 ચરમને મેરે આબ દાર મોલીકી જડી બરસાઈ હૈં, દીવાને હૈં.

૨

આપકા ક્યા સારે જહાંનકા હૈં વીરાંમે ધર બાબા,
 તુમને બતાયા= કહીયે નહીં કહો કેઉંકર બાબા;
 ક્યા હોગા ધર સમકા સમજો એ દીલકે અંદર બાબા,
 હીરાબ હોગા= સખોંકા સમજો રોજ મહાંસર બાબા. (મીલાન)
 બનાવટકી બાતેં કર કરકે તુમને બાત ગમાઈ હૈં, દીવાને હૈં.

૩

તાલીબ હૈં હમ ઉસીકે મુરસદ મેંરા રખ્ખમે બારી હૈં,
 ઉસીસે બર દક= એ તખીયત લગ રહી ચાર હમારી હૈં;
 સંબુલાલ રામા ખુસડને એસી અર્જન ગુજરી હૈં,
 નખીબાનપર= મહેર રખો યા નખી તુમારી હૈં. (મીલાન)
 મગન નારાયન અનુતુ બે રંગત યે ખુબ સુનાઈ હૈં, દીવાની હૈં.

૪

રંગત લંગડી.

સમ્મસ કમર સરમાય દેખકે દીલબરકા તુરાની તન,
 કદમ દેખકે= ઉકે મુદેં કબરોંસે ફાડ કદન. ટેક.
 દેખ નુર દીલબરકા મલાયક હુર કરેં ગદનકો ખમ,
 ખીર પેગમ્બર= ખુસી હો કરકે ઉસકે ચુમે કદમ;
 ચાર ખીર બાઇસ ખવાજે ઉસ દીલબરકા બંરતે હૈં દમ,
 સમ્મસ કમરબી= દેખકે કહે તુ હૈં શાહે આલમ. (મીલાન)
 અખતરબી સરમાય જલકકો દેખકે ચારો બાકી ધરન, કદમ દેખકે.

૧

क्रां नुनके कहेते जसने रौसन कीया जभी अस्मान.
 अतमूल भूरसर्वा= के भातीर पैदा जसने कीया जहान;
 कुरां पाकमे वोही तज्जही धर्म पाक जसके दरभ्यान,
 कलमा जसका= रात दीन पढा करें नीसदीन भन्सान. (मीलान)
 किसी नुरसे नुराना हो रहा जहामे अन गुलसन, कदम देखके०

२

ला सरीक नहीं सरीक उसका अना वोही ऐक लासानी,
 सीवाय अदमद= दुसरा नहीं कोछ उसके सानी;
 रया दे अपना दोस्त अना उसको तो आपी रज्ज्यानी,
 हर से अन्दर= रौसनी उसीकी है समझो जानी. (मीलान)
 सीजहेमे रहे पडे भस्त अलभस्त दीवाने भेँदो जन, कदम देखके०

३

गलके पानी हुवा देखके संग उसके येहरका रंग,
 नैसे शमापर= होके आसक जलता हर रोज पतंग;
 सम्बुलाल रामाजु भंगल अज रहें दंगलमे यंग.
 भुसर नरायन= से आदा हो गैडे दुमे यीतभंग. (मीलान)
 नभीआन है गुलाम उसका उसके सीकतकी करे कथन, कदम देखके०

रंगत लंगडी.

कीया धरि क गलतान हमे जपसे हम मारे शीरते हैं,
 दीआदे जलवा= दीदके लीये तुहारे शीरते हैं. टेक.
 याद उसी दीलअरकी यारो हमतो सुभे और शाम करें,
 यस्म लउये= ऐक लहज्जली नहीं आराम करें;
 ना कीसकी लें राम राम ना कीसीको जय सलाम करें.
 न अस्तीमे= नहीं दुनीयांमे हम भीसराम करें.

शेर.

हुंउते शीरते हैं हम हररोज अपने यारको,
 कासी गया मैं हुंउता पछोया तुरत हर दुवारको;
 यारके अदवेमे देखे हम श्री उंकारको,
 देखता शीरता हुं मैं अपने वो सीरजन हारको. (मीलान)
 वो है हमारा दोस्त और हम उसीके प्यारे शीरते हैं, दीआदे जलवा०

देख परेशां हाव मेरा गम गस्तां होगये शाह वज्र,
 गया मदीने= देखा मक़्के मे भीले केध पीर इकीर;
 में उनसे नय्य लगा पुछने वो मुजसे ओले दे धीर,
 हमली यादमे= इसी दीवयरके हाव कर लीये इकीर.

शेर.

दुर गीतमाली भीले सय जहां भीले उनो असर.
 पर मेरा नहीं यार इसमे कुछ मेरे आया नजर;
 कण्ठ कर नीयतको आपना घर दीया सीजदेमे सर,
 इर जहांसे अन्न दीया धिस दीवने मेरे आह कर. (मीदान)
 इसके यादमे खुदे ज्यों नादान कुंवारे शीरते हैं, दीआदे जलवा०

२

गय हुवारका श्री कण्ठके गेलां जहोतरसी थी जन्दी,
 हर साधुसे= लरी दुध जहांकी थी हरअेक मन्दी;
 आ आ छपे गये जहांसे तो नेक ओ अह सय पांभन्दी,
 सरनमे उनके= भडी जोगनी और देवी मन्दी.

शेर.

हरमाहत मैं करताया सयसे कोछ नहीं करताया यीं,
 पर नजर मुजकोली आया यार ओ मेरा नहीं;
 पर सभी कहतेही शीरते हुंते हम ओ नगीं,
 कोछ नहीं कहता कीधर है कीस तरहे लावे ऐकीं. (मीदान)
 अमीनाथ यकल-ल हम हर शहर कीनारे शीरते हैं, दीआदे जलवा०

३

कोछ कहताके इसके यादमे नहीं हमने पाया भीसराम,
 कोछ कहता है= नजर नहीं पछ हुंउ भारे सय धाम;
 यादमे इस जनाके दीने भीला आइमे छरम मुलाम,
 उअ मुजर गर्भ= कीसीसे सुना नहीं दीवयरका नाम.

शेर.

कोछ देता हमेया गुजतो इस गुजमे नहीं खु हैं,
 न पाया दीद दीवयरका मैं हुंउा नके हर सु है;
 ओ अन्दा है तेरा आछन केठ अय छीप रहा तु है,
 सजर और साय गुंयोमे जहां देखा तेरी लु हैं. (मीदान)
 हमतो आ ना यीज हुंउते केछ वीयारे शीरते हैं, दीआदे जलवा०

४

તુમ કહેતે હો મીલે સાહેબે કમાલ યેહૈ ગસ્ત મીસાલ,
વલી ન દેખે= સકત લાસરીકકી હૈ કીધર ખયાલ;
ફરીસ્તોંકી નહીં તામ લામકાં તક પહોચે કેહું કરતે બલ,
દસીસે દર દર= આપ ફીરતે મારે મારે કંગાલ.

શેર.

ખાત પરદેસે કીયા અહેમદસે થા શાહે જહાં,
ઔર ન દેખા હૈ કીસીને ખોલ મન અપની જ્યાં;
લાલા સંભુ રામાંજી અન્તોત કહે હૈ લકાં,
કહે રાલા ખુસરૂ વો શાયરજી મગન પસકોલ હાં. (મીલાન)
નખીખાન કહે યાદમે ઉસકે ચર્ખ સીતારે ફીરતે હૈં, દીખાદે જલવાન

૫

લંગડી રંગત.-દાન લીલા.

ચડી ગુજરી ધર શીર મટકી કરને લગી લચારીજી,
મુઝે ન છોડો= સાસ દેગી ગાલી ગીરધારીજી. ટેક.

લે ગૌરસકી મટકી ચલદી મથરાસે રહમે અટકી,
અન્સીવાલા= લગા કરને જીરસે ઝટકા પટકી,
ગેલ હમારી છોડ કનધ્યા તુ અપ્પ યે જમના ટટકી,
ધર હૈ જાના= એ કાના મત ફેડે દદકી મટકી.

દોહા.

દદ એચનકો જાંચ હમ= ધરડી રદસે ટેલ,
છોડ હમારી ગેલદે= ના કર હમસે જેલ.

કુલને.

નાકર હમસે જેલ કન્સ રાજસે કામ ફરમાવેગા,
તો તુબી નંદ જસોદા ધર એક ઘડી ન રહેને પાવેગા;
માતાકો પકડ ખુલાવેગા વો તુજકો માર ખીલાવેગા,
તુ રેવેગા ચીલાવેગા દદ માખન કહાંસે ખાવેગા. (મીલાન)
ચરાવો ગદ્યાં જન્ય ગેલ મત રોડો શામ હમારીજી, મુઝે ન છોડો

૧

સગે કૃષ્ણજી કહેને ગુજરી હમ આયે માખન ખાને,
બીહા બીખ્ણુ= હમે સુર નર મુન સારે પૈયાને;
મહેશ સનકાદીક નારદ સારદ દેવત હમકો માને,
કૃષ્ણ હમરા= નામ હૈ ક્યા તુ ગુજરી નહીં જાને,

દોહા.

પર ઉપકારનકે લીયે= લીના હું અવતાર,
રાવન રાક્ષસ લંકકે= ગયે હૈં હમસે હાર.

જુલને.

ગયે હૈં હમસે હાર તુ કેકંકર હમકો આજ કરાતી હૈ,
ક્યા કન્સ કરે મેરા તું અબ યહાં ઉસકા નામ બતાતી હૈ;
દુષ્ટોકા નાસ કરંગા પલ ભર મે તુ ક્યા સમજાતી હૈ,
તુ નહીં જનતી હમે ગુજરી આતોંમે બહેલાતી હૈ. (મીલાન)
દેદે દાન જબ છુટકા હોગા નહીં કરંગા ખવારીજ, મુઝે ન છેડો.

૨

બડી ગુજરી રહી શામ હોગઇ બડી લાચાર હુધ,
છાડો નાથજી= તુહારો જીત હમારી હાર હુધ;
શામને જો કૂછ કહા હાલ જીસપર ગુજરી તૈયાર હુધ,
ચરન શામકે= લગી ગુજરી ભવસાગર પાર હુધ.

દોહા.

મટીકા કંચન ભયા= કાગ હંસ એક સંગ,
ગુજરી ચરીત દેખકે= મનમે હોગઇ દંગ

જુલને.

મનમે હોગઇ દંગ ખાત ગુજરીને સોંચલી ખાસીજી,
હર બાર વો ધન ધન કહત લગી હું શામ તુમારી દાસીજી;
તુમી સંતમે સંત તુમી અબન્યાસીમે અબન્યાસીજી,
સચ તુમીમે ચૈાસટ તીરથ હૈ તુમહીમે દુવારકા કાસીજી. (મીલાન)
ઉમારદી ગુજરીકો ગુજરી બજો વો કૃષ્ણ મુરારીજી, મુઝે ન છેડો.

૩

સાધુ સંત સન્યાસી કૃષ્ણસે ખુસી વો ગોપી ગ્યાલ હુવે,
જગ તારનકે= લીએ પૃથ્વીમે શ્રી ગોપાલ હુવે;
જો કોઈ આયે શરન હોગયે મગન બડે ખુશહાલ હુવે,
ચરનકી ઠોકર= લગી પથ્થરોંકે તો સખ લાલ હુવે.

દોહા.

બીઠા દેયે બેકુંટમે= જીસપે કરે કીપાલ,
ખના ચરનકા દાસ હૈ= મુરસદ સમ્બુલાલ.

જુલને.

મુરસદ સંબુલાલ ગુની રામાજી ફડમે આયા હૈ,

मंगलके संगमे अन्तुनने ओ प्याल कृष्णका गाया है;
और भगन नारायन आनके वसताहोसे पाया है,
कथ नपीआनसे प्याल सरे दंगलके पीय सुनाया है. (मीलान)
हरी पासकोल आणु लाल बर भारे प्रेम पीयकारीछ, मुझे न छोडो०

रंगत लंगड़ी-जनाज.

आह भरे भरनेके कृष्णके फुल यगधयो तीसरे दिन,
आहमे छसके= यने कुलके अटवाधयो तीसरे दिन. टेक.

जो कुछ होयगा रसम सरेसे सय तुमने करना ओक आन
रशीः मेरे= पीछा मूलांसे पछा दीजो कुरआनः
कोछ रसम आकी रहेवेतो धरारावेगी मेरी जनन,
धतना तुमारा= रशीका मुजपर रहेवेगा अहेसान.

शेर.

सुर मेरे मातकी दीजो अजर सय दुर है,
सय रसम करना वोही मध्यतका जो दस्तुर है;
जो करोगे कर तुम सय ओ मुजो मन्तुर है,
सलुक करना सातमे तुमने भीयां ओ नर है. (मीलान)
होस्त बार भील भीलके मेरे कृष्णके आधयो तीसरे दिन. आहमे छसके०

१

रासता है वो सयका तुम मत करना बार परेशानी,
कृष्णके मेरे= रोज तीसरे दीया जना शानी;
नरा बुलना नहीं लाव मेरेपे करना मेहेरआनी,
के शीर छरसे= मेरे दीलको नहीं होगी हैरानी.

शेर.

कृष्णपर मेरे अगर सय भील कदम धर जयेंगे,
तो हरीस्तेली मुझे कोछ नहीं सताने पायेंगे;
अय भीले छतेही छ छस वक्त हम भर जयेंगे,
देर ओही दुनीयां मत कीस तरहेली नहीं आयेंगे. (मीलान)
आनके कलभा दइद कृष्णके मेरे सुनाधयो तीसरे दिन, आहमे छसके०

२

सुर भगा मुलतानी मही लासकी तैयारी कीजो,
भलके गुसुलहो= और भूसयुकी हुसयारी कीजो;

રખના હરળ કપૂર પુખ્યા એ મૂજ સંગ ચારી કીજો,
છીડકે ખૂસખુ= લાસ મેરીપે ન ગમ જારી કીજો.

શેર.

કલમે સહાદત ખોલકે લાસા ઉઠા ઝટ લીજીયે,
નમાજ જનાજેકી પદા સખકાર મેરા કીજીયે;
જો કહે કોઇ બદ મુજે ઉપસે ન ખીલકુલ ખીજીયે,
એહ નસીહત માનકે ગમ ઘુટ અપના પીજીયે. (મીલાન)
દફન કરકે મેરા તીજા ફેર આન કરાધયો તીસરે દીન, બાદમે ઇસકે.

૩

કપ્રપે મેરે પદ કલમાં છીડકાનાં અઢૂતા લા પાની,
તીજા દસવાં= ખીસવાં ઓર એહલમ કરના જાની;
દોસ્ત ચાર સખે ફકીર ફકરોંકી કરના તુમ મેજવાની,
શુસ્સે મેરી= દુર હો જાવે તુરત પરેશાની.

શેર.

ઔરબી બરસીકે દીન કર કુજ ખતમ દીલવાધયો.
બાદ મૂદોંમે મૂજે એ ચાર તુમ મીલવાધયો;
લાલ રાંભુ શાપુરજી રામા કહે સુન જાધયો,
ખુસર નારાયન વો બાબુલાલકે સંગ ગાધયો. (મીલાન)
નખીખાન કહે કુલ પદને ઇન્સાન બુલાયો તીસરે દીન, બાદમે ઇસકે.

❦ ૪ ❦

રંગત લંગડી-શમ્સતખરેજ.

દીવાના અલમસ્ત મસ્તીમે હુવા વો આશક મસ્તાના,
જીલાયા મુદોં= શમ્સ તખરેજકો આલમને જાના. ટેક.

સહર એક મુલતાનકા ચા વો પાદશાહ એક નામે વર,
પીસરયા ઉસકા= જહાંમે મીસાલ સમજો શમ્સ કમર;
મર ગયા અપને વો કમ્નસે સાહેબ જાદા નેક અખતર
ઉસકે રંજમે= પાદશાહ બહોત હુવા દીલમે મુજતર;
મુલ્લાં મૌલવી આલીમ ફાજલ સબોકો શાહને બુલવાકર,
કૌલ નખીકા= કરો પુરા કહે લીખા કુરઆં અંદર.

શેર.

આયત કુરઆંમે દીખાઇ ખોલ તુરી શાનકી,
નહીં કરો જાદા તો આયત કાટદો કુરઆનકી;

નહીં અબી ઇસદમ ખરાબી સખકે કરદું જનકી,
યા કરો તુમ શીક જલદીસે મેરે નાદાનકી. (મીલાન)
સુન યે હાલ ચલ દીયે શમ્સ તખરેજ મીલે કામીલ દાના, જીલાયા મુઠ

૧

હાલ શમ્સ તખરેજ મસ્ત આસક સાદકસે ફરમાયે,
સાય હમારે= ચલો હમ લીયે આપકે હૈ આયે;
મીનત જરૂરી કરકે હર તરેહસે અંશકકો સમજાયે,
સાતમે ઉનકો= લેકે દરખાર આમકો દીખલાયે;
દેખ: સખી તાજીમ કરે ઓર દેકે તસલી ખીટલાયે,
લગે યે કહેને= કે હુસનો જમાલ આશકકે પાયે.

શેર.

ગુજર એકે લડકા ગયા હૈ યહાં શહે મુલતાનકા,
શાહ કહેતા હૈ કે મેરે પ્યારા હૈ દીલ જનકા;
પાદશાહ વેા હૈ યર્ફી માનો ઇસી મુલતાનકા,
અખ કરો તુમ કૌલ પુરા નખીકે ફરમાનકા. (મીલાન)
પાદશાહને કહા નહો જુન્દા તો જનકા હો જાના, જીલાયા મુઠીઠ

૨

મસ્ત શમ્સ તખરેજને સુનકે હાલ શાહકા મુસકાયા,
સરા ન પીછે= ન કૂછ ફેલાના સખુન યે દરસાયા;
ઓર શાહને શમ્સે અપની અજીજ સખ બતલાયા,
કંદમ ચુમકે= ખીદમત મસ્તકી આપ બખ લાયા;
દો ખાર કૂંએ ઇજનીલાકો જખાનસે ફરમાયા,
મારકે ઠોકરે= કહા કુંએ ઇજની જુન્દા પાયા.

શેર.

કહેને સરા વાલે લગે એહ બે સરેકા કાર હૈ,
હો ગયા બહાર સરાકે એતો અશક જાર હૈ;
લખજસે ઇસકે ઉઠા મુઠી એજ એકખાર હૈ,
સખકે દીલપે છા ગયાથા ગમ ગરદ ગુખ્યાર હૈ. (મીલાન)
સુનકે હાલ એ સરા વાલોસે મસ્ત બહોત કુછ ઘખરાના, જીલાયા મુઠીઠ

૩

આશક મસ્તાનેને કહા કયા આપકે દીલમે આઇ હૈ,
હમે સુનાદો= જરા મત કરના આપ રેહાઇ હૈ;
કહા સખોને પોસ્તકો ઇસકે ખીચ લેવ ચેકતાઇ હૈ,

लगावो दुरे= के इसमे लुवे ये भस्ताछ है,
देके पोस्त अल दीये इअइ आया ओक कसाछ है;
भांगके दुकडा= गोस्तका लीया न आग दीआछ है.

शेर.

भभीयोका सोर भुंसे जन तक हैरानथी,
दे दीयाथा पोस्त आशकका वो कैसी जनथी;
कोछ नहीं पैयानते नहीं नजर आती शानथी,
आशकी आशकके उपर जनसे कुरयानथी. (भीवान)

कोछ आग नहीं दीया शहरके बाहर हुवा उसका आना, लुवाया मु०

४

उसी दस्त वीरामे आनके सभुन शम्सने करमाया,
गोस्तका दुकडा= लुन्दे उतर शम्स नीचे आया;
वो आतीस इली सभ शहरमे देख शाह तक धयरया,
तई उसीके= पोस्त वो उहा हात पांघे आया;
कदम सुभके लगाया कहेने सजतो में मेरी पाया,
रहम करो तुम= पुछके लीय भस्त दील धयरया.

शेर.

क्यामत होगी सभकी ओ औसा शाह दरसाया,
तो आशकने कडा सुरजको न अस रहम ओ आया;
मेरा उसताद सम्भुवाल रामाने सभुन लाया,
नभीपां अजममे लीपके सरे आदाको सरमाया. (भीवान)

शापुरल पुसइ अन्तोन पासकोवसे उसका याराना, लुवाया मु०

५

रंगत लंगडी.

अये आशक गुलमात अदम दीलयर वो भांग दीआनेसे,
मार हजारे= लुवे गुलकोके तेरे अल आनेसे. टेक.

पेशानीको देख शम्सने डेर लीया है इअ अनवार,
देख अअइको= वो कैसे कुल वो अम आछ तलवार;
भीजेसे इसके नोके अलमने इसदम आया है हार,
तीरे नीगाहसे= लुवा नगीस है नसां इसमे सरसार.

शेर.

तेरी भीनीसे अलीइ कुरयानमे हमदम हुवा,

औरभी पैदा सुनो तोतेको ज्यादा गम हुआ;
 देखके इकडे वो गुल गुलशन वो बनमे भ्रम हुआ,
 दुस्नसे तेरे जहाँमे दुस्नका आलम हुआ. (मीलान)
 अई गछ शरमाय सनम अस तेरेही मुसकानेसे, मार हज़रों०

१

देख तेरे दंदाको प्यारे शरमाये गोंदरो रतन,
 जहाँसे तेरे= बना कुरआन लीपा है शीरी सुपन;
 गये हज़रों दुख है आशक उसने देखा यादों जकन,
 लजसे तेरे= अन गये जहाँमे सारे गंगो जमन.

शेर.

देखके आगु दीये आगु कटा हुआ परी,
 गोद पीस्तां देख नारंगी दुध बनमे हरी;
 है नरम पुष्पसे तेरा शीकम क्याहो लम सरी,
 ओर तेरी दर आनमे देखा बरी जदुगरी. (मीलान)
 कभर देख जंगुर वो चिते रहे न मुह दीपलानेसे, मार हज़रों०

२

भरे हैं उसके नाकमे सागर पुसपुं दुध जमानेमे,
 रानसे हैरां= इरोस्ते हुवे. जलकके पानेमे;
 पहोंची उसकी जमके यमक वो धमक भस्त भस्तानेमे,
 अन दीवाने= छोड अस्ती अडे वीरानेमे.

शेर.

पींदीयोको देख हुआ पैदा शमाको आन है,
 खुद अ खुद मुरझा गया आभीर हुआ लायार है;
 देखके जलवा हुवे केछ आशके सरदार है,
 गुल है गुन्ये है सजर है साध है गुल नार है. (मीलान)
 शम्स कभर भेताअ है उसके जलक इअनके पानेसे, मार हज़रों०

३

लाशरीक भे शरीक है वो जरा तुले उसको पैयान,
 अर्शमों अक्षा= वो अरशे जहाँपे है वो आलीसान;
 संलुलाव रामा भंगलने हरण इते डीया मैदान,
 नथीआनके= सपुन सुन पुशी हुवे हरअेक धनसान.

शेर.

अजम मे ये नजमको लीपकर सुनाया सर असर,

રૈસન વે, ખુસર કહે રહે જમશેટજી ફરમે નસર;
 ઉમેદસીંગ કહતે અમરસીંગ હો રહા હૈ નામવર,
 પસકોલ અન્નુત નહી દામસે જીદુ જાતે ધમર. (મીલાન)
 મગ્ન આ ગયા દંગલમે નારાયન મગનકે ગાનેસે, માર હમ્નરોં

રંગત લંગડી.

પહેલે તો દીલ દીયા બાદ કેઉંકર મુસકાના છોડ દીયા,
 હમના બોલે= ક્યા સખખ આના જના છોડ દીયા. ટેક.

કૌન હુવા હૈ ફુસુર જે હમસે ચારાના છોડ દીયા,
 એ ફુસુરસે= ક્યૌ હમસે ચરમ મીલાના છોડ દીયા;
 હમનેબી તુમપર કરા જસ તીસના તાના છોડ દીયા,
 લીયે આપકે= જના હમને મૈખાના છોડ દીયા. (મીલાન)
 લીયે તુહારે પ્યારે હમને સબી જમાના છોડ દીયા, હમના બોલેં

૧

ગીરજા ઘર અતીસ ઘરકાલી ચાર જનાના છોડ દીયા,
 તર્ફ હમારે= તુ કેઉંકર કદમ બઢાના છોડ દીયા;
 ખુરા ભલા અપને જખાંનસે તો ફરમાના છોડ દીયા,
 હૈ ખુદાકે આશકે= ખુતોંકા પુષ્પ ચઢા છોડ દીયા. (મીલાન)
 પાસ કમીનોકા હમને તો આના જના છોડ દીયા, હમના બોલેં

૨

મસ્તસે હમ અલમસ્ત હુવે જખ ખાક ઉડાના છોડ દીયા,
 ઝોર તસખીકો= વો જાહર કરકે શીરાના છોડ દીયા;
 જખસે ગમકો ખાયા જખાંપર આહકા લાના છોડ દીયા,
 આતીસે ગમસે= યેહ અપના જીય જલાના છોડ દીયા. (મીલાન)
 ઝોર માસુકોંસે હમને એ તો મુસકાના છોડ દીયા, હમના બોલેં

૩

હુવે તુમ જખસે જુદા હમને દીલકા તરસાના છોડ દીયા,
 સમ્યુ લાલને= એ તુમપે કૈસા નીસાના છોડ દીયા;
 રામા મંગલ મગન સોચકે નાકીસ આના છોડ દીયા,
 નારાયનને= ખુખ હુસમન પે નીસાના છોડ દીયા. (મીલાન)
 નખીખાનકે અગે આદા ચગ કડકાના છોડ દીયા, હમના બોલેં

रंगत लंगड़ी.—तीस छंदी.

अप दीवमे अरमान येही के मत कर तु आनंद हमे,
भीसभीख है हम= दीपाके जलकतु कर दीव शाद हमे. टेक.

तेरे हज्जरी मुज भेकसपे महोरमानी होना कसदम,
सुखत ये है= यादमे तेरे कभारा तउपे दम;
कम नला नला है आदसे नहीं इकाया इकता दम,
छाछर गायन= मुजे तो तुही नजर आता है सनम;
अराध दालत दुर्ध हमारी कसम तेरी ज्या कहेवे हम,
दम नहीं भीलकुल= अरता किया अडा हुं गहन भम. (मीलान)
नौकनी है के दीनवे सप रहेती है तुझारी याद हमे, भीसभीख है०

१

इम इममे तेरा नलचा तुही जना पैगम्पर पीर,
नर नर हम= से रहे सुभके पीनर दुचा शरीर;
समआवेगा डीन हमे सप तेरे धरुके दुवे इकीर,
शमापे जैसे= पतंग नलचा है वैसे नले इकीर;
साइ दाल है येही तो मेरा हज्जमे हुंगा दवनगीर,
नमीरमेनी= दाम लग गया धरिक्की पडी लकीर. (मीलान)
तैक अुदीकी पडी गलेमे ना करतु अरपाद हमे, भीसभीख है हम०

२

जहरमे तु दीपा जलकदे ज्ये दीवपर तु अपना आन,
अपस है हैरत= शीकमे यहर आता है भादताप;
गम नहीं होता कम मुजसे हो रहा हुं नसे रोज अराध,
इअरक इबमा= छेउके यहा देपनेको नायाप;
कतील तु मकतुल हुं मैं कुल नहानपर तेरा है दाय,
कर्म इजलसे= दीपादे इप रसन हो गुला गुलाप. (मीलान)
गरदीसमे इस रहे नजर आता है तुही नलकाद हमे, भीसभीख है०

३

खमके दीपाके दाल कीया पामाल तौर है कतीलके,
मुजे तु अपने= इदम दीपलाके पास रहो भीसभीलके;
नजर नहीं आता है याद तु मैरांसे रहेता भीलके,
याद तुह= लीये तेरे काने अये छीन छीलके;
उ

હમે દીખા તુ તુર કહેયે સમ્યુલાસ આશક દીલકે,
લખે આમ્પર= આનકે બૈક જરાતુ ખીલ ખીલકે. (મીલાન)
નખીખાન કય કહે નકર દુનીયામે સનમ બેદાદ હમે, ખીસખીલ હૈં.

રંજત લંગડી.-ગાફી દોઅંગ.

ગોરા તેરા રંગ દેખકે આશક સાદક હોગય દંગ,
ગરદીસમે હૈ= સીતારા તેરા તુ ખતલાદે અંગ. ટેક.

શુલમે તુ હૈ ખસા ઇસ્કમે તેરે જલ જલ મરે ખતંગ,
શુલાખમે તુ= હરેક રન દલમે તુછી કરતા હૈ જંગ;
શુલશનમે હૈ તેરી રોશની સખમે તેરા છાયા ઢંગ,
ગદમે તુ હૈ= નામ તેરેકી મુજમે હુઈ ઉમંગ. (મીલાન)
મદા બાદશા તુઝીસે હૈ સખ સમગ્ર દીલમે રંગ બરંગ, ગરદીસમે હૈં.

૧

મડમે તુ હર કોલમે તુહૈ તુછીને પૈદા કાચે અખંગ,
ગરમે તુ હક હૈ= તો હમબી તેરે નામસે બને નેદંગ;
સુડ અગર તુ બનાતો હમબી બના જાન પીતે હૈ ભંગ.
મહા કદમકો= તુહારે બાનાહું મૈ અબલખકા તંગ. (મીલાન)
ગુની જરા સમજો દીલમે બૈશા હું મૈ હો ચેક અલંગ, ગરદીસમે હૈં.

૨

ધાયલ મૈ હોગયા દીદ બીન દીલબરકે દીલ હૈ ચૌરંગ,
ધુમ રહા હું= યાદ તેરીમે હોકર ખડા કુદંગ;
આની સંત કોઈ મારકે ધાતુકો ખાતે હૈ બનાય બંગ,
ગુરકી ભક્તી= મૈને કર પાયા નામહું ચેક ભડંગ. (મીલાન)
ગોયા દરયા ઉબલ ગયા ઇસ તરેસે દીલમે ઉઠે તુરંગ, ગરદીસમે હૈં.

૩

ગુર હમારે રસાલગીર ઇન્દરમન ગાતે હૈ દોઅંગ,
ગનપત યાકુબ= ચૌર કહે સમ્યુલાસ લેલો સારંગ;
ગાયા કથકે નખીખાનતે બજયા રામાજને અંગ,
ગોવીંદ અહમદ= લાલ બાપુ નારાયન રહે દો અંગ. (મીલાન)
મહેરા પન હૈ મગનમે દેખા જસપર પરસન રહે બજરંગ, ગરદીસમેં.

રંગત લંગડી.

એ ખુતે કારીર તુને ઇસ્ક કર જહાંમે કેસા નામ કીયા,
જહાંસે ખોયા= ઔરબી તર્ક દીન ઇસલામ કીયા. ટેક.

તુ મુજપે સમશીરકો તાના મૈને તુજે સલામ કીયા,
ચાહ ઝકાયા= દીદ નહીં દીયા યે ક્યા તુ કામ કીયા;
તુહીને અરસો ફરસ બનાયા શુબે વ તુને શામ કીયા,
મુજ ખીસમીલકો= વાહ બે ગુનાહસે કેદ કતલામ કીયા. (મીલાન)
દીખાકે ખુતકી સુરત હમકો નાહકમે બદનામ કીયા, જહાંસે ખોયા૦

૧

છઝકે દુકડે કર ડાલા ઔર આશકકો બેદામ કીયા,
ઇસ્કમે અપને= મુજે આશક અપના ગુલશામ કીયા;
કબીતો મુજકો દામે બલામે ફસાકે અપના ગુલામ કીયા,
દીદ ન હમકો= દીયા પર કેસા સક્ત કલામ કીયા. (મીલાન)
છરસે નહીં હો સકે તુ વૈસે બડે બડે સખ કામ કીયા, જહાંસે ખોયા૦

૨

મોહરકા તુ સંગ કીયા ઔર તુ સંગકા સચ બાદામ કીયા,
કહીં પે બૈકા= રહા કહીં ખડા કહીં ખીસરામ કીયા;
કીસીકા સર કટવાયા કીસીકે છરમસે બાહાર આમ કીયા,
કીસીકો ધન દે= કીસીપે ચોરીકા હલખામ કીયા. (મીલાન)
હમતો એકલે હૈ વીરામે તુને કચેહરી આમ કીયા, જહાંસે ખોયા૦

૩

કહીં કીયા લાચાર કહીંપે આલગ તુ ગુલ અદામ કીયા,
સમખુદ્રાલને= સાગીદ બજમમે મોતીરામ કીયા;
રામાછ ખુસર નારાયન મગનને જૈજૈ શામ કીયા,
નખીખાનને= ઐસી તહેરીર તો આદો જમ કીયા. (મીલાન)
અહેમદ યાકુબસે સરમાકે આદા નહીં કલામ કીયા, જહાંસે ખોયા૦

~~છોડ~~ ૪ ~~છોડ~~

રંગત લંગડી.

તુમ હોગે મેરે દીલકે દીલદાર જરા સમજોતો સહી,
લગો ગલેસે= હમે દો પ્યાર જરા સમજોતો સહી. ટેક.

નેશમે આ આકે ન ચુખાવો ખાર જરા સમજોતો સહી,
 બીસમીલ હું મેં દેખખું ખ્યાર જરા સમજોતો સહી;
 મેં હું આપકા બેસકં તાબેદાર જરા સમજોતો સહી,
 માનલે કહેનાં ન ખન્જર માર જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)
 મન હોના ઇસ અજબજર અંગાર જરા સમજોતો સહી, લગે ગલેસે.

૧

આટ માંમે બોસે જીસમે દો ચાર જરા સમજોતો સહી,
 ઇસ આસકપે ન કરના વાર જરા સમજોતો સહી;
 ખપા ન હોના ચાર કમી જીનહાર જરા સમજોતો સહી,
 મીયાસે ખીચો મતી તલવાર જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)
 બનેદો સખ ચુસ્સા સોંચે ચેક ખાર જરા સમજોતો સહી, લગે ગલેસે.

૨

ચલે મીલકે દોનો અખ સરે જાગર જરા સમજોતો સહી,
 પહેને ચુલકે વહાંપે હાર જરા સમજોતો સહી;
 હોતે હૈ હમ ઇસ્કમે અખ દુસવાર જરા સમજોતો સહી,
 જીલાલ હમકો ચાર દીન ચાર જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)
 મન બતલાવો ઝીંકી દો લલકાર જરા સમજોતો સહી, લગે ગલેસે.

૩

તુમતો અક્લમંદ હો પુરે હુસનાર જરા સમજોતો સહી,
 ઉમેદસીંગસે નકર તકાર જરા સમજોતો સહી;
 અહેમદ ખરસતજીસે રહો હુસીયાર જરા સમજોતો સહી,
 નખી ખાનસે પટો અસઆર જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)
 નારાયન ચૌર મગન કરે ઇન્જહાર જરા સમજોતો સહી, લગે ગલેસે.

૪

રંગત લંગડી.

ના કરના દીલબન હમે હૈરાન જરા સમજોતો સહી,
 જીરમસે લગબન હમારે આન જરા સમજોતો સહી. ટકે.
 રખો જરા દીલમે અપને પૈઆન જરા સમજોતો સહી,
 મુજ બીસમીલપે ન કર તુફાન જરા સમજોતો સહી;
 ચેક બોસા દો બન કરો અહેસાન જરા સમજોતો સહી,
 સખુનકો કહેકે પલટ મન બન જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)

રખો મેરે ખાતોપે આજ ઈમાન જરા સમજોતો સહી, હરમસે લગગન.

૧

યેક ઘડી તો આપ દીખાવો શાન જરા સમજોતો સહી,

તાનો ન મહપર= અખર કમાન જરા સમજોતો સહી;

આજ મેરે છકપે રખો તુમ ખ્યાન જરા સમજોતો સહી,

અલો સાથમે= ખામ દરખ્યાન જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)

મારો મત આશકપે મીઝેકે ખ્યાન જરા સમજોતો સહી, હરમસે લગગન.

૨

આન મલેસે લગો આજ નાદાન જરા સમજોતો સહી,

હાથમે મેરે= ખાવ એક પાન જરા સમજોતો સહી;

મારો મત તુમ ખીચ નીગેહકો તાન જરા સમજોતો સહી,

દેખો હમારા= આન મક્કાન જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)

સુનો આજ મય પડું પાક ફરખ્યાન જરા સમજોતો સહી, હરમસે લ.

૩

સન્મુલાવને ગાયા ફડમે તાન જરા સમજોતો સહી,

રામા અહેમદ= લીખે બક્રિયાન જરા સમજોતો સહી;

નખીખાનને કયા એ ફડ દરખ્યાન જરા સમજોતો સહી,

યાકુબ ખુસર= કહે ઈન્સાન જરા સમજોતો સહી. (મીલાન)

અમરસાંગ અન્તુનને લીયા પહેચાન જરા સમજોતો સહી, હરમસે લ.

~~૪~~ ૪ ~~૫૬~~

રંગત લંગરી.

ખાગકે અંદર ખીજ દીયા સંપાદને હસદમ લા જાવે,

દેખ બચાં= લગા કહેનકો ન પડ ખૂલ ખૂલ પાવે. ટેક.

કરકે કફરમે કંદ એ ખુલ ખુલ કરેગા વો તેરી ખવારી,

છેડ ચમનકો= ચલામ નહીં તો હોય સીતમગારી;

ખુલ ખુલ કહેને લગા ન છેડું તેરે ચમનકા યેક ક્યારી,

ધુણયગાવો= હમીકો હમારા વો રખમે ખારી.

શેર.

કહે યો ખાગ્યાં તુ ખામકા દે છેડ કોના હે,

ન છેડુ ખાગકો તો અખ તેરે જાંઘડી ખોના હે;

હમે માલુમ હુવા કે અખ તેરા હોવેગા રોના હે,

यमकना कुदना और खेलना ना होगा सोना है. (मीरान)
मानसे कहेना छोड आगको और जगेडी हवा आवे, देख आगया०

१

पुल पुल कहेने लगा आगयासे मैं मज उठाडिंगा,
धिसी आगको= छोडके कहीं नहीं मैं जडिंगा;
यहेंक यहेंक पुलके जैसे देखेके उसे जलावंगा,
अर्ग पुदासे= करंगा और मैं सुक मनवंगा.

शेर.

याह कुछ अज ननकी पीतकुल नहीं रहते हैं हम,
और रसुले पाका हर वक्तही भरते हैं हम;
क्या हमे परवाह हमारे पर अगर करले कलम,
तोभी कसम अखाहकी कुछ नहीं करेगे दहों गम. (मीरान)
अरे आगयां मानसे कहेना मतकर तु हमसे आवे, देख आगया०

२

क्यों गइलतमे पडा है पुल पुल जंकी तेरे हैरानी है,
धिसी कइसमे= तेरी अरयाह होगी छन्दगानी है;
कैद करेगा कइसमे तुजको नहीं मीलेगा पानी है,
मानसे कहेना= न करतु अज मुजसे नाहानी है.

शेर.

ले कहेना मानतु मेरा कइसमे सरको कुटेगा,
जय होगा कैदजानेमे न शीर हर्गिज तु छुटेगा;
मज शीर आगका पुल पुल जला डीसतोर छुटेगा,
हुवा माजुम कुछ सायतमे ये मकसुम कुटेगा. (मीरान)
नहीं जानेगा कहातो दीलपे पडेगे सज गमके छावे, देख आगया०

३

शेर क्यामत मझ जहांथा पुल पुलोने सोया अव्वल,
आगको सुना= करके वो आगे धरिममे बैठे यल;
सुना आग होगया सुज गध जउ जय पुल पुल गया नीकल,
सीवा पुदाके= नपीके और डीसीका नधिया जल.

शेर.

पुल पुलोने पाकसे रजा हैं जस अपना पयाल,
रसावगीरज कहे रहे तहेरीर करते सम्पुलाव;
राभाज अहेमद भगन अन्तो न दाभा कहे मीसाव,

લાલ બાપુ વો નરાયન કહે રહા માકુળ લાલ. (મીલાન)
નખીખાન કય કહે સભામે હે બાકે તુરેવાલે, દેખ બાગ્યાં

રંગત લંગડી.

ધરક ઉસી માયુદકા કરજે કહે જ્યાંસે ખામી હૈ,
વોહી હૈ કચ્ચા= નહીં પુરા વો આશક નામી હૈ. ૮૬.

જસને સરકો રાહ ખુદામે દીયા ઉસીને નામ કીયા,
જે કોઈ બુલા= જગતમે વો તો નામ બદનામ કીયા;
કીસીને દીની પોરત ખીચ કોઈ દારપે જય સલામ કીયા,
કીસીને અપના= તર્ક દીલસે દીનો ઇસલામ કીયા. (મીલાન)
કોઈ બટકતા રહા કીસીને પાયા અપના સ્વામી હૈ, વોહી હૈ કચ્ચા.

૧

ધરક કરો માયુદકા અપને યાદ દીલસે ચેક બાર કરો,
જક હમારા= મુનો હમ કહેસો વૈસા કાર. કરો;
રમુલે હકો મત બુલો ઉનકા દીલમે દીદાર કરો,
ધરકમે ઉનકે= ઉનીકો તો સરકા સરદાર કરો. (મીલાન)
વોહી સખોકા માલીક હૈ આ રહેતા ખાસ મુદ્રામી હૈ, વોહી હૈ કચ્ચા.

૨

ઉનકે ધરકમે કીસીજસરકા કલમ અગરચે સર હોવે,
બેહેસ્ત પાવે= નહીં કુછ દીલકો ખૌફ ખતર હોવે;
જસ આશકા પાકે ખુદામે ગર સીન્દેમે સર હોવે,
ઉસીકે દીલમે= ઉસીકા બડકર ચાર અસર હોવે. (મીલાન)
ઉસીકે હૈ કુલકાર કરે વો લેવે દેવે સલામી હૈ, વોહી હૈ કચ્ચા.

૩

વોહી પયખ્તર પીર હૈ જાહર ઉસ્સા હૈ કોઈ પીર નહીં,
સખુલાલજ= કહે દીલખરસા કોઈ અખીર નહીં;
રામા મંગલ અહેમદ માકુળ સાહૈ કોઈ દીલગીર નહીં,
બાપુલાલ કહે= ખુસર નાશખુ વૈસા મીર નહીં. (મીલાન)
નખીખાન કહે બદલે ગુરસે વો નર નીમક હરામી હૈ, કોહી હૈ કચ્ચા.

રંગત લંગડી.

તુહી તો હૈ માલી કુલ મુલ્ક ઔર તુહી જગકા સરદારબી હૈ,
તુહી હૈ હાતમ= તુઝીસે અસ ફર્સ શુલખરબી હૈ. ટેક.

તુહી હૈ કાજ તુહી હૈ મુલ્કાં તુજસે કીતાબેં ચારબી હૈ,
તુહી શહેનશા= તુહી હૈ તખ્ત તાજ જરતારબી હૈ;
તુહી બેહેસ્ત ઔર તુહીને દોજખ ધરિમ કીયા શુલખરબી હૈ,
તુને હરયેક= અપને કુદરતસે કીયા પરદારબી હૈ. (મીલાન)
તુહી બના હૈ અહદ ઔર બસ તુહી કાર આકારબી હૈ, તુહી હૈ હાતમ.

૧

હજરેં પૈદા કીએ જહાંમે કેઈ આશકો જરબી હૈ,
કીસીકી ખીંચા= પોસ્ત ઔર કીસે ચઢાયા દારબી હૈ;
કીસીકે સરકો કટા દીયા ઔર કીયા કીસે જરદારબી હૈ,
કીસીકો ઝીંડકી= બતાવે કીસીકો કરતા ખ્યારબી હૈ. (મીલાન)
કીસીકા કીના મજર કુદ વો કીસે કીયા ફુસ્યારબી હૈ, તુહી હૈ હાતમ.

૨

કીસીકો દીના ખુસી કીસીકો બના દીયા ગમ ખવારબી હૈ,
કહીં જુલ્ફકો= બનાયા દામ કહીંપે મારબી હૈ;
કહીં જુલ્ફકે બદલેમે સુખુલકો કીયા બલદારબી હૈ,
કહીંપે અખર= કો તાના કહીં ખીંચા તલવારબી હૈ. (મીલાન)
કીસીકી હાલત તંગ કીયા કરવાયા કીસે સીનગારબી હૈ, તુહી હૈ હાતમ.

૩

કહીંપે દીના ગમી કહીંપે વોતો નક્સ નીગારબી હૈ,
કહીંપે જહુ= કહીં કરની કરતા કરતારબી હૈ;
સુખુલાલ રામાજ ખુસરૂ મગન એ ગાતે ચારબી હૈ,
નખીઆનસે= કરાયા નજમ તુહી તધ્યારબી હૈ. (મીલાન)
અહેમદ બાખુલાલ નરાયણ કહે તુમ્હે ફુસીયારબી હૈ, તુહી હૈ હાતમ.

૪

રંગત લંગડી.

કીસકો બાહર લુખ્ત મીલા મુજકો નહીં કામ વજુદસે હૈ,
સીવા ખુદાકે= દોસ્ત ખીન કામ ન કોઈ મરદુદસે હૈ. ટેક.

ન કુજ ખુસી હૈ જીનેકી ન રંજ હમે મરજતેમે,

जीनवो पाया= है हमने शीराके तसणी दानेमे;
मन्दर मसज्जमे है वोही जूतमे वो है जूतपानेमे,
जहाँपे देखा= वहाँपे पाया सभी जमानेमे. (मीलान)
जुला लो मुज्जो पास आपके येही अर्ज मायुदसे है, सीवा जुदाके०

१

नहीं हमे रहेनेसे मतलब नहीं हमे है ज्ञासे काम,
नहीं पीरसे= न पैगम्बरके यार मकांसे काम;
नहीं अर्स और ईर्ससे मतलब नहीं जुद्ध पेयांसे काम,
नहीं जमसे= न जीलकुल है तीरे पैकांसे काम. (मीलान)
सीवा उसीके नहीं काम हम रहे दमे मायुदसे है, सीवा जुदाके०

२

नहीं हीन्दू नहीं मुसलमीन मन्दरकाबी नहीं क्षाना है,
कहाँ है मसज्ज= कौनसे जगे कीसने पैयाना है;
जो कोछ छिन जातोसे महेरमकार है वो तो शेखाना है,
नहीं जो सभजे= वो पुरा यार जना दीवाना है. (मीलान)
नहीं काम आशकको कंदसे नहीं मतलब कुछ दुदसे है, सीवा जुदाके०

३

ज्या होगा दंगलके अंदर भुरभके सभजानेसे,
नहीं है मतलब= भरत अल भरतसे और दीवानेसे;
सम्बुलाल रामाने पाया दीवयर लोके लगानेसे,
शैसन पुसर= हरी नारायन रहे हीकानेसे. (मीलान)
नभीपानका दीव पुस रहेता अन्तुनके इरमुदसे है, सीवा जुदाके०

~~अध्याय~~ ४ ~~अध्याय~~

रंगत लंगड़ी.

हर हर भारा शीरा छस्कमे जन जेगी ज्या सार भीला,
भाक डिआया= भाकमे भीला तो भाकी यार भीला. टेक.

जनाके जेगी मुज्जो हर हरकी वो भाक छनाया है,
जहाँपे देखा= वहाँपर वोही नजरमे आया है;
मुझे दुवारका उसीने लेज्ज जुतमे जये सभाया है,
हर सै अंदर= सभाके मुज्जो जलक दीआया है;
ज्यानीको भील गया नजर मुज्जो नहीं दीपलाया है,
भटक भटकके= मुह्तमे तुने उत्र गभाया है.

शेर.

कहीं लुआ भरा और कहीं तु न जाने यथाया है,
कहीं जेगी तु जनके छाप आके तन जलाया है;
धरे धरका दुकड़ा गद्दा तु जनके भांग आया है,
श्रीरा गुजरात दम्पन दीद नदी दीलयरका पाया है. (भीमान)
असाथा तेरे दीलमे तो क्यों गली गली मुरदार शीर, आक उड़ाया०

१

भया जे मैं उज्जयिन जयके सपराभे अरुनान किया,
भीलावे दीलयर=मुझे नय महंगकावका ध्यान किया;
करेली मधयर नय सारदा देवीसे पैयान किया,
उसीमे वोया= असा मैं यरनके दरसन आन किया;
नयनपुर मानीकपुर न तु हैरां अपनी जन किया,
भीला न तुजके= गज्य तु अस्तीका वीरान किया.

शेर.

चीत्रकोट मुजके लेज दीललाया पैर कपीरके,
हनुमान धारामे शीर दरसन कीये माहा बीरके;
हम भीराज पुर मानीकपुर लीये उस भीरके,
देवी भीदा अलमे दीललाई दीया दील बीरके. (भीमान)
भीराज राजमे देवा हरन वहीये वो दीलदार भीला, आक उड़ाया०

२

कासीजमे परकभां वो मेरे संग लगाया है,
घोही गयाज= वो रानी गंज मुज्जे ले आया है;
गंगा नल धाटी अदाय आकुटे लाय बीड़ाया है.
सैर सैरकी= मुज्जे दीलयरने सैर कराया है;
मन मलीन तुं रणा तेरेको छिसी लीये नटकाया है,
तुं नदी जनता= वो तुजमे आपी आप समाया है.

शेर.

जीसनपुर और जगनाथ ले मुजके धाय हावज,
आद शीर जगदीश गय है साकसी गोपालज;
भोनेसर मैतरनी नदीपर जे आया अयावज,
करके शीर अस्नान उसमे साडी गय गोपालज. (भीमान)
मेला जनके गया कुमका तो उस नहर दुवार भीला, आक उड़ाया०

३

रानी गंजसे गया अणुध्यामे काना अस्नान सज्जन,
 जुसी हुवा दीव= जे पाया हनुमानछके दरसन;
 मथरा व्हासे गये जहासे तीन कैशया आश्रयन,
 वहासे जैपुर= गये मनमेर जाह काने आसन;
 हेर पुष्करछ नकाने अस्नान कया उसकी सुमरन,
 पुरय पछम= हुंड मारा तु मुकत उत्तर दक्षन.

शेर.

सीतोड गड येकलंछवे मदादेवके दरसन कीये,
 देवके दीवपरको दीवमे दीवको हम परसन कीये;
 लास सम्भु रामाछ अहमदने तो जुस मन कीये,
 अंतोन नरायन भगन कहे याकुण कुरयां तन कीये.

नयी आनके दीवमे दीवपर सीधमे सीरजन हार मीला, आक डिश०

~~४~~ ४ ~~४~~

रंगत लंगरी.

जै दीवपर दीवदार तेरा मै छरिम सुभु और शाम लीपुं,
 लीपुं मै जलवा= तेरा मै नुर लीपुं या नाम लीपुं. टेक.

कमर लीपुं या सम्भ लीपुं या मै तुजको सरनाम लीपुं,
 जुदा लीपुं या= मै काहर लीपुं या हक सुलहाम लीपुं;
 जलक लीपुं या यमक लीपुं या अलीक लीपुं या लाम लीपुं,
 लीपुं या कलमां= ये तेरी सीधतो सना सम साम लीपुं. (मीतान)
 धर्स लीपुं या अर्स लीपुं या उसपर तेरा मुकाम लीपुं. लीपुं मै ज०

१

लासानी तु जना जुपर तो ज्या तेरी शान लीपुं,
 जयां वीपुं या= सपुन लीपुं या पाक कुरआन लीपुं;
 हर जरेमे तुही है नाछल ज्या तेरा अछयान लीपुं,
 जमी लीपुं या= जुसीका सबी तेरे सैमान लीपुं. (मीतान)
 दरज है आला तेरा मै तुजको नेक मुहाम लीपुं, लीपुं मै जलवा०

२

या दारा मै लीपुं सीकंदर यावे आवीशान लीपुं,
 रहीम लीपुं= या लीपुं करीम या रहेमान लीपुं;
 या लीपुं मै साह तुजे सुलतान या जहनुशान लीपुं,

કમાલ-લીખું= યા લીખું જમાલ યા લાસાન લીખું. (મીઝાન)
લીખું તુઝે રહેમાન યાર યા તુજકો શીરપત શામ લીખું, લીખું મૈ જ૦

૩

યાકે તુજકો પૈગમ્બર લીખું યાકે તુજકો મૈ પીર લીખું,
યા લીખું મૈ= તુઝે સહ્યાદ યા રાંઝા હીર લીખું;
સમ્મુલાલ રામા ખુસરૂ કહેતા કે મૈ તહેરીર લીખું,
મગન નારાયન= કહે બે પીરોંકા બે પીર લીખું. (મીઝાન)
નખીખાન કય કહે સીફત દીલગરકી આકો જામ લીખું, લીખું મૈ જ૦

રંગત લંગડી.

કર સોચે સીનગાર બદલકે ધજકો મેરા સનમ નીકલા,
ઉસે દેખકે= જહર સીનેપે ચઢા જખમ નીકલા. ટેક.
જખકે વો દીલગર મેરા ધર કષપે મેરે કદમ નીકલા,
તો આશકોંકે= જગરજાં રમ રમસે ગમ નીકલા;
કુલ ચઢા તુરખત મેરે પે કરતા ફજલો કરમ નીકલા,
કીસીને મેરે= તદ્દિસે કરતે ગરદન ખમ નીકલા. (મીઝાન)
બે દુનીયાંસે કુંચ કીયા વો રહેને રાહે અદમ નીકલા, ઉસે દેખકે

૧

દોસ્ત યાર ઔર રશીક અપને વો લેકે હમદમ નીકલા.
કીસકો ઠાકર= લગા સર કીસીકા કરતે કલમ નીકલા;
કોઇ ખુસી કર રહાયા આશક કોઇ કરતા માતમ નીકલા,
દરદ આશક= પદે કોઇ ઉસકા પઢતા ઇસિમ નીકલા. (મીઝાન)
દેખને મેરે તુરખતકો યેક આલમકા આલમ નીકલા, ઉસે દેખકે

૨

કોઇ વજીર કોઇ સીપાહ ઔર સંગ સીપાહકા હાકમ નીકલા,
કોઇ તો ખુશહો= કોઇ કર અપને ચશમે નમ નીકલા;
કોઇ સુમ ચન્ડાલ ઔર કોઇ તો દીલકા હાતમ નીકલા,
કોઇ કીસીપે= યાર કરતે વો જુલમ જાલમ નીકલા. (મીઝાન)
કોઇ મીતકે લીપે કદનમે ખાંદખાંદકે સમ નીકલા, ઉસે દેખકે

૩

કોઇ જખમપે નીમક છીડકતા કોઇ લગા મરહમ નીકલા,
આજ બજમમે= નજમ સુન ઉદ્દકા બાહર દમ નીકલા;

સંબુલાશ રામા અહેમદ યાદુજી અખાડા જમ નીકલા,
ખાણુ લાલતો= ઠોકતા મગનકે સંગમે ખમ નીકલા.
નખીખાન અન્તોન કહે વેા મીલા તો દીલકા બરમ નીકલા, ઉસે દેખકે

~~૪~~ ૪ ~~૪~~

રંગત લંગડી.

અગકે ખટ રસ ભોળન સંત જન જોગ રમાના મુસકીલ હે,
માર આત્મા= પત્રકા બૃહકે ખાના મુસકીલ હે. દેક.

પાંચ તીન પચીસ સાધકે સુગુન જાતાના મુસકીલ હે,
જપ સાધન કર= આસ સીપ્રપે ચઢાના મુસકીલ હે;
જુકતોમે ચારસસી ચાર ઉસ ધરકા પાના મુસકીલ હે,
એસ છોડકે= ચે દીલપે રંગ ઉઠાના મુસકીલ હે. (મીલાન)
મીલાના તુમકો ખીલ ઘટમે ખીલકા ડીકાના મુસકીલ હે, માર આત્મા.

૧

છોડકે અમરીન રસકો સંતજી જહર પચાના મુસકીલ હે,
રપે તમેા મુન= તો ઉસકો આનકા આના મુસકીલ હે;
નામપે ઉસ બગવતકે અપના સીસ કટાના મુસકીલ હે,
નીશકે હોકે= બેદમે ધ્યાન લગાના મુસકીલ હે. (મીલાન)
પાપકા ગાડી દીલપેસે કર આન મીલાના મુસકીલ હે, માર આત્મા.

૨

આપ પડેતો નહીં ગૈરકો બેદ પઢાના મુસકીલ હે,
સમજ નહીંતો= ઔરકા દીલ સમજાના મુસકીલ હે;
કરકે ભક્તી બરમમે અપની દેહ મીલાના મુસકીલ હે,
જટા બઢાકે= એ સરપે ખાક ઉઠાના મુસકીલ હે. (મીલાન)
એક નામકો રખકે તજના સખી જમાના મુસકીલ હે, માર આત્મા.

૩

જો લીખ દીને કર્મમે અક્ષર ઉસે મીલાના મુસકીલ હે,
સંબુલાલજી= કહે રામાસે ગાના મુસકીલ હે;
નારાયન ઔર મગનકે સાની ચંગ બળના મુસકીલ હે,
ખાણુલાલકે= તૌર સીનેકો અડાના મુસકીલ હે. (મીલાન)
નખીખાનકે તૌર બજમમે ખ્યાલ બનાના મુસકીલ હે, માર આત્મા.

~~૪~~ ૪ ~~૪~~

રંગત લંગડી.

કોઇતો ભુલા માયા જલમે કોઇ ભુલા રંગ સ્થાનમે હૈ,
દીલયે હમારા= મસ્ત થેક નીરાકારકે ધ્યાનમે હૈ. ટેક.

કોઇતો ભુલા દીલતપે કોઇ તીરયા પુત્ર નાદાનમે હૈ,

કોઇ જોરમે= ભુલા કોઇ ભુલા તપ્ત નીશાનમે હૈ;

કોઇતો ભુલા પ્રેમ પ્રીતમે ભુલા કોઇ ગુમાનમે હૈ,

કોઇ હુસ્નપે= ભુલા કોઇ ભુલા મહેલ મકાનમે હૈ. (મીઝાન)

કોઇ ભુલા જો ગુરુપે ટુકવા લીયે મંત્ર જો કાનમે હૈ, દીલ યે હમારા

૧

અસ્ત્ર પહેનકે કોઇ ભુલા કોઇ ભુલા ગંગ અસ્તાનમે હૈ,

કોઇ ભજનમે= ભુલા કોઇ ભુલા ધર્મ ઔર દાનમે હૈ;

કોઇ ભુલા ખટ રસ ભોજનપે કોઇ ભુલા પકવાનમે હૈ,

કોઇ જાદુપે= ભુલા કોઇ ભુલા એક પુરાનમે હૈ. (મીઝાન)

કોઇ ભુલા તાને યાનેપે કોઇ ભુલા હરઆનમે હૈ, દીલ યે હમારા

૨

કોઇ ભુલા મસ્તીપે અપને કોઇ ભુલા મસ્તાનમે હૈ,

કોઇ ભુલકે= યેસા મન્દર કોઇ દેવસ્તાનમે હૈ;

કોઇ ભુલા મસજીદમે કોઇ ભુલા ગઝ કબરસ્તાનમે હૈ,

ગય ભુલકે= કોઇ અસ્તીકો છોડ વીરાનમે હૈ. (મીઝાન)

કોઇ ભુલા મોટાઈ પે કોઇ હર ભુલા મહે ગુમાનમે હૈ, દીલ યે હમારા

૩

કોઇ ભુલા હર ધમંડમે કોઇ ભુલા ઉસે તુકાનમે હૈ,

સંભલાલ તો= અસાય અપને ઉસે જ્યાનમે હૈ;

રામાજી મંગલ ખુસરૂ અહેમદ ચાકુચ યોગાનમે હૈ,

મગન નરાયન= જો શૈશનકે દીલખર પૈશાનમે હૈ. (મીઝાન)

નખીઆન અન્તોનકો ખ્યારા મીલા ગુરુકે યાનમે હૈ, દીલ યે હમારા

૪

રંગત લંગડી.

અગરખીકા શૈર સીખ હૈ ઉસમે દેવતા ખીર નહી,

અગર અમર હૈ= હંસ કોઇ ઉસકો કહે કખીર નહી. ટેક

सीवा हंसके सुन सीधपे कीसका नहीं जमेला है,
 वो येक नर है= के उसने उन्ड नीरगुनी पेला है;
 नहीं है उसका कोछ वो नर आपी आप ओकेला है,
 नहीं है जोगी= नहीं जंगम ना साध अलभेला है. (मीलान)
 नहीं है वो सन्यासी साधु वो है शाह वछर नहीं, अजर अमर०

१

नहीं भीरामन छत्री वैश नहीं सुद्र ना हर हर नहीं है शाम,
 नहीं मुसलमां= नहीं हीन्दू न पीर पैगम्बर राम;
 नहीं गंग अजरग नहीं है नहीं देवता यारो धाम,
 नहीं है सागर= नहीं वा भृक्ष वृल वृल सुनो मुघम. (मीलान)
 सभोमे है वो सभोसे न्यारा शरीर है वो शरीर नहीं, अजर अमर०

२

नहीं हंड नहीं सई नहीं है इजर शाम रंभ आला है,
 कोट यंद्रका= वहां आपी अपसे भीला उगला है;
 नहीं कल नहीं लाल न हीरा पत्रा न अन्सीवाला है,
 नहीं है नरसी= नहीं वहां धुप यंद्रका आला है. (मीलान)
 नहीं सुभरनी भाल नहीं वो सुगण देवता पीर नहीं, अजर अमर०

३

वोतो सभको देख रहा नहीं नजर वो कीसके आता है,
 प्रेम प्रीतसे= संत सत्त पुरपके नेत्र सभाता है;
 सम्भुलाल रामाछ अहमद भगनके मनमे भाता है,
 आपु लालके= संग नारायन याकुंभ गाता है. (मीलान)
 नभीआन कय कहे अमर है तेग नहीं समशीर नहीं, आजर अमर०

४

रंगत लंगड़ी.

इसी है जुल जुल आके यार हैवान तुमारे कुंयेमे,
 तउप तउपके= नीकल गछ जन तुमारे कुंयेमे. रक.
 जननी होगछ मान आन हैरान तुमारे कुंयेमे,
 पडा हुवा है, यार नादान तुमारे कुंयेमे;
 नजर नहीं आती दीलपरकी शान तुमारे कुंयेमे,
 दीद देपने= की है अरमान तुमारे कुंयेमे. (मीलान)

જાનતે હું પર હોમય બે પૈયાન તુમારે કુચેમે, તડપ તડપકે.

૧

દીદકે ખાતીર પડે બહોતસે આન તુમારે કુચેમે,
સીપા બાદશાહ= શાહ મુલતાન તુમારે કુચેમે;
પૈદલ આંર અસવાર હૈ તપ્ત નીશાન તુમારે કુચેમે,
બહોતસે મુશ્કાં= પડે કુરઆન તુમારે કુચેમે. (મીલાન)
સાદુસંત ખીમચારી બેદ પુરાન તુમારે કુચેમે, તડપ તડપકે.

૨

હોમય હું મદહોશ આંર મલતાન તુમારે કુચેમે,
ચલા કરે હૈ= રામકે બાન તુમારે કુચેમે;
મમકે આલમે હું હમ બે જાન તુમારે કુચેમે,
લગા રહે હૈ= હમીતે ધ્યાન તુમારે કુચેમે. (મીલાન)
લગા હમારા ધ્યાન અરે દીલજાન તુમારે કુચેમે, તડપ તડપકે.

૩

શમસ કમર અખતર હૈ ચખેં મરદાન તુમારે કુચેમે,
સમખુલાલને= લગાયા કાન તુમારે કુચેમે;
રામ અહોમદ મગન કર રહે આન તુમારે કુચેમે,
બાખુલાલ કહે= નરાયન તાન તુમારે કુચેમે. (મીલાન)
નખીરખાનને લીખા સબી બધ્યાન તુમારે કુચેમે,

~~જીવ~~ ૪ ~~જીવ~~

રંગત લંગડી.—નુનકી દોઅંગ

નજમ કહુ દર દંબલ અન્દર બહર કાશીયા હૈ રંગીન,
નસર મુનો તુમ= હુરૂં મો બંદ હંદ મજમુનું સંગીન. ૨૬.

નવા ખ્યાલ દર હાલ નર્મ ઠક્સાલકો સુન મતહો મમઝીન,
નેહાને આપને= આપ કુદરતસે કીયા પૈદા હૈ મીન;
નજર અંધરકો ફેરે ઉધર કર દીયા હજારો તપ્ત નસીન,
નખીકે ખાતીર= બનાયા બેહેસ્ત ઉમત અમં જમીન. (મીલાન)
નુન વાવરે દેકર અપના દરમ ઉત્કા કીયા હસીન, નસર મુનો તુમ.

૧

નુકતે નુકતેમે લીખા હૈ ઇસ્મ મુખારીક ઉત્કા ચીન,
નીસાર અપને= દીયે ઉમતપે નવાસે લાય પદીન;

नहीं जुट मैं कुछ जरा तापेमे है अनक होना दीन,
नीमाह करके= देण बे जाबसे रस्ता जना महीन. (भीखान)
नाम नहीं अनका जानेका जउ जउ जैठे सौकीन, नसर सुनो पुम.

२

नेक है जन्म जेके पडे कुरआन सीदक दीबसे यासीन,
नमान रोग= कीया करते हैं हमेशा कर आमीन;
नाजसे जन्सी कोरि जन्मवे कोरि देणता है दुरजीन,
नाहक जुदीका= कीया है असने दुवा वो तेरा तीन. (भीखान)
नेह जगी असकी कस्से वो नहीं सकर समजे नमकीन, नसर सुनो पुम.

३

नारा बरते दुनीयामे डमराव अमीरे कुछ भीसकीन,
नसीन दीबत= न पावे जेके नर दैगे मत हीन;
पुन शुर आभीर दीप दीना सम्जुलाख रामाने सरीन,
नजीबान संग= भगन अहेमद याकुब गाया यासीन. (भीखान)
नीकवे नारायनका सपुन सुन दंगलमेसे सज मत हीन, नसर सुनो.

~~रंगत~~ ४ ~~लंगडी~~

रंगत लंगडी.

हर जलवेमे तुजीका देणा और नजर नहीं आता है,
सीधाय तेरे= जलमे कोरि न दीबका जाता है. रेक.

तुही जगर और जलमे है जलपर तेरा तो रहे जपान,
नहीं सीतारे= नजर आते हैं नहीं जमी अरमान;
नहीं नजर आते हैं पीर नहीं नजर पयमम्बर आते जलन,
आम्सकभरबी= नजर आते हैं नहीं दुखे भीखान.

शेर.

आन तेरी देणते है हर जगेह हर आनमे,
काहमे काहमे मउकमे वो तुर्कस्तानमे;
हर जलकमे दारानी सीया सपुन कुरआनमे,
आजमे आतीसमे पारामे है हरयेक शानमे. (भीखान)
अधिकतो नजर नहीं आनीका जलक दीभाता है, सीधाय तेरे.

હર જલવેમે જલવા દીલખર દેખા ખુબ તુહારા હૈ,
માહ મુસતરી= ચમકા જલવેસે કુતુખ સીતારા હૈ;
સખીમે તુ સામીલ રહેતા નહીં કીસીમે કરે કીનારા હૈ,
આગે ધરિમમે= નુર તેરેકા હુવા નગરા હૈ.

શેર.

કરખલામે તુલીદે તુ શાહકે હૈ સંગમે,
રૌસની હીરેમે મોતી લાલમે હર રંગમે;
તુલીદે સામીલ તખરમે તેગમે સર જંગમે,
ગુલમે ગુન્ચોમે શમામે રહેતા ખાસ પતંગમે. (મીલાન)
અકીલ મંદ ખુદ બનાદે તુ હરચેકકો સમજ સમજાતા હૈ, સીવાય તેરે.

૨.

દેખું શીરાકે નજર છધરકો ઉધર દીખે દીલદાર તુહી.
ફતામે તુહૈ= સહી બસ્તીમે કરે આસાર તુહી;
ચરીન્દ પરીન્દમે તુહી ગર્દ ગુખ્યારમે હૈ ગુખ્યાર તુહી.
ખ્યાખો ખયાલમે= બના રહેતા હૈ મેરા મુખતાર તુહી.

શેર.

નુરસે તેરે જલા વો ખાકયે કોહાતુર હૈ,
હર બશર હર ખરદોગન હુરો મલકમે નુર હૈ;
સાફ દીલસે છસને દેખા ઉસકે દાલ હળુર હૈ,
વોલીદે મનસુરમે રનસુરમે રનસુર હૈ.
ઉમે દેખકે હરેક બશર યૈ યાર સદા ખમ ખાતા હૈ, સીવાય તેરે.

૩

તેરે મુકાબીલ દેખા હમને હૈ વો શમસો કમર નહીં,
બાગમે બુલબુલ= નહીં વો બર્ગ વો સાખો સજર નહીં;
હૈ તેરી કુદરત નૈસી યેસે હૈ જન ઔર બશર નહીં,
સમખુલાલકે= ખ્યાલમે યેક રતીકી કસર નહીં.

શેર.

હૈ તજહી ઇસકદર દેખો હમારે યારમે,
શેટ ખરશતજી શીરે આસક તેરે દરખારમે;
રામા અહેમદ કહે મગન હૈ મસ્ત તેરે આસારમે;
અન્તોન ચાકુબકા રહે દીલ તો ઉસી દીલદારમે. (મીલાન)
નખીખાન તેરે કદમોપે અપના સર યે ઝુકાતા હૈ, સીવાય તેરે.

રંગત લંગડી.—ગુજરાતી.

તારા ઇસ્કમાં હું પ્યારી બદનામ થઈ બહુ ખાદો ગમ,
તુને ન છોડું= કે જ્યાં સુદીછે મારા દમમાં દમ. ૮૬.

મારા જીવની થાય ખરાબી કેમ કીધી તેં પ્રીતી કેમ,
રાતને દાહડો= કરું છું જીગરને મારા બાલી બસમ;
તુ મારેથી બોલ હસીને સાંચું કહું છું ખાઈ કસમ,
તારે કારન= દીવાનો થયો સર્વ કહેછે આલમ. (મીઝાન)
દીલમે મારા તારે વીસેનો રાતને દાહડો લાગે જખમ, તુને ન છોડું.

૧.

સમજ તુ મનથી માશુક મુજને હું આશક છું ખરો પીતમ,
કુટુમ કપીસો= તજને તજ દીદો છે દીન ધરમ;
પ્રેમ પ્રીતમાં રડી રડીને ખુરીયા કરે છે મન હરદમ,
વાદમાં તારી= કહું શું મુખથી મારા હાલ સનમ. (મીઝાન)
કંઠ કીધુંછે દીલને પ્યારી કરસે તુ ક્યાં સુદી જીલમ, તુને ન છોડું.

૨.

નથી જવાની રેવાની આ પાપી દમ લે જસે જમ.
માટીનો તન= થઈ જસે માટીમા સર્વ બે માલમ;
માટે આશકપર દયા રાખની દીલને કરીલે જરા નરમ.
આ જીન્દગીનો= ચેક દીન ખુલી જવાનો બેદ બરમ. (મીઝાન)
વમારે શું કહું પ્યારીજી ઘણું બોલતા લાગે સરમ, તુને ન છોડું.

૩

આફ્રાની દુનીયા તન દાહાડાની માટે મનમાં અશકને નમ,
સાચું કહેછે= તુકનગીર સમ્યુલાલ રામા કાસમ;
ખરશેદજી નારાયન કહેછે સદા મગન મંગલ હાસમ,
મગરરીને= તજ દે નખીખાનના ધરી કદમ. (મીઝાન)
આ દુખી દીલનો હાલ આ લખતાં લખતાં બાગી મારી કલમ, તુને ન છોડું.

બહર ખડી.

સખી.

પેટ કરેછે યાર સહને પેટ લડાવે,
 પેટ તોડે વેઠવાર પેટ લાખોને બળવે;
 પેટથી નર લાચાર પેટ પાપીને મનાવે,
 પેટ કરે બેળર પેટ બાહાદરને રડાવે;
 પેટ વેચે ધરબાર પેટ નાયકણી નચાવે,
 પેટ કરેછે ઠાર પેટ ધટીયે દરાવે.

ઘાસ.

પેટ કરાવેછે ઉલથાપ, = પેટ કલેજે પાડે કાપ;
 પેટ નહોં જીવે પાપનું માપ, = પેટ જીવ ઉપર કરે સન્તાપ.
 સદા સુમરણ પુનથી કરજે, = નથી કહે પાપીથી નર ભરજે.

રંજત ખડી.

તો માલીક મહારકા દીલમે ધરમ સુખે ઔર શામ કહે,
 કાદર કહે યા કરીમ કહે હક કહે પર ઉસકા નામ કહે. ટેક.
 કીસી તરેહ તુમ દીલબરકા અબ નામ જ્યાંસે યાર કહે,
 રહીમ કહે રહેમાન કહે યા ઉસકા પરવર દીગાર કહે;
 યા તુમ શાહ સુલતાન કહે યા દીલકા વો દિલદાર કહે,
 ખુદા કહે રહેમાન કહે વાદલુ કહે યાકાર કહે. (મીલાન)
 ફકીર કહે યા કુદરત કહે યા ઉસકા સુર સલામ કહે, કાદર કહે.

૧

ઉસ દીલબરકા ફકીર કહે યા દુસ્વાર યા અન્નન કહે,
 દોસ્ત કહે યા રશીક કહે યા શરીક યા દીલખાન કહે;
 હકતાલા તુમ કહે યા બારીક તાલા ધરકે ધ્યાન કહે,

કમર કહો યા શમસ કહો યા જમી કહો અસ્માન કહો. (મીલાન)
હર સૈ અંદર વોહી સમાયા કેસા ચાહે કલામ કહો, કાદર કહો.

૨

ગીરધર કહો ગીરધારી કહો યા ઉસકો કબ્જુ મુરાર કહો,
આહંગ કહો યા સોહંગ કહો યાકાર વો નીરાકાર કહો;
ખીઠાં કહો યા બીખ્જુ કહો યા મહેશ બારમ બાર કહો,
સાધુ કહો યા સંત કહો યા ખીમચારી ખીમચાર કહો. (મીલાન)
યા ઉસકો રઘુપત નાયક કહો યા તુમ ઉસકો રામ કહો, કાદર કહો.

૩

વો હર રંગમે રંગા હૈ જહર ચાહે હજારોં રંગ કહો,
હતુ કહો યા બીર કહો યા બડીવાન બજરંગ કહો;
સમ્યુલાલ રામાં અહેમદ કહે દીવમે કરકે ઉમંગ કહો,
ખુસર યાકુબ મમન નારાયન કહે યા પ્રેમ પતંગ કહો. (મીલાન)
નખીખાન કથ કહે મેરેકો ઉસકા ખાસ ગુલામ કહો, કાદર કહો.

~~૪~~ ૪ ~~૫~~

રંગત ખડી.

ખીન મરજી માખુદકે પત્તા એક હીલાયે હલે નહીં,
રસ્તમકી આ તાબ રખર કીસીકી ઉસકે ચલે નહીં. ૨૬.

જીસ આશકપર મહેર કરે ખુદ બખુદ જે આપી હકતાલા,
કોઇ જમદે જહરકા ઉસકો હોય વો અમીતકા ખાલા;
કોઇ ચાહે મારે ઉસકો નહીં આલ આય બીલકુલ લાલા,
નહીં કીસીસે મરે વો આશક રહે અમર દરજા બાલા. (મીલાન)
કોઇ ઉસે આતીશમે ડાલે જલને તો રહ જલે નહીં, રસ્તમકી.

૧

કોઈ ચહેકે ચાહમે ઉસકો ડુબા દેયે ઉપરસે ડાલ,
વહી ન વો ડુમે ઉસકો તો આપ છલાહી લેયે નીકાલ;
કોઇ કહેકે શીલકો ઇસપર છોડકે ઇસકી ખીચે ખાલ,
આન રખર શીલ બગે ચુવેસા અગર વો ઠોકે તાલ. (મીલાન)
જો કુછ લીખદે કરમમે અક્ષર સીવાય ઉસકે ટલે નહીં, રસ્તમકી.

૨

અગરચે કોઇ શમસીર ઉઠાકર ઉસપર ચાર પલટ જાવે,

વેતો જન્દા રહે મારને વાલેકા સર કટ જાવે;
કરને સીના ચાક ચહે તો ઉસીકા સીના કટ જાવે,
ખાલ એક ખાંકા ના હોવે રસ્તમ ચાહે લીપટ જાવે. (મીલાન)
જસકી મેહેર હો ઉસપર વો નર કાલકે હોવે તલે નહીં, રસ્તમકી.

૩

અગરચે વો ચાહેતો જામકા નીમ કરે અમલીકા આમ,
દેર કરે કામેકા પલમે સુમેકી વો કર દેવે શામ;
સમ્મુલાક રામાજી કહે ઉસકી કુદરતકે સખ હૈં કામ,
જમમેટજી ખુસર નારાયન મગન બજે ઉસ નરકા નામ. (મીલાન)
નખીખાન કય કહે મહેર ખીન ખુરે હોંયગે બલે નહીં, રસ્તમકી.

૪

રંગત ખડી.

ઉસ દીલખરકે જલવેકો દેખા હરએકકે શાનમે હૈ,
કામેમે મકકેમે જલવા કાફમે અરબસ્તાનમે હૈ. દેક.

ગલી ગલી કુંચે કુંચેમે જાની ઔર અન્નનમે હૈ,
શમ્સમે હૈ વો કમરમે હૈ અખતરે જમી અસ્માનમે હૈ;
ઉસીકા જલવા હર સૈ અન્દર વો અરસે દાલાનમે હૈ,
જાતમે હૈ શકરમે હૈ વો ધરિમે હૈ ફલ પાનમે હૈ. (મીલાન)
જહાંમે દેખા વોહી હૈ જલવા રૌશન પાક કુરાનમે હૈ, કામેમે.

૧

આન લીખું કયા ઉસકી વો દીલખર રહેતા હર આનમે હૈ.
ફજરમે હૈ વો શામમે હૈ હર બહરમે હૈ ખુરાનમે હૈ;
ઉસકે રૌશનીકા જલવા મોતી હીરૌંકે ખાનમે હૈ,
લાલમે હૈ ગોંદરમે હૈ નીલમે હૈ મરજાનમે હૈ. (મીલાન)
ઐશમે હૈ વો ફનામે હૈ વો કરબલકે મૈદાનમે હૈ, કામેમે મકકેમે.

૨

ચમક હૈ ઉસકી આગ બગીચે ઔર સહી વીરાનમે હૈ,
શાખમે હૈ વો સજરમે હૈ ગુન્ચોંમે હૈ હર જાનમે હૈ;
પૈગમ્બરમે વોહી તુર વોહી હરએક દેવસ્તાનમે હૈ,
પીરમે હૈ વો વલીમે હૈ અલમસ્તમે હૈ મસ્તાનમે હૈ. (મીલાન)
જહાંમે દેખા નજર રૌશની આઈ કોકસ્તાનમે હૈ, કામેમે મકકેમે.

૩

દીવાનોંમે વોહી રેશની વોહી ચમક દીવાનમે હૈ,
મુંદોંમે હૈ કદનમે હૈ વો કષ્મમે કષ્મસ્તાનમે હૈ;
સમ્મુલાલ રામાજી આમુલાલકે દીલખર ધ્યાનમે હૈ,
ખુસરમે જમશેદમે નારાયનમે અસીયદખાનમે હૈ. (મીલાન)
નખીખાન કહે વોહી ચમક ફુલ રાગ રાગની તાનમે. કામેમે મકકામે.

રંગત ખડી.

કાયા લાલ કુદરતસે સારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
કાદ નુનસે કાયા નળરા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ. કૃષ્ણ

કહી શીકંદર ખનાયા દારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
કહી ડેલીયા કહી હળ્લરા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ;
કાયા જલમાંં તુહી ખુદારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
કહીપે જુદા કાયા હૈ મારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ.

કાયા અંધારા કર આસ્કારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ, કાદ નુનં

૧

કુઆયા કોષકો દીયા કીનારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
કહી કિજ્યાલા કાયા અંધારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ;
કાયા સમુન્દર વો ગંગધારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
કાયા જલ મીઠા કીસીકા ખારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ. (મીલાન)

લાલ હમારા કાયા તુમારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ, કાદ નુનં

૨

કહી શકર જલતનકો સવારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
કહી બશર કહી હુર ઉતારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ;
કાયા કમર કહી કાયા સીતારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
ચલા તેગ ઐર દીયા દોધારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ. (મીલાન)

કીસીપે બરછી ચલાયા આરા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ. કાદ નુનં

૩

કહીપે પાની કાયા હૈ ગારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
કીસીકો કહી દીખાકે તારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ;
કહે ખુસર કાયા દીલખર ખ્યારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ,
મગન નરાયન કરે હશારા કહીપે કુછ ઐર કહીપે કુછ. (મીલાન)

નખીખાનકો દીયા સહારા કહાંપિ કુહુ ઐર કહાંપિ કુહુ, કાફ નુન૦

~~જીવ~~ ૪ ~~જીવ~~

રંગત ખડી.

ઉસકી કુદરત હો જગમે તો સખી અવાદાની હો જય,
પદ નમાજ રખ રોગ દીલસે રોશન પેશાની હો જય. ટેક.

અહેલે સુમે ઉઠ દરદ પદતો ચેહરા નુરાની હો જય,
મહેર હોય ઉસકી જસપર તો તેર જન્દગાની હો જય;
યાદ કરે જો ઉસકી ઉસકા દરગ સુલતાની હો જય,
બીચે ઉસીકે એકીન માનો નખત સુલેમાની હો જય. (મીઝાન)
કરના દીલમે ચાહેતો એ સખ દુનીયા ફાની હો જય, પદ નમાજ૦

૧

ખાગ જહાંમે દેખ ખુલ ખુલોકી મીઠી બાની હો જય,
શાખ સજર ડાલી ડાલીમે ખુખ દાસ્તાની હો જય;
જો રખકે રહે યાદમે હરદમ વો નર ખાકાની હો જય,
ચાર પહેર રહે ધ્યાનમે રખકે વો આશક ધ્યાની હો જય. (મીઝાન)
ખાન કરે ઉસ માલીકો વો શખ્સ બકા આની હો જય, પદ નમાજ૦

૨

હુકમ ઉસીકેસે આતીશ બંદ હોય ખાક પાની હો જય,
ખારીશકે બરસાનેસે હર બશરકા દીલ દાની હો જય;
આજ સરે દંગલકે અન્દર જુકયે દુરકાની હો જય,
નમાજ પઢનેસે માથેપે સખકે નીસયાની હો જય. (મીઝાન)
જો ઇસપર ઇમાન ન લાવે વો નર શેતાની હો જય, પદ નમાજ૦

૩

સખખુલાલ ખરસતજ કહે કોઈ રાજ ચે હક્કાની હો જય,
નખીખાન રામાકી મુલકદર મુલક મહે ખવાની હો જય;
ખાખુલાલ રૈસનકા દરગ એકીન દુરાની હો જય,
નારાયન ઐર મગન હરી દામાસે બર જખાની હો જય.
અન્નુન પસકોલકે ગાનેસે ઉદુકો હૈરાની હોજય, પદ નમાજ૦

~~જીવ~~ ૪ ~~જીવ~~

રંગત ખડી.

ઉસકી નીગાહ બર શીરે તો દમમે દુનીયાં સખ ફાની હો જય,
ખારીક તાબા કરે મહેર તો દુર પરેશાની હો જય. ટેક

જીસકો સુલતાં કરે ઉસીકા દરગ્ગ સુલતાની હો જય,
નીમાહ અગર વો કરે તો યારો પથ્થરકા પાની હો જય;
હુસીકી કુદરતસે કરે જાનીકા અન્નની હો જય,
ઉસકી મહેર ગર હોવે તો ગુરખાની નુકતે દાની હો જય. (મીલાન)
બૈઠ જય જન્મતમે જીસપર તેરી મહેરખાની હો જય, ખારીક તાલાં

૧

હીન્દુસ્તાંકા છન્સાં વો આહે અરખરતાની હો જય,
જન્દાંકો મુદા કરે મુદાકી જન્દગાની હો જય;
જહેર હલાહલકા પ્યાલા વો ચહે અર્ગચાની હો જય,
જે કોઇ દીલમે કીના રખે સચ ઉસકી ધુલધાની હો જય. (મીલાન)
રખર હિસ પાકે તો દુશ્મનકો પીશે માની હો જય, ખારીક તાલાં

૨

હોવે અગર કમ આખ તો વોળી કમાન ખુરીની હો જય,
શાહકો કરે મદા ગદાકા દરગ્ગ લાસાની હો જય;
મહેર જે ખરપે હોયતો ઘોડા વો પચકલ્યાની હો જય,
દુશ્મન હોવે જરે ઝીર આશકપે દુર શીસાની હો જય. (મીલાન)
પૈલખાન નાંતવાં નાંતવાં કીતો પૈલવાની હો જય, ખારીક તાલાં

૩

મહેર સનમ ગર કરે તો યારો દીલકો શાદમાની હો જય,
જીસ આશકપર મહેર કરે વો આશક હક્કાની હો જય;
સમખુલાલ રામાજી અહેમદ મહેરસે મક્કાની હો જય,
નખીખાન ખરસતજી કહે વાલી વો રખ્યાની હો જય. (મીલાન)
મગન નરાયન કહે ઉદુકા દરગ્ગ શૈતાની હો જય, ખારીક તાલાં

૪

ખડી રંગત.

સનમ વો સારે કાર ખતાવે ઘડીમેં કુછ ઔર ઘડીમેં કુછ,
જહાંન સારેકો રંગ દીખાવે ઘડીમેં કુછ ઔર ઘડીમેં કુછ. ટેક.

સબોંકો અપની કલા ખતાવે ઘડીમેં કુછ ઔર ઘડીમેં કુછ,
ન કામીસેંકે ખયાલ આવે ઘડીમેં કુછ ઔર ઘડીમેં કુછ;
નયે નયે સખ ખેલ જતાવે ઘડીમેં કુછ ઔર ઘડીમેં કુછ,
મે જાન આવે યે જાન જાવે ઘડીમેં કુછ ઔર ઘડીમેં કુછ. (મીલાન)
૬

झसीको छोटे कभी इन्दावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ, नहान सारे०

१

वो रेशनी अपनी जल जलावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ.
कभी पुआवे आग जलावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ;
झसीको पत्ते पार लगावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ,
झसीको दरया पीय पुआवे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ. (मीलान)
धडीमें आवे धडीमें नवे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ, नहान सारे०

२

वो अपने आशकपे महेर आवे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ,
हसे झसीको दार यदावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ;
झसीकी तनसे पोस्त पीयावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ,
ये कोप उसका पता न पावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ. (मीलान)
मोताय दालको कभी हटावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ, नहान सारे०

३

गुलामको पादशा करावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ,
सुर मर्दको सही उरावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ;
नरायनको बोली मन मेलावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ,
मगनको लीजना बोली सीआवे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ. (मीलान)
कीसे हसावे कीसे रलावे धडीमें कुछ और धडीमें कुछ, नहान सारे०

४

रंगत अरी.

पढके नयासे भीसमीक्षा करआनमें दील दवाडिंगा,
अहद वो अहमद सीवा औरके नहीं मैं गुनको गाडिंगा. टेक.
नामसे अव्वल पाक पुदाका सीनहेमें मैं आडिंगा,
नमान पढ पढके हडके दरगाहमें सुक मनाडिंगा;
पुत परस्तको छोडके मैं मसजिदमें ध्यान लगाडिंगा,
पुदाको सीनहा करंगा हर्गिज पास न पुतके नडिंगा. (मीलान)
मुलां मौलवीके आगे मैता आदाय ननडिंगा, अहद वो-

१

रसुले हरनतके अपने छसरोज कदम मैं पाडिंगा,
दीलको साफ करके उनके कदमोंपे सरको मुगाडिंगा;
या मेरे परवर दीगार मैं आपका हुकम उठाडिंगा,

सभुन जणोंसे इत ओक कलमेका में इरभाड़ंगा. (मीलान)
दीनो धमिंडी नसीहत हरओकेको यार अताड़ंगा, अहद वो०

२

लाओं जन्म सहुंगा छरमपर कुछ नहीं हाल सुनाड़ंगा,
नपीका कलमा सीधुंगा हर धनसांके नय सीपाड़ंगा;
सय नेकीके काम सपी धनसानेको अतलाड़ंगा,
हक अलाहके नामपे सीनदेगाह ले सरके कटाड़ंगा. (मीलान)
लाओं सदमे सहुंगा नहीं कुछ आह जणोंपर लाड़ंगा, अहद वो०

३

और काशीरोंके उपर में अपना अहल जभाड़ंगा,
सम्या सम्या एक कहुंगा जुठ कसम नहीं पाड़ंगा;
हाल आन दंगलके अंदर सय अपना दरसाड़ंगा,
सम्भुलाल रामा भंगल कहे होहरे यंग अनडाड़ंगा. (मीलान)
कहे नपीयां प्याल सदां दंगलके पीय अताड़ंगां, अहद वो०

रंगत पड़ी.

कोछ कहे तु तु तु ताता कोछ कहे है में में में,
शाम सुभे हर शाम सजरपे करे परीन्दे ये ये ये. टेक०

कोछ कर रहा हां हां हां और कोछ कर रहा हुं हुं हुं,
पुसीके आलममें कोछ कांकां करे और कोछ कुं कुं कुं;
कोछ नपीया नपी कहे कोछ कहे पुदाया भुं भुं भुं,
कोछ करे कुरआन जानके कोछ कहे न्नां हुं हुं हुं. (मीलान)
कोछ कर रहा कां कां कां कोछ कुं कुं कुं कोछ के के के, शाम सुभे०

१

कोछ कहे हक हक हक कोछ कहे है मेरा हुं हुं हुं,
कोछ कहेता राणकुल रीनकका मालीक है ओक तु तु तु;
कोछ कहेता गुल गुन्योंमे ओक तेरी है पुश पु पु पु,
ने उसकी बहगोछ करे उसपर सय थुकें थु थु थु. (मीलान)
कोछ करे ना ना ना कोछ करे वो नी नी ने ने ने, शाम सुभे०

२

कोछतो हुं हुं कोछतो ही ही कोछतो करता हां हां हां,

कोछतो मांभी कोछतो मांभुं कोछतो कोछतो मां मां मां;
कोछतो ताती कोछतो तातु कोछ कोछ यल तां तां तां,
कोछतो पीठ कोछ पीया पीया कोछ कोछ नेक है पां पां पां. (मीलान)
कोछतो दादा कोछतो दी दी कोछ कोछ है टं टं टं, शाम सुभे०

३

कोछतो कोछतो जै वाच कोछ अलीश कोछ कोछ जे जे जे,
कोछ कोछ है जुसी जुसीसे नुन ज्यौर जे जे जे जे;
कोछ कोछ है अलीश नुनको पढे कोछ जट ले ले ले,
कोछ कोछ जै जे है अलीश तोछ तु दीलसे टे टे टे. (मीलान)
कोछतो सासु कोछतो सीसी कोछ कोछ है सें सें सें, शाम सुभे०

४

नहीं पाय है थाह येदमका मरे हज्जरो पय पय पय,
पेठ पुराना नहीं लये सय लये जालीये लय लय लय;
अरसतछ रामा रौसन आणुसे मतकर कय कय कय,
मजन पे आणुलाल नरायन कोछ कोछ सय सय सय सय. (मीलान)
नभी आनके सभुनको सुन कोछ कोछ है हां हां हां हां हां, शाम सुभे०

५

रंगत पड़ी.

न कर मुझे कीसकाणी तु महोतान आन गुन गाडिआ,
कर मेरे दीलदार बार कुल काळ आन गुन गाडिआ. टेक.
जुला ले मुजको पासतु सीधी राह आन गुन गाडिआ,
करटे जहांमे मुजे तु जे परवाह आन गुन गाडिआ;
आहे तु कर जुदम मुजे है आह आन गुन गाडिआ,
नहीं हटुंगा दरसे कसम जहाह आन गुन गाडिआ. (मीलान)
दे हिनजत मुजको ज्यौर रपले लाज आन गुन गाडिआ, कर मेरे दी०

१

जुला मदीने में करके आहोसान आन गुन गाडिआ,
ध्यान है तेरा जन तु रप पहेयान आन गुन गाडिआ;
मुज अजुनको तु गय दीअला शन आन गुन गाडिआ,
तु है मेरी जना मैं हो कुरआन आन गुन गाडिआ. (मीलान)
कुल जहानसे जयर है तेरा राज आन गुन गाडिआ, कर मेरे दी०

२

તેરે ઇચ્છકી છાઇ દીલમેં અગન આજ ગુન ગાડિંગા,
સજન લગી હૈ તુજસે મેરી લગન આજ ગુન ગાડિંગા,
ખુલાકે બાગે ધરમેં કરદે મગન આજ ગુન ગાડિંગા,
દેખુંગા જબ ખુસીસે તેરા ગગન આજ ગુન ગાડિંગા. (મીલાન)
બક્ષ દો મેરા જો હૈ અબલ સાજ આજ ગુન ગાડિંગા, કર મેરે દીન

૩

હીજ કરકે આપીકા યાર કલામ આજ ગુન ગાડિંગા,
પહોંચા દો મેરે મુજકો મુકામ આજ ગુન ગાડિંગા,
સખુલાલ રામા કહે લેકર નામ આજ ગુન ગાડિંગા,
મગન નરાયન કહે દેવો આરામ આજ ગુન ગાડિંગા. (મીલાન)
નખીખાન કહે બ્યાન બક્ષો માહારાજ આજ ગુન ગાડિંગા, કરે મેરે દીન

૪

રંગત ખરી.

જરા તુ આ લ્યાકતમેં અપને અક્ષમંદ સંગ રહે રહે રહે,
કીસનેં પાયા અંત યેદમકા જરા તુ મુજસે કહે કહે કહે. ટેક.

મૈતો કહેતા ચલુંગા કલ તુ કહા કરે અબ ચલ ચલ ચલ,
નહી માનતા જરા કહાતુ મુઝે સતાતા પલ પલ પલ,
દુવારકા તેરે ગદા બના તુ કહે યેહાંસે ટલ ટલ ટલ,
નહી માના તુ કહા તુઝે સમજાયા હું મૈં બલ બલ બલ. (મીલાન)
કશીતો કહેતા જલ જલ જલ જન કશીતો કહેતા બહે બહે બહે, કીન

૧

તુ મુજકો હર રોજ ડરાતા રહેતા હું મૈં ડર ડર ડર,
અપ્રલાતુની ચલી નહીં ગૈ દારા સીકન્દર મર મર મર,
કોઈ કહે હૈ ખુદા ખુદા કોઈ કહે હૈ ગીરધર હર હર હર,
કોઈ પોસ્ત દે દીયા કોઈ ચઢ ગયા દારપર સર સર સર. (મીલાન)
કાસીને સરકો દીયા પોસ્ત અપ્રસોસ બુદ્ધમકા સહે સહે સહે, કીસ

૨

યાદમેં તેરે બહોતસે આશક શીરે પરેશાં હો હો હો,
નહીં મીલાતુ ઉન્હેં કહેં વો જનન હમારી લો લો લો,
હાથ મસલકે બૈઠ ગયે એક જગેહપે આશક રો રો રો,
અહદ વે અહેમદ જહાંમે હૈં સરદાર હમારે દો દો દો. (મીલાન)

आक उगर दररेण होगया हाय शुद्धमको सहे सहे सहे, कीस०

3

सुनकर मज्जुं अयालका आलीम काजल कहे हं हं हं,
कोई तो हसता रहा जन्ममें कोई आसता थुं थुं थुं;
सम्भुलाल रामाके सम्भुन सुन कोहिन करते युं युं युं.

मजन नारायन मंगल कहे मैं आन जलाये लुं लुं लुं. (मीलान)
नयीं आं अहेमद कहे अयाल तु कर रथ अपना तहे तहे तहे, कीस०

रंगत अली.

नहीं टकुंगा जीना पीये मैं आगेसे तेरे दरके,
पीलादे मैं औसी साझी दे छोड तु मस्ताना करके. टेक.

मैंहा हूँ दरपर तेरे करके सज तक जमानेको,
रहुंगा छन्दा तामे छन्दगी देष तेरे मैंपानेको;
पुशी पुशीसे पीलादे भरकर नम ये मुज मस्तानेको,
कली न देपुंगा दरगाँव तुजगीन मन्दर पुतपानेको. (मीलान)
तु मुजपर हो भलेरपान दे पीला नम अथ भरभरके, पी०

१

तेरा मैंपाना जरि रहेता है दर मैंपानेसे,
सुना है मैंनें अडे अडे मस्ताने मस्त रीन्दानेसे;
अडी अडी तारीफ सुनादे सुंछां मौजगी शानेसे,
पुशीसे दरपे पहा रहुं सुन लीया शुर् मैं कानेसे. (मीलान)
आशक हमतो अने हैं मैं के नहीं लालची हैं जरके, पीला०

२

पीलादे मैं औसी मुजको जसमें दीलसे हो दुर अलम,
मस्त रहु सरशार नशेमें नजर पडे भाहे आलम;
बोली भीले हमदम मुजको जसके दम्मे अटका है हम,
पुशीसे हेतु नम मुझे ता हथ तलग मानेगे हम. (मीलान)
जुस्से दीद दीप नय परदे पुल नयें सबी जलवेगरके, पी०

3

आशक साहक जे हैं वो पी मैं शीर ते मतवाले हैं,
हुँठ भयस्सर कीसीको ना मैं उनके हाव हवाले हैं;
सम्भुलाल जमशेटल पुसर नशें मनें मतवाले हैं,

રામા શાપુરજી નારાયન કહેતે ખ્યાલ નીરાલે છે. (મીઝાન)
નખીખાનકે સખુનકો સુન સુનકે આદા ફરસે સરકે, પીલાદે૦

રંગત ખડી.—સીંગાખીલોચન.

કુલ દે સાકી ખુસદીલસે સુજ બદેકો અખ સાગરે મુલ,
મુલમે લહેર લહેરમે તોર હે તોરમે જસકા જલવા કુલ. ટેક.

કુલ આલમમે આલમ ફુસકા આલમમે કુલ હે આદમ,
આદમમે હે કૌલ કૌલમે ખુદા ખુદામે દમ દમ દમ;
દમમે દમ દમમે હે જલીમ જલીમમે હે શાહકમમ,
શાહકમમે ખલક ખલકમે દૂદરત દૂદરતમે ખાલમ. (મીઝાન)

ખાલમમે હે ગુલ ગુલમે ખુસખુ ખુસખુમે હે ખુસ મુલ, મુલમે લ૦

૧

કુલમે મસ્ત મસ્તમે હે મસ્તી મસ્તીમે દીલખર તુ હે,
તુ હે સજરમે સાખ સાખમે ગુલ ગુલમે તેરી ખુ હે;
ખુમે રમક રમકમે જલવા જલવમે તેરી લુ હે,
લુમે જલક જલકમે આતીસ આતીસમે તુ દરસ હે. (મીઝાન)

દરસુમે હે તુર તુરમે ચમક ચમકમે જહેરી મુલ, મુલમે લ૦

૨

કુલ ખુલ ખુલમે ચહેક ચહેકમે ખુશી ખુશીમે હે ગુલ ફલ,
ફલમે તુખમ તુખમમે સજર હે સજરમે શાખે હે અફજલ;
જલમે કમલ કમલમે ખીલાં ખીલાંમે હે શ્રેષ્ઠ સકલ,
સકલમે છલ છલમે હે તેજ તેજમે નીકલા બાન અસલ. (મીઝાન)

અસલમે એક એકમે માયા માયામે હે સખ મે મુલ, મુલમે લ૦

૩

કુલમે કલા કલામે કરની કરનીમે કુલ લાલી હે,
લાલીમે લાલા લાલામે સખખુલાલ નર ખ્યાલી હે;
ખ્યાલીમે શાપુરજી ખુસર રામાજી ટકસાલી હે,
ટકસાલી હે અમરસીંગ નારાયન રંગત ઢાલી હે. (મીઝાન)

ઢાલીહે સખ કડી કડી કહે નખીખાન સુન બેદ અમુલ, મુલમે લ૦

રંગત ખડી સીંગાખીલોચન.

શાન ખુદા ચૌર નાત પૈગમ્બર ઝનસે હૈ કુલ સખી જહાન.
જહાંનમેં હૈ જલવા જલવેમેં હૈ ઉસ ખાલીકી શાન. ટેક.
શાનમેં હૈ અહેમદ અહેમદમેં નુર બરા ખુદ રખ્યાની,
રખ્યાનીમેં ચમક ચમકમેં દમક દમક હૈ તુરાની;
તુરાનીમેં જ્યાં જ્યાંમેં કુરા કુરામેં લાસાની,
લાસાનીમેં શાને ઇલાહી ઇલાહીમેં મદહા ખવાની. (મીલાન)
મદહા ખવાનીમેં ઉસીકી કુદરત કુદરતમેં હૈ સખી જહાંન, જહાંનમેં હૈ.

૧

શાનમેં હૈ કુદરત તેરી કુદરતસે હૈ અસ્માન જમીન,
જમીનમેં હૈ આખ આખમેં તુખ્મ તુખ્મમેં ઈસ્મ હસીન;
હસીનમેં હૈ સજર સજરમેં શાખ શાખમેં શુલ સંગીન,
શુલ સંગીનમેં મહેક મહેકમેં ખુશી ખુશીસેં પદ યારીન. (મીઝાન)
યાસીનમેં હૈ વસ્ક વસ્કમેં કુદરત કુદરતસે હૈ જહાંન, જહાંનમેં હૈ.

૨

શાનમેં હૈ હમાનહી વડકર હમાનસે હૈ સરદારી.
સરદારીમેં જલીમ હૈ જલીમમેં જુલમ હૈગા બારી;
બારીમેં હૈ વજન વજનમેં સજન મેરેકી દીલદારી,
દીલદારીમેં મયા મયામેં મોહબત મોહબતમેં યારી. (મીલાન)
યારીમેં હૈ યાર યારમેં પ્યાર પ્યારમેં હુદ જહાંન, જહાંનમેં હૈ.

૩

શાનમેં હૈગા જોર જોરમેં શોર શોરમેં મરદાના,
મરદાનેમેં મદ મદમેં સમ્મુલાલ આશક દાના;
આશકમેં રામા શાપુરજી ખુસરો મતલબ છાના,
છાના વાખુશેસન કરતે મગન નારાયન તો ગાના. (મીલાન)
ગાના ગાતે નખીખાન જમશેદ ખુશી હોગજ જહાંન, જહાંનમેં હૈ.

❀ ૪ ❀

રંગત ખડી—સીંગાખીલોચન.

જહુર હૈ ખાલીકા દેખો જહાંનકે અંદર સખ તુર,
તુરસે હૈ વો અહદ અહદસે નખી નખીસે ખીલા જહુર. ટેક.

જહુરમેં હૈ હર જલવા હુર જલવેમેં હક હૈ નાદર,
નાદરમેં હૈ તુહી તુહી હૈ તુહી તુહીમેં તુ કાદર;
કાદરમેં હૈ કુદરત કુદરતમેં હૈ રસુલે પૈગમ્બર,
પૈગમ્બરમેં રોશનાઇ હૈ રોશનાઇમેં શમ્સ કમર. (મીલાન)
કમરમેં છયા છયામેં અખતર ઉસીકા હૈ અખતરમેં નુર, નુર સેહૈ.

૧

જહુરકા નુરાની જલવા જલવેમેં દીલખરકા કસ,
કસમેં કાર હૈ કારમેં કસરત કસરતમેં દેહી પારસ;
પારસમેં હૈ ઝલક ઝલકમેં ચમક ચમકમેં દમક સરસ,
દમક સરસમેં સના હૈ છસકી સનામેં હૈ મતલબ ચૌકસ. (મીલાન)
ચૌકસમેં હુશયારી હૈ હુશયારીમેં જલવેગર નુર, નુર સેહૈ.

૨

જહુરમેં ન્યામત ન્યામતમેં આખ આખ હર ઝલકનમેં,
ઝલકનમેં મોતી મોતીમેં જોત જોત હૈ લટકનમેં;
લટકનમેં લટકા લટકેમેં નખરા હૈ સખકે તનમેં,
તનમેં હૈ એક નામ નામ હૈ પાકી જા સખ બન બનમેં; (મીલાન)
બનમેં સજર સજરમેં શાખ હૈ શાખમેં ગુલ ગુલમેં હૈ નુર, નુર.

૩

જહુરમેં નામા નામેમેં નેક નેકમેં હક ખારી,
ખારીમેં હૈ ખારી તાલા ચલતી નહીં સીતમગારી;
સીતમગારીમેં ચાહ ચાહમેં હૈ છસકે દુનીયાં સારી,
સારી બરનન રામાજી ઔર નખીખાનને કથ ડારી. (મીલાન)
ડારી મૈલા મગન નારાયન મંગલપે હૈ રખકા નુર, નુરસે હૈ.

૪

રંગત ખડી.

ખાલમેં સલ સલમેં હૈ પેચ હૈ પેચમેં પેચીદા સમ્મુલ,
સમ્મુલમેં હૈ બલ બલમેં હૈ માર મારમેં જહુરી મુલ. રેક.

મુલમેં જહુર બરા હૈ છસકે અજબ વો રંગીં પ્યાલા હૈ,
પેશાનીકા દેખ શમ્સને ખુરકા મુલપર ડાલા હૈ;
શમ્સ કમરકા ચેહેરેપર વો છસકે ખીલા ઉખલા હૈ,
રખકા દેખકે સરમીન્દા વો ગુલાબ ઔર ગુલ લાલા હૈ. (મીલાન)

અખરસે મહેતાય વો કાખા કમાન મુલ્લતાની ગઈ ખુલ. સુમ્મુલમેં

૧

ચક્ષમે નર્ગીસ ખસા નીકાલા ખ્યાલા દેખ તરસ્તા હૈ,
મીનગામેં હૈ ખાર અલીફ ખીનીમેં સરાસર ખસ્તા હૈ;
દન્દાં હૈ ગોહરકી લડી ગોહરોંકા સોદા સસ્તા હૈ,
લખમેં હન્નરોં લાલ હૈ આખે જમ જમ ખુખ ખરસ્તા. (મીલાન)
ચાહ જકનમેં બરા સમુન્દર ડુખ ગયા જા આલમ કુલ, સુમ્મુલમેં

૨

ગલા હૈ ઉસકા ગોલ સુરાહી સુરાહીને નહીં મારા દમ,
સીના હૈ આપના દોનોં પીસ્તાં અનારસે નહીં હૈ કમ;
પુખ્યા મખમલ સખ્ત હૈ ઐસા દીલખરકા હૈ નર્મ શીકમ,
મુશકે ખુતન હૈ નાફમેં ચીતા કમર દેખ ખાતા હૈ ખંમ. (મીલાન)
રાન દેખ હૈરાન ફરીસ્તે હુવે અશી ઉપર ખીલકુલ, સુમ્મુલમેં

૩

પંજે મરજાં દેખકે મરજાં દખ જતે હૈંગે ફારન,
નાખુસે હીરા સરમાયા કદસે સરોકા સુખા તન;
સમ્મુલાલ શાપુરજી રામા ખરસતજી સંગ રહે મગન,
સીફત સરાપા નખીખાન કથ કહે ગા રહા નારાયન. (મીલાન)
ખાખુ લાલ આશક કહેતા વો સખી ગુલોંસે અફજલ ગુલ, સુમ્મુલમેં

૪

રંગત ખડી.

દીન દાર હર લહેજે હર ધડી ગોયદ હરદમ અલાહ અલાહ,
કાફ નુનસે કીયા હૈ રૈશન સક મયાર નાદાં વલાહ. દેક.

અવ્વલ નુરે નખી પૈદા કરદે દર પરદે નેલાદા ખુદ,
દોયમ કરદન પૈદા ખદક દર દીલખ્યાં ખાલીક ધરાદા ખુદ;
સોયમ કલમા પૈદા કર્દ્યાં અગ્નજલરા દાદા ખુદ,
કલમાં ચાહારમ દાદા હલીમાં ખર જખાન ખ નીલાદા ખુદ. (મીલાન)
ગુફત પંજતન પંજુમ કલમાં અવ્વલ ગુફતે ખીસમીલાહ, કાફ નુનસે

૧

અવ્વલ દોયમ સોયમ ચાહારમ પંજુમ કલમાં મીત્રો ધન હસ્ત,
દાનદ દીનો ધમા કલમેંરા વીરા પંજતન ગમીન હસ્ત;
કલમા વસીલૈ રોજે જજ હર ગુનેહગારી દામીન હસ્ત,

વીઠે જ્યાં દારદ કલમેંરા ગોકે દર જહાં સાકીન હસ્ત. (મીલાન)
હં કલમેં ગુલઝર નમુદે આતીશરા બ ખલી લુલ્લાહ, કાફ નુનસેં

૨

કરદન બહેરે હમાન સફા કુન યાદ ખુદા ઐ અહેલે વફા,
બાદ યાદે મુસ્તફા બકુન અજ દર અર દીલદાર સફા;
યાદ બકુન મુસ્તફા ખુદારા તાકે બખીનદ રયે જફા,
નામ નેક દર જહાં બ માનદ યાદ તુરા સાબન્દ કફા. (મીલાન)
દર બેહેશત જો યાબદ હરદમ બાગોતો કલમેં રસુલીલાહ, કાફ નુનસેં

૩

સમ્મુલાલ બા રામશીંગ ગાયદ ઇ સખુન ઐ નુકતે દાન,
શાપુરજી ખુસર મંગલમેં કુતદ દર ફારસી બયાન;
મગન નારાયન બામુલાલ ગાયદ ખીદેહ તો કલગી નીસાન,
નખીખાન અજ જીવમેં આદા અર કદ દર લહેજે જનન. (મીલાન)
બકુન જીકરે હક રોજો શખ તા શવદ જીયારત બૈતુલાહ, કાફ નુનસેં

ખડી રંગત.

જકીલક ગોહર શીસાં હમ્દ હક ગુફતે રાજ નેહાં ગુફતમ,
બાદ નાતે રસુલ ગુફતમ હરએકે ખાતીન અયાં ગુફતમ. ટેક.

અજ દીલોગ્ગાં કુન યાદ ખુદારા રવાં બકુન તબયે તૌસન,
તાકે ન ખીનદ જોરે જમાના દુર શવદ હરએકે બદ જન;
દર બેહીશત જા દીહદ તુરા અજ ખતરે દોગખ સૌયેમન,
દીહદમે વયેતર મુદામ અર શાખે તુખા કુન નસે મન. (મીલાન)
હરકે યાદે હક કુનદ રોજો શખ માલીકે હરદો જહાં ગુફતમ, બાદ નાતે

૧

કદીર કાદર કદીર કાયમ યેવજ તાલા શાહ જમન,
રબ રાજક જખ્ખાર વેરા ગફકાર તુરા બાયદ ગુફતમ;
રહીમ રહીમ કરીમ અકબર તાહર વેરા સાયદ કરદમ,
બારી તાલા ગફુર અરતર શહે શહા હર જાનો તન. (મીલાન)
હક આરદ આં કાશીર ગરદદ મન મજમુને કુરાં ગુફતમ, બાદ નાતે

૨

દારદ નજરે લુલ્લ બ ખલકત નેકરા જન્મત દીહદ વતન,

છનો બશર ગીલમાનો મલાયક નેહ યા બન્દ સના કરદન;
અર્શ ફર્શકા દસ્ત બરાયે હજરત પૈદા જાને મન,
આફ તાબ મહેતાબ બર્ક બારાં ગુલે ગુલ સીતાં ચમન. (મીલાન)
અજ કુન પૈદા કર્દ ખુદારા મન અજ ખેસ જ્યાં ગુફતન, ખાદ નાતે.

૩

નગ્મ બ ગુફતે રસાલગીરજી પેંચદાર રંગીને સખુન,
સખુલાલ બા રામસીંગ ખુસરૂ ગોયદ ઇ ચુસ્ત વજન;
શાપુરજી નારાયન મંગલ હુસૈન અલી મેલાવો મગન,
હસુદ ગર દીદે પુર ખંમ બા નખીખાન ગોયદ લજમન. (મીલાન)
ખરસુ ગાલે આદામન હરદમ ખયાલે આલીસાં ગુફતમ, ખાદ નાતે.

૪

રંગત ખરી.

મદે રખે જાનાના ન સીસ્તે માર આતસી કર કાલે,
ખાલે તીલાઈ જેખા ગસતે અન્દ ચું નીજદે મહે હાલે. ટેક.
રખે અનવરમે બરદ બર તરી અજ મહે અનવર ચેક બારી,
ખીજલ કુતદ પેશાની લોહે સીમીરા કુતદ જ બસ ખવારી;
તીર કમા અજ નોકે મીઝે અજ ચરમ શવદ નર્ગીસ આરી,
અલીફ ઈલાહી સાંચાં ખીનીયે સનમ બ તરજે દીલદારી. (મીલાન)
અજ અખર શુદ નીદમ કૈસ અજ ચરમ નીદમ નર્ગીસ ખાલે. ખાલે.

૧

લાલ લખસરા ચું ખીનદમે શવદ રંજ લાલેરા કમાલ,
અજ દન્દાં ગસરા ખીજલ અખતરો બર્ક ગમગીન મીસાલ;
અજ લીસાન શુદ નીદમ બરજે ગુલ છસ્ત શુદે દર ચમન મહાલ,
માહે જકન ચાહે કીનઆરા કુતદ જખસ દર રંજે મલાલ. (મીલાન)
અજ રંગીની રખ જેખા ગસ તાન્દ ખીજલ બચ ગુલ લાલે. ખાલે.

૨

સવદ સુરાહી ખીજલ ગુલુવે સનમરા ગર ખીનદ એકદમ,
શાખ સમન અજ દસ્તે નાજુક શવદ દરને ચમન નીદમ;
મખ મલો જેખા કાકુમો અતલસ ખીજલ ગશતે અજ સીકમ નરમ,
નાફ વીરતે દરયા અમીક શુદ અયાં દરને સખુક કતમ. (મીલાન)
સાક સતુને નુર નુમાંયાં શુદે અન્દ તુરી ખાલે, ખાલે તી.

૩

શીન્દકે પા દર રંગીની ય નુમાયદ હર મીરજારા સર્ક,
સમ્યુલાલ નખીખાન દાખલા મુકતે અન્દ બસ હર્ફ ય હર્ફ;
રામસીંગ ખુસર આધારા સાન્દ દર મૈફીલ ચું બર્ફ,
મગન નારાયન યાકુબ ય મુકતે આધરી આમદ અન્દ હર તર્ફ. (મીલાન)
અન્દ શાપુરજી નીદમ હાસીદાં અન્દ નૈ ગમ ચું ખુન્ ગાલે, બાલે તીં.

રંગત ખડી.

તુરા વીજલુ ભગવાનકે નાખી કમલકે દરસન પાવેગા,
બૈઠેગા બૈકુન્દ કાળ તક ઉસ નરસે થરરાવેગા. ૨૬.

કમલસે બ્રીહ્માં હુવે ધ્યાન રખ હૈ એ શ્વસ્તરજી બાની,
ઝોહંગસે પૈદા સોહંગ સોહંગસે માયા સતવંતી રાની;
માયાસે પૃથ્વી અકાસ હોગવે સમજ દીલમે બાની,
હર પ્રકારકે છવ જંત્ર શીર બને ઈસે સમજે ધ્યાની. (મીલાન)
ઝૈર સુનેગા હાલ આગે તુ રેવેગા ચીલાવેગા, બૈઠેગા બૈકુન્દ.

૧

સોંચલે તુ ઈસ મતલબકે ગર અગર બના હૈ આકીલમંદ,
નાભસે વીજલુકે હૈ તુરા કમલ જરા મત સમજે ફંદ;
ભગસે હૈ પ્રથમ ભગવાં લે જવાબ મત ગાના એ છંદ,
ચીરા લીંગસે ભગ સક્તીકા હુવે હૈ ભગવે મુહ રખ અન્દ. (મીલાન)
એ ભગવેકા હાલ હૈ જહર સુન સુન તુ પરતાવેગા, બૈઠેગા બૈકુન્દ.

૨

એ તુરેકા હાલ બંતાયા કહેદો તુમ કલગીકા સાર,
ગર કલગી સક્તી કહેતે કેવં સખ્જ અદાતે બાના યાર;
અગરચે કલગી હુમાકે પરકો બતલાતે કરતે તકાર,
તો ક્યૌ આદશાહ નહીં હોતે તુમ ક્યૌ કરતે ઝોહા રજગાર. (મીલાન)
જુડી બાત તુ કરેગા ગોતે નરક કુન્દમે ખાવેગા, બૈઠેગા બૈકુન્દ.

૩

અગર કહે તુ તુરકી કલગી કીસ હદીસમે પાયા હૈ,
બતા કીસી વરકેમે નીશાની જુટા નામ બદાયા હૈ;
સમ્યુલાલ રામાજી ખુસર મગન નારાયન ગાયા હૈ,
૭

શાપુરજીસે જવાખ સુન દુશ્મનોને દહેશત આયા હૈ. (મીલાન)
નખીખાન કય કહે કોઈગર સરન તુર્રેકે આવેગા, બૈકેગા બૈકુંડં

રંગત ખડી.—ફેકી દોઅંગ.

ફેકી નહીં હૈ સખુનમેં મેરે આ સમજે ઇસકો કમ જઈ,
શીગુલ હૈ પદના ઉસકા જો હરફ કહે જોકે હૈ હઈ. ટેક.

ફેકીયતકી દે ખાત છોડ કહો લખજ જખા અપનીસે સાફ,
ફતાહ પાયગા દંગલમે ઝૈર કરેંગે સખ આમીલ ઇન્સાફ;
ફજલસે ઉસ કાદર કરીમકે નર્મ હોયેંગે સખ હરીફ,
ફના કરેગા દુશ્મન સારે વોહી મેરા વાલી હૈ કાફ. (મીલાન)
ફહેમ કરો દીલમેં અપને તુમ લગાવો દીલ દીલખરકે તઈ, શીગુલ હૈં

૧

ફર્સે અરો દોજખ જન્નતમે વોહી એક હૈ નેક જઈફ,
ફાજલ દાના વોહી હૈ તુર્રી તુર ન ઉસ્સે કોઈ હરીફ;
ફાયજ હૈ વો એકા એક હૈ પાક ઉસીકા ઇસ્મ સરીફ,
ફન્દ ન કર દુનીયામેં જ્યાદા નહીં તો વો દેગા તકલીફ. (મીલાન)
ફાંસા જાયગા જખ તુ શકરમેં ગલેગા જૈસા મીસલે ખઈ, શીગુલ હૈં

૨

ફજર ઉઠો ઝૈર નમાજ રોજ કરો કીલ્કસે લીખો સફ,
ફર્જ અદા કર અપને તુતો એક ઇલાહી ખના અલફ;
ફાયદા હોગા તુઝે બહોત કુછ કર નેકી કહેતે મુનસફ,
ફરાર હો જાવેંગે દુશ્મન અગર મહેરબાં હો હાતફ. (મીલાન)
ફીર ફૈસે હો અલગ જહાંકે એક નામ રખ દીલમેં સઈ, શીગુલ હૈં

૩

ફાજલ સમ્બુલાલ કહેકે મત જખાનસે બકતુ લાફ,
ફૈલ ન કર કહે રામા મંગલ અગર તુ હૈ દીલખર અસરાફ;
ફેક હાતસે ચંગ કલગી કહે મગન નરાયન તો અલતાફ,
ફર્રી લીખકે નખીખાનને કહા નહીં હૈ નજમ ખીલાફ. (મીલાન)
ફેમ દોઅંગ ખાખુલાલ ખુસરને કહા દેખો ઇસ તઈ, શીગુલ હૈં

રંગત ખડી.-બેકી દોઅંગ.

ખીસીમીલા કર કહો પાક ખે દાલ અલીફકા ઇસ્મ અબ્બ,
 આદ કહો તુમ મીમ વો હે ઔર મીમ દાલસે રખ મતલબ. ટેક.

બડે હૈ અક્ષાહ આપ ઇલાહી કરીમ કાદર વો હૈ રખ,
 બસ મેરા હૈ વોહી વસીલા અહદ વો અહેમદ સુન તુ અબ્બ;
 ખગેર ઉસકે દો જહાંનમે કોઈ ન મેરે હૈ યહાં સખ,
 બશર મલક ગીલમાન હુર તુ કીયા ફરીશતે શાહ અરખ. (મીલાન)
 બન્દે બન્દગી કર તુ ઉસકી જુલ ન જા વો લાયક સખ, આદ કહો તુમ.

૧

ખારીક તાલા રખ કરીમકી દો જહાંનમે બડકર આખ,
 બરહક જીનકે જલવેસે હૈ અર્સ કુશી અખતર માહાં તાખ;
 ખજુજ ખુદાકે કોઈ નહીં હૈ ઉસીસે રોસન ચુલો ચુલાખ,
 ખુજુર્ગ હૈ વો જહાંકા આપી ન હૈ કીસીકી ઔસી તાખ. (મીલાન)
 બહાર ચુલશન પાયા તુજસે કાફ તુન ફરમાયે જખ, આદ કહો તુમ.

૨

બાદશાહ ઔર વજીર પર હૈ નુર તુમારા ખુખ અબ્બ,
 બરકત જીસકે ઇસ્મમે હૈ હૈ પાકીન્દે દન્દા ઔર લખ;
 ખુરાક પર ચઢકર હજરત ગે મહેરાજકો પાય લકખ,
 બર જખાનસે કીયા વો રોશન આપી આપ અગરખ મગરખ. (મીલાન)
 બન્દ કાશીયે સુનાવો ઔસે કરો શાયરી સમજેં તખ, આદ કહો તુમ.

૩

બાલાજી રામા ખુસરુકે સખુનસે શાયર જાતે દખ,
 બાખુલાલ નારાયન કહેતા મેગન દીખાદો ઉટકે છખ;
 બેકી દોઅંગ નખીખાન કય કહા સુનો તુમ ખ્યાલ નજખ,
 બજા ચંગ ચૈતાલ દંગલમે ખુસી હુવે સારે સાહખ. (મીલાન)
 બખ્ખઈકે દરમ્યાન બનાકે ખ્યાલકો ગાયા હૈ રજજખ, આદ કહો તુમ.

૪

રંગત ખડી.-નુનકી દોઅંગ.

નીરકાર નીરધાર નીરંજન સુમર તુ કર દીન રાત બજન,
 નીશ્ચય મનસે જાપ કરે નર ઉસીકે હોવે નાસ ખીધન. ટેક.

નેત્ર જીવરકો ફેર દેવે ઉસ તરફકો યરસદ દેવેં ધન,
 નામકો જીસકે રટેં કદ સબ કટેં હોય ઝટ નીર્મળ મન;
 નેહ લગાકે દેખ ધ્યાન ધર ઔર દરીકે પુજ યરન,
 નેમ રખકે અપના સમ્પુરણ ઉસી નામકા કરો ભગન. (મીલાન)
 નાદાં ઔર જવાન વો બુદ્ધ કીયે ઉસીને તીનો પન, નીશ્ચ મનસેં

૧

નીર્મલ મન કરકે અપના તુ દેખ આભાપે ચેતન,
 નસ નસમે નારાયન રખકે ક્યાં બહેકા શીરતા જન જન;
 નંગે યરન તુ ભરમ ઉડાતે પુજ રહા મવરાકા મન,
 નીશાન નહીં પાયા નીર્ગુનકા સુદ્ધ કીયા નહીં અપના તન. (મીલાન)
 નારે ભરતી શીરે રાત દીન દેખ દેખકે ચંદ્ર કીરન, નીશ્ચ મનસેં

૨

નરસીંઝ રૂપ લેકર નારાયણ હરનાકસકો મારે હન,
 નીકાલ ખીલીકે બચ્ચે આવેશે લીને સુનો મયન;
 નીર્મળ જીનકી દેહ દેખકે ડીંગે ઇન્દ્રકા ઇન્દ્રાસન,
 નીરાસ દેખે ભક્ત ઉસે વો તાર દીયે કર મન પરસન. (મીલાન)
 નાદ કુંકતે રહે સંત જન બૈડે બાંદ અપના આસન, નીશ્ચ મનસેં

૩

નીરાકારકે કાર હેં સારે કહીપે દે યરસાય અમન,
 નુનસે મીસરા સુર કીયે હેં સમ્બુલાલ તો લગા લમન;
 નખીઆન રામાજી મંગલ ગાયાકે છંદ રહે મયન,
 નારાયન અહેમદકે સખુનકો સુન સુન આદ્ય લમે ભગન.
 નાના યાકુબ હુસનુ શાપુર કહે સભામે સુન ગુનીજન, નીશ્ચ મનસેં

રંગત ખડી.—નીર્ગુની ચરખા.

ચક્રાર ચરખા જના નીર્ગુની સુરતા નાર ચલાય રહી,
 તીન પાંચ પચ્ચીસ રંગ કર કર ઉમંગે બતલાય રહી. ટેક.
 નીરંગકાર નીરધાર નીરજન નીરાકાર કીયે કર ખડે,
 બહા બસોલા લીયે હાથમે કર્મ કાટકી મેખ ધડે;
 ખુદી તીન ગુનકી ઘડ તીનો ખડે દેવતા તીન ખડે,
 મમતા મઝેદી લગા દીયે ચરખેમેં મત કર બચન કડે;

સત્ત ધર્મકે દો ખુદે જ્યાં ભાવ બક્ત ક્યાં રહે અડે,
બ્રીહે બેજના શીરા શીરાકે માયા મુગરી ખીચ જડે. (મીલાન)
હેંગી લોહ લોહકી લકડી ચાહકે ચક્રર ખાય રહી, ત્રીન પાંચ.

૧

પ્રેમકા પીઠા બના એક હૈ આપી આપ નર એક સજન,
ઓહંગ સોહંગકી ડાર શીર રહી ચક્રાર ચરખેમે ધન ધન;
અંત અમાલ ઔર કાયા કમરી કલાસે કરકે કીચે જતન,
સત્ત ધર્મકે દો અડે હૈ પ્રેમ પ્રીત સમજો ગુનીજન;
હાથ હતેલી બની હૈ સુંદર પ્રેમસે કરતે મુખ મન્ગન,
મોહકા ઉસમે લગાડે મળવા અલગ અલગ જસકે બંધન. (મીલાન)
ખુદ નાયકા સુરત સોહાગન અપના પતી મનાય રહી, ત્રીન પાંચ.

૨

તત્વકા તકવા લગાય તન ચરખેમે ટેમકા હૈ કુલ કાર.
છીમાકી ચમરખ ઔર છીટકા જળ દુઠ જાયે ખીખરે સખ તાર;
નેહ નટાઈ પ્રીત પોનીયાં કસ કાતે સત્ત અબલા નાર,
કોથકી કુકડી બના બનાકે કરે પ્રેમસે નીત બેપાર;
ચક્રાર ચકવા ડીલ ડાંડી જસમે હૈ સુન તુ મતલબ સાર,
તેલ તત્વકા ડાર રહી જળ ચલે સત્ત ત્રશનાકા તાર. (મીલાન)
ચંપક બરની મન હરની સુભ કરની ચત્ર ઇતરાય રહી, ત્રીન પાંચ.

૩

ચક્રાર ચરખે ખીચમે દીપક આનકા સત્ત લગાયા હૈ,
ઉપજા હૈ આનીકો ગ્યાન મુરખને ગોતે ખાયા હૈ;
સખુલાલ ઉસતાદ હાલ રામાજને દરસાયા હૈ,
અહેમદ ચાકુબને મોતીકી લડી તોડ ખીખરાયા હૈ;
નખીખાનકે સખુનકો સુન સુનકે આદા ચકરાયા હૈ,
મગન નરાયન મંગલ આત્મારામ અંતમે પાયા હૈ. (મીલાન)
ખાખુલાલ પસકોલકે મનમે વોહી નાર સમાય રહી, ત્રીન પાંચ.

~~૪~~ ૪ ~~૫~~

રંગત ખડી.

કર્મ રેખ નહીં ટલે કહે ક્યા આપના દુખડા ટોટો કર,
મરજનવેગા ઇસી શીકમે આપ પરેશાં હો હો કર. ટક.

પાપ કીયા પુરખલે વો જાકે કાલ ગુફામેં ફસતા હૈ,
ખડી મુસીખત કરે કર નર બાહાર વો બાદ નીકસતા હૈ;
બાહર નીકલને મહેરબાની કર દીધા હરીને રસતા હૈ,
જલ તત્વસે રોતા હૈ નર પવન તત્વસે હસતા હૈ.

શ્લોક.

સો સો અગન વો તત્વસે પ્રાની સદા બડને લગે,
આયા લડક પન ખેલ કરકે ઝાડપર ચડને લગે;
જખ જવાની આછતો હરએકસે જા અડને લગે,
ઉદ્રસે કઢને લગે વો કષ્ટમેં ગડને લગે. (મીલાન)

કોઇ અમર નહીં હુવા તુ હમસે કહે હૈ ક્યા અખ રો રો કર, મરજવે.

૧

શ્રીરામ જા લછમન સીતા પંચવટીમે આસ કીયે,
ખના કુટી વો લંકપતી રાવણુ રાક્ષસકા નાસ કીયે;
તુ કેહીં હીરાસા હુવા ખીખા કાટે ના મનકો ઉદાસ કીયે,
જો કોઇ હાતસે મરે ગતી હો ગઇ ન કીસકી આસ કીયે.

શ્લોક.

તુ સમજ ગ્યાની હુવા રાજા બડા હરચંદણ,
સત જાયને આયેયે ખીશ્વાર્માત્ર કરકે ફંદણ;
રાજા ખીકે ધર કાલીયાકે નહીં કીયે કુછ દંદણ,
રાની બાકી રૈદાસ ખીમનકે વો ધર કહું છંદણ. (મીલાન)

તુ ક્યા જાને ઇસ મતલબકો રૈન ગમાયા સો સો કર, મરજવે.

૨

દેખ મોહરધ્વજકા સત જાયે જખ દુવારપર આનંદ કંદ,
રાજા પાટકો તજકે રમાયે જોગ બરથરી ગોપીચંદ;
ફાડ ખંમ મારે હરનાકુસ પ્રલાદકો કીયે અનંદ,
તુલોં હમેંબી વોહી તારકે મીટા દેયેગે સખ દુઃખ દંદ.

શ્લોક.

કોઇ બને જોગી વો સાધુ કોઇતો ઐરાગી બને,
કોઇ બને ફકીર કોઇતો આદશ્તહ બાગી બને;
કોઇ બને લુચ્ચે લજ્જે કોઇ અનુરાગી બને,
કોઇતો કર ચોરી વો ખાયે મારતો દાગી બને. (મીલાન)

એ તો ખેલ કુરદતકે હૈ ક્યા રૈન ગમાવે જો જો કર, મરજવે.

૩

અગરમે વો આહેતો પલમેં રાધકા પર્થત કર દે,
ગંગા જલદે સુખા બદલે ઉસકેમેં સખ હીરે બર દે;
ધર્મિકો દે હાલ નકમેં પાપીકો બૈકુઠ ધર દે,
મહેલ અટારી ફના કરે છપ્પરકા આહે બના ધર દે.

શેર.

દેખતો જળકે દીખાયા ઉસને અપને તુરકો,
એક ઝલક દીખલા કીયા હૈ ખાક ઉસ કોહતુરકો;
લાલ સમ્બુ રામાજી કહે જોર દે માગુરકો,
મંગલ મગન યાકુબ અહેમદ કહે મીયાં મન્સુરકો. (મીલાન)
નખીખાન કથ કહે કરો તુમ યાદ દીલ અપના ધો ધો કર, મરજબેગાં

૪

રંગત ખડી.—તીસ હરકી.

અલીફ આપકી સીફત લીખું હૈ કય મેરા મકદુર સનમ,
જે બરહક બારી તાલાને કીયા ખાક કોહતુર સનમ. દેહ.

તે તમામ આવમકો મીલા નહીં કુછ તેરા ઇસરાંર સનમ,
સે સાની નહીં કોઇ તેરા એ કહેતે હૈ દુશીયાર સનમ;
જીમ જમાલ જો દેખે તેરા બરકે નજર એકબાર સનમ,
હે હસુદ હો ઉસકે પરેશાં મીલે જીસે દીદાર સનમ;
ખે ખાલીક હૈ ખુદા વોહી ઇસ જગકા પાલન હાર સનમ,
દાલ દીલે ઇનસાન પાકમેં હરદમ હૈ ઇજહાર સનમ. (મીલાન)
નખ જહીન ઇનસાન કરેં હર ઘડી તેરા મજકુર સનમ, જે બરહકં

૧

રે રૈશન તેરાહી તુર હૈ દર હરદો યે જહાન સનમ,
જે જુલાલે વહદત પીકરે કહા કલમા વીરદે જખાન સનમ;
સીન સદા હૈ યાદ તેરી જો કસ હૈ અહેદો ઇમાન સનમ
શીન શખે કુરકત દેખે જો જાન કરે કુરખાન સનમ;
સુવાદ સાફ સીનાહો ઉસકા જો કરે અહેદો પૈમાન સનમ,
જુવાદ જર્થ ના ગમકી દેખે જો હૈ નેક ઇનસાન સનમ. (મીલાન)
તોય તલબ રખતા હૈ ઉસીકી વો શકલે મનસુર સનમ, જે બરહકં

૨

જોય હૈ જાહર કુલ જહાંનકે દીલપે તેરા નામ સનમ,
ઝોન અક્ષ ઇનસાન રખે હૈ તેરે નામસે કામ સનમ;

ગૈત હૈ ગફલત છનકે દીલપે ઉસકા બદ અનખમ સનમ,
 ફે ફકત હૈ યાદ તેરી ઉસ કસકે દીલપે દવામ સનમ;
 કાફ કયામતકે દીન હોગા સખપે તેરા ઇકરામ સનમ,
 કાફ કરમસે તેરે પાવેં ગુનેહગાર ઇનઆમ સનમ.

ગાફ ગરમીયે ઇસ્કસે તેરી હોવે હર અશર ચુર સનમ, બે અરહક૦

૩

લામ લાલો ગોહર સખ હૈંગે હુસ્નસે તેરે ઢંગ સનમ,
 મીમ માની બેહનદ હૈ સારે લીખતે લીખતે તંગ સનમ;
 નુન નહીં હૈ તાપ હુસ્નકે તેરે હૈ સખ પાસંગ સનમ,
 વાવ વહેદુ લાસરીક હૈ સખસે નીરાવે ઢંગ સનમ;
 હે હીકમતસે સમ્મુલાલ રામાજી બખતે ચંગ સનમ,
 લામ અલીફ લાસુબેહ રામસીંગ કહે ખ્યાલ દર જંગ સનમ. (મીલાન)

ગે યક નખીખાં અહેમદ કહે સુન અદુ હુવે કાપુર સનમ, બે અરહક૦

રંગત ખડી

ખટમલ પીરસુ મચ્છર તીનો ચોર કરન ચોરી લાગે,
 પીયે બદનકા ખુન હાથ નહીં આયે જન લેકર બાગે. ટેક.

ખટમલ તો ચોરીસે કાટે મચ્છર કરતા સોર ખડા,
 પીરસુ કાટકે ચલા જાય એક સાયતબી નહીં રહે ખડા;
 સહતકે માખી ઔર ગાંદીકે નહીં કોઇ નજદીક અડા,
 ચીંટી લાલ ઔર સીયા મકોડા હર દરખતપે જાય અડા.

ચાલ.

કુદા પૂદી ઉડ જાવેં, બારીસમેં રંગ બનાવેં;
 મેંડક ટર ટર ટરીવેં, ડેંડુસે મીન ધબરાવેં. (મીલાન)
 ચુવે ચોર ચંડાલ માલવો અસલ અધેરમેં યાગેં, પીયેં બદનકા૦

૧

પીલી કાલી ઉદી માખી લાલકે હૈ બીખ મુખ અન્દર,
 શીરની હરએક તરહેં તરહેંકી રખેં વો બર બર અપને ધર;
 બીર બોટી રહે સુખ નર્મ હૈ વો પુખ્તે મખમલસે સર,
 ઇંગલી બીછુ કાન ખગુરા ડંકમેં અપને રખે જહર.

ચાલ.

આરાક પતંગ હો ધુરા, જલ હુવા શમાપે ચુરા;
ખાવે શક્કરકા ખુરા, કીડા કરંજ હૈ ભુરા, (મીલાન)
મકડી મકડા ભૈરા કાલા એહી જગેહ ઉમદી માગે, પીયે અદનકાં

૨

ધોખન ચીડી કલચીડી સામરી ઐરાગન ઐરન ભારી,
સુન્દર સુન્દર સગુણ ખતાવે કાગ વો ચીડયા અનગ્ગરી;
ખટેર તીતર લહુવા ખાજ હૈ ખયાડી એ હીકમત સારી,
ચીલ ગીદ સીકરા હૈ શીકારી અહેરીકી હૈ અલહારી.

ચાલ.

ખગલા હૈ રંગમેં ગોરા, મજલી ખીન ખાય છીચોરા;
જલ મુરગી ખાંદતી ડોરા, પાનીમેં ખાય હીચોરા. (મીલાન)
દખક ચીડી દખ ખડી ડોડે ખીલ હૈ નાગન ઔર ફૂલ નાગે, પીયે અદનકાં

૩

હર એકકો હર હુન્નર લગાકે ઝુટા તુમને ખ્યાલ કહે,
કીસીકો કરકે શાહ કીસીકો વજીર તુમ અદનામ અહે;
કીસીકો કર કોતવાલ દીયે ઔર કીસીકો કીલા ચડા રહે,
સડે ખ્યાલકો ગાકર અપના નામ અદાને આપ અહે.

ચાલ.

ખતા કીસી શાસ્તરમેં ખારે, નૈસા તુને ખ્યાલ કહારે;
નહીં તેરી કલગી ધર જારે, નબીખાન રામા સે ગારે. (મીલાન)
અહેમદ યાકુબ મગન કહે તુજે આનકે રસ્સેમેં ટાગે, પીયે અદનકાં

૪

બહર પુરાની

કાકા કારાગીર હૈ વો કરતાર સુનો દાના.
ખખા ખેલ ખુદ નીરાકારકે ખીરકેને જાના. ટેક.

ગગા ગુરકા રખે ધ્યાન ઉસકા હો ખડા દરજ્જા,
ધધા ઘોર નીર્ગુનકા જગ્ગર હૈ જોડિં ઇન્દર ગરજ્જા;
નના નેહ રખ નીરાકારસે અદી નકર ડરજ્જા,
ચચા ચાર દીનકે દુનયાંમેં કર નેકી ધરજ્જા.

ચાલતી.

અલીફ અવ્વલ સુખદાન = જમી અસમાન = કીયા પેક
આન = મે કર ચતરાઇ * બે બારીક તાલા સખી =
બનાયા જખી = તુરસે નખી = પેકી રૂશનાઇ * તે તમામ
દોનો જહાન = કીયા રહેમાન = પાકી કુરઆન = જખાંસે
બાઇ * સે સાખીત સુન જ હાલ = કીયા કંગાલ = કો
માલા માલ = એકુદરત છાઇ *

ચાલ.

જમ જમરમે જો કોઇ ધરે=વો નહીં ખાતા ખાવેજ,
હે હન્દ કરે નહીં ડરે=વો બેહેસ્ત જ પાવેજ;
ખૈ ખુદાસે જો રહે ધરે=વો દોજખમેં જાવેજ. (મીલાન)
દાઝ દીલકર સફા બદી નહીં જખાંન પર લાના, ખખા ખેલ ખુદ૦

૧

છછા છીમાંકો ત્યાગ જો ગુન પરમેશ્વરકે ગાવે,
જજન જનમેં તનમેં સ્વાંસમેં વો નર લેહરાવે,
ઝઝા ઝાંકી કર શંકરકી ખતા નહીં ખાવે,
યયાં યહાં સુન ટટા ટેક રખ ગુનીસે અરથાવે.

ચાલ તીકડી .

જલ ગુલફેકાર હૈ જન = લે કહેના માન = અરે ઇનસા-
ન = ધરો તુમ ધ્યાને * રે રાજક રાજે જહાં = બનાયા
કુરાં = મકાં લા મકાં = જમી અસમાને * જેજરદી ઔર
વો લલા = વો માલા માલ = કીયા શીલ હાલ = વો ખુદ
રહેમાને * સીનસે સીતારે કમર = વો સામે સહર =
વો કરકે અસર = બનાયા રયાને *

ચાલ.

શીનસે શાફ્ફ નખી = ને સખ દરજ પાયજ,
સુવાદસે સુરત સખી = કો તુરી દીખલાયજ;
ગુવાદ જરરત અખી = કર તુમકો જતલાયજ,
તોય તાઅત કર દખી = જખ આસક બનજાયજ. (મીલાન)
જોય જહુર દેખો હસ રખકા ખાતીરમે લાના. ખખા ખેલખુદ૦

૨

હા હાટ નીમુનકે દેખો જસકી લલી તાઇ,
ડા ડાંક લગ રહી ઓહાંગ ઔર સોહંગકી હૈ બાઇ;

ઢાઢ ઢોલ ખીન હોય અવાજ સત સીખ માધ,
બુણા નીમુંન નીરાકારકી કુલ બક્તી છાધ.

ચાલ તીકડી

એન અજીજ અમીર = વોશાહ વજર = ફરીર હરીર =
ખાંહે દહેનેકા # ગૈન બે ગમસહે લીયા = ખુદા રાહ
દીયા = પાક દીલ કીયા = કામ સહેનેકા # ફેફાજીલ દાના
સખી = યાદ કરો નખી = બુલો મત કખી = ન કોઇ
રહેનેકા # કાફ કાદર કુદરત કરે = જીસે સખ ડરે =
બે નારે બરે = વો નહીં બહેનેકા #

ચાલ.

કાફ કાર કરો પૈયાન, તો અકીલ કહેલાવેજી,
ગાફ ગરદન ખમ-કર આન = સીજદે ગાહ હો બવેજી;
લામ લેતુ પઠ કુરઆન = તો બેહેસ્તમેં બવેજી,
મીમ મહેરઆન લે જન = વો ખતા નહીં ખાવેજી. (મીલાન)
નુન નખીકા કલમાં પઠકે બેજે સુકરાના, ખખા ખેલ.

૩

તતા તાર રખ તુ નીમુંનકા બન બવે સુરા,
યયા યાફ નહીં લગે સંત કોઇ પૈયાને પુરા;
દદા દેખા દરખત ઉસપર હૈ જનવર બુરા,
ધધા ધાવે પાંચ પૈરસે કાલ કરે ચુરા.

ચાલ તીકડી

વાવ વાહદ હૈ જન = સમજ ધનસાન = લે કહેના માન =
વો કુદરત છાધ # હે હાય ન કરતુ જરા = વો ચેક હૈ
ખુદા = ન કીસે જુદા = રહે વો બાધ # લામ અલીફસે
લાતુ ધમાં = પદો તુમ કુરાં = હૈ ઉસકી જખાં = કીકુલ
રૂશનાધ # ચે યાદ ના ઉસકી જુલ = વો હૈ ચેક મુલ =
વો પાક રસુલ = કી હૈ જોખાધ #

ચાલ.

નના નારા બર ગયે = વોં પહોંચે બેહેસ્ત અન્દરજી,
પપા પઠ અકસર ગયે = સીજદેમેં બુકાકે સરજી;
ફફા ફાયક ધર ગયે = ફુનીયાંમેં ખુખી કરજી,
ખખા બરહકં મર ગયે = પાયે અપના દીલ બરજી. (મીલાન)

भभा भाग मत न दंगलसे छोड कलगी जाना, अभा अल०

४

भभा भमता भाया त्यागके भरम रभां तनमें,
यया येकको समन रमन कर भा अन कल अनमें;
ररा रामको सुमर सुमरनी कर ररा मनमें,
लला लहरको यदा ज्ञान ले गुरसे जाले पनमें.

याल तीकडी.

यवा वाह है ओक = वोही नरनेक = तु झुला टेक = शक-
रमें गीरता * शशा वो संतसे काम = सही कछो नाम =
सुभे और शाम = ज्ञान नहीं छरता * हहा हारीन
है नपर = वोही येक नसर = अरे ये अपर = हो केवतु
शीरता * क्षमा वो क्षीमां तु देप = अे जुगको लेप =
सत जुग जेप = वो हुवापुर तीरता *

याल.

गंगासे गान महाराज = करें रसावगीर गानाछ,
रामाछ नभीपां आन = पहेने भगवां जानाछ;
जुसर शापुरका राज = कोछ गीरला नर नताछ,
नारायन भगनने साज = छीना वो धयरानाछ. (मीलान)

अहुमद या दुग कहे छुके जैसा छंदमें लाना, अभा अल०

५

रंगत अदी.

जेगी जुगसे रहेते हैं हम करें कीसीसे जंग नहीं,
राम नामका भजन करें हम रहेते कीसके संग नहीं. टेक.

भरम वोडते भरम पीछाते भरमको हम जेवर समझे,
हर हर भाक उडते वीरांको हम अपना घर समझे;
सीवा अलके और नहींछ कीसीको हम दीक्षपर समझे,
दोनो दीनमें वोही है प्रघट उसीका नाम अमर समझे. (मीलान)
अल नामको सुमरे पीन तुम कुछ पावेगे दंग नहीं, राम नामका०

१

अलमे हम हैं हममे अल है रहे है यारे धाममे वो,
राम नामके सुमरेसे पाया है आतमाराममे वो;
अल वीण्ड महेशमे वो रहे हरी हर नाममे वो,

ਆਪਨੇ ਆਪਮੇਂ ਦੇਖਸੋ ਉਸਦੇ ਰਹੇ ਹੈ ਦਰ ਸੁਕਾਮੇ ਥਾ. (ਮੀਰਾਨ)
ਅਥਾ ਪਨਹੇ ਛੋਡ ਧੁਨੀ ਧੁਨੇ ਪਾਯਾ ਕੁਝ ਰੰਗ ਨਦੀ, ਰਾਮ ਨਾਮਥਾ

੨

ਜਗਮੇ ਅਥਾਪਕ ਥਾ ਹੈ ਐਰ ਉਸਮੇ ਮੇਰਾ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ ਸਗਰ,
ਪੀਤਮੇਸਾ ਅਥਨੁਮੇ ਹੈ ਤੁ ਸਮਝ ਸੋਧ ਕੇ ਰਾਮ ਨਗਰ;
ਦਸੀਂ ਦੁਬਾਰ ਐਰ ਘਰ ਦੀਸਾ ਹੈ ਨੇਤਰਸੇ ਖਸਿਮੇ ਦੇਖ ਅਗਰ.
ਐਥਾਥ ਸੋਧਾਥੀ ਠੋਰ ਕੀ ਹੈ ਸਾਫ਼ ਥੇ ਬੁਨਦਰ ਅਨੀ ਠਗਰ. (ਮੀਰਾਨ)
ਥਾਗ ਥੋਧ ਮਨ ਲੋਭ ਮੋਧਾਥ ਸੋਧ ਰਹੇ ਘੀਤ ਅੰਗ ਨਦੀ, ਰਾਮ ਨਾਮਥਾ

੩

ਥੁਸਨੇ ਸੁਮਰਨ ਕੀਯਾ ਉਸੀਥਾ ਥਰ ਥਰਮੇ ਯੋਧਾਥ ਮੀਰਾ,
ਧਿਆਨ ਕਰੇ ਐਰ ਧਿਆਨ ਥਰੇ ਉਸਦੇਥੀ ਥੀਨ ਥਯਾਲ ਮੀਰਾ;
ਸਮਝੁਥਾਥ ਐਰ ਮੰਗਲਸੀਥਾਥ ਕਲੀ ਨਦੀਥ ਥਾਥ ਮੀਰਾ,
ਨਥੀਆਨਨੇ ਨਦਾਥਿ ਸੁਮਰਾ ਪਈਂ ਨੰਦਾਥ ਥਾਥ ਮੀਰਾ. (ਮੀਰਾਨ)
ਥਕਮੀ ਨਰਾਧਨੁ ਕਹੇ ਆਪਥਾ ਥੀਥਾਥੀਥਕੁਥ ਥੰਗ ਨਦੀ, ਰਾਮ ਨਾਮਥਾ

੪

ਰੰਗਤ ਅੰਗੀ.

ਐ ਪੀਰੀ ਧੁਧ ਮੁਠੇ ਠੋਰ ਤੁਮ ਖਸਿ ਦੁਨੀਥਾਥੀ ਥੀਨੀ ਤੋ ਥਾ,
ਅਗਮ ਪਥੇਥਾਥ ਐਥ ਨਾ ਧਨੇ ਸੁਧਸੇ ਕਹੇ ਥੀਨੀ ਤੋ ਥਾ. ਟੇਕ.

ਥੀਥਨ ਲੋਢੇ ਅਥਨਾ ਧਨੇ ਮਾਥਾ ਧਨ ਧਨਾ ਤੋ ਥਾ,
ਧਾਧਰੀ ਐਰ ਪਥੇਥਾਥ ਅਥਰ ਥੀਥਨ ਮਨ ਥਾਨਾ ਤੋ ਥਾ;
ਯੋਧਰ ਐਰ ਮੰਗੁਥਾਥ ਥਾਥੀਥਾਥ ਥੀਥਨਾ ਤੋ ਥਾ,
ਸੰਧਾਥਾ ਥੀਥਨ ਕੀਥਾ ਧਨਥਾਥ ਅਥਨਾ ਪਥੇਥਾਨਾ ਤੋ ਥਾ. (ਮੀਰਾਨ)
ਥਾਥ ਅੰਦਾਥਾ ਨਾਥਾ ਧਨਮੇਂ ਕਰਨਾ ਕਰ ਥੀਨੀ ਤੋ ਥਾ, ਅਗਮ ਪਥੇਥਾਥ

੧

ਸੋਧ ਥੁਥੇ ਦਥਨਾ ਪਥੇਥਾਨਾ ਨਾਥਕ ਥੀਰ ਥੁਥਾਥਾ ਤੋ ਥਾ.
ਨਮਾਥ ਰੋਧ ਕੀਥਾ ਨਦੀ ਥੋ ਨਸਥੀਥਾਥ ਥੀਰਾਥਾ ਤੋ ਥਾ;
ਥਕਮਾ ਪਥਨਾ ਲੁਥ ਗਥਾ ਤੁਥੀਥਾਥਾ ਥੋ ਪੁਥਥਾਥਾ ਤੋ ਥਾ,
ਥਕਾਥਾ ਥਨ ਕੁਥ ਕੀਥਾ ਨਦੀ ਅਥਕੁਥਮੇ ਥਰਮਾਥਾ ਤੋ ਥਾ. (ਮੀਰਾਨ)
ਅਥਾਥਰੇ ਮੋਥੀਨ ਥਨਦੇਸੇ ਨਾਥਕ ਕਰ ਥੀਨੀ ਤੋ ਥਾ, ਅਗਮ ਪਥੇਥਾਥ

੨

ਸੀਥ ਥੁਥੇ ਸਾਥਨਾ ਨਾ ਧਨੀ ਥਥਾਥ ਨੀਰਥਾਨੀ ਤੋ ਥਾ.

ગુર મારગકા મરમ ના પાયા બન ઐકે ઝ્યાની તો ક્યા;
તીરથ બરથ કીયે બહો તેરે દર દર ખાક છાની તો ક્યા,
બંડે ડીગમ્બર બન બન ફીરતે છોડે અન્ન પાની તો ક્યા. (મીઝાન)
દરવેસ હોકર ક્કી ગદાઈ ચાદર સર જીની તો ક્યા, અગમ પંચકાં

૩

સાયર હોકર કરે સાયરી દીલમે ઉમંગ લાયા તો ક્યા
ઝ્યાન હુવે હર ગુન નહીં ગાયા ઝૈર રાગ ગાયા તો ક્યા;
રામનારાયણ ગીર કહે હર નામકો ખીસરાયા તો ક્યા.
ભજન કીયા નહીં હરી નામકા તીનો પંત કમાયા તો ક્યા. (મીઝાન)
બંદો લાલ કહે નખીખાનસે સર્ગુણ મન બીની તો ક્યા, અગમ પંચકાં

૪

રંગત ખડી.

ખીજ ઝસીયા રંગ રસીયા લીયો ઔતાર દમક દમકે દમ દમ,
કમલ નયન સુખ ચૈન ઝસ કરન ધન ધન સોભાત ચરન પદમ. ટેક.

લીને હૈં ઔતાર સુભ ઘડી લગયા સુન્દર સુભ તીથ વાર,
સુન સુન હુવે પરસા દેવતા કરે જક્તમે જૈ જૈ કાર;
ચાર ખુટ ચૈ દેસ દેસમે હુવે અનંદ કુલ નર વો નાર,
દ્યોતેલી વસુદેવ ટોકરા મંગા લીયે કસમે ઐદાર;
ચરનકે દરસન પાતેલી હુધ મંદ મંદ જમનાકી ધાર,
ચાર દેશમે ખટી બધાઈ મંગલ મુખી કરે મંગલાચાર. (મીઝાન)
બેદ શાસ્ત્રસોબી બરની નહીં બન્ય ઐસી કરની ઉત્તમ, કમલ નૈન સુખ

૧

ધામ હૈ ઉત્તમ ઐકુટ વૈસા ધામ હૈ ખીજ બેહારીકા,
મીસે શાસ્ત્રકા ફલ બો નર ભજ લેવે નામ મુરારીકા;
મીર્ગ સ્વર્ગ પાતાલકા વો સરદાર બના સરદારીકા,
રાધે કૃષ્ણકે ભજનમે મન નીત રહે સંત પ્રલયારીકા;
કૃષ્ણ કૃષ્ણ કોઇ ભજે નામ કોઇ જપે રાધીકા ખ્યારીકા.
કરે કાગકા હસ એ ઉત્તમ ગુણ દેખા બનવારીકા. (મીઝાન)
આધીરાત રોહની નક્ષત્રમે વસુદેવ વર લીયો જલમ, કમલ નૈન સુખ

૨

ઉત્તમ ફલ શાસ્ત્રકા મીસના કૃષ્ણ કૃષ્ણ ગુન ગાનેમે;

અત્રીત રસ ખટ રસ બોજનકા ફલ ગૌરસકે ખાનેમે;
 બદ્રીનાથ રામેશ્વરકા ફલ કૃષ્ણકે દરસન પાનેમે,
 અડસટ તીરથકા ફલ પાવે શ્રી જન્મનાકે નહાનેમે;
 લીખા બેદમે દેખ દૃષ્ટસે જલહર નામ જમાનેમે,
 દુઃખ બન્નન હો હરજનકા સ્વામીકે નજર શીરાનેમે. (મીરાન)
 ફલ ઉત્તમ ઐકુંટકે ફલ વૈસેહી દુવારકાકે ઉત્તમ, કમલ નૈન સુખં

૩

હોકે પ્રેમમે મગન લગાવે લગન ગ્યાન કરકે પ્રકાસ,
 ત્યાગ જક્તકી આસ કૃષ્ણકે ખાસ બનો ચરનનકે દાસ;
 સુખ લક્ષન દુઃખ બન્નન હૈ મન રખતુ ચીત મત કરે ઉદાસ,
 ઉનીકે ધૃતમે કાસી દુવારકા બદ્રીનાથ શીવકા કૈલાસ;
 વોહી કરે ફૂલકાર જક્તકે કરે બક્તકે દુઃખકો નાસ,
 કબી નહીં રહે ખાલી ગ્યાનસે જો નર સુમરે ખારે માસ. (મીરાન)
 હો કન્યનકી દેર કૃષ્ણ આપને ધન ધન જાં ધરે કદમ, કમલ નૈનં

૪

કરી બક્તપે રક્ષા આપની પ્રેલાઈ જગમે માયા,
 કીરીટકો દે મુક્તી આપી ઐકુંટ ધામમે બૈઠાયા;
 સમ્બુલાલ રામાજી મંગલ બના અસ્તુતીકો ગાયા,
 કહે સેખ યાકુબ વો અહેમદ સભામે આદા શરમાયા;
 મગન નારાયણ આયુલાલસે ફતાહ નહીં દુસમન પાયા,
 નખીખાનને સોંચ સમજકર મીસરેપે મીસરા લાયા. (મીરાન)
 શાપુરજી ખરસતજી સરે આદાકે રખર દોકે ખમ, કમલ નૈન સુખં

૫

રંગત ખડી.

બેદ હૈ સુના ગ્યાન ખીના સુના પીંગુલ ખીન કવીતાઈ,
 ખીના ગુરખીન ગ્યાન ધ્યાન કહો સમજ રાહ કીસને પાઈ. ટેક.

ગુરમારગ પ્રથમકે ગ્યાન દે કહેકે જનો પરમેશ્વર,
 દોષમ કર સેવા ગુરકી તુ ભુલ ન જ લે ચીતમે ધર;
 સીયમ ધર્મસે રહો આપને આહારમ પાપસે દીલમે ડર,
 પંજમ માતા પીતાકી સેવા કરો એ મન નીશ્ચય કર કર;
 છદે કરો અસ્નાન ધ્યાન નીત બળ કરો સંકર સંકર,
 સપ્તમ રખો ખીચાર હીરદમે રામ નામ રખો અક્ષર.

आल.

है मारग सातवां सत सुनो ब्रह्मवाने.

मारग है अहवां अधीन रहे ब्रह्मवाने;

मारग नववां नीश्वसे कर कतमाने.

(मीरान)

मारग दसवां दीलके साह कर बगन करो श्री रघुरक्ष, भीना गुर०

१.

मारग ज्वारवां ज्वानीध सत संग इसे ले हो गुनीबन.

मारग ज्वारवां तजके ज्वारके लगावो तुम ज्वानीमे मन;

मारग तेरवां तजके तमे गुन केही गुरेका सत बखन.

मारग है सादावां ज्वाम वधरे ओके नरपे तन मन;

मारग है भन्दरवां पांथो तत्वसे कर सुद्ध बखन तन,

मारग सोलवां गुनी केही ओके नामकी तु करवे साधन.

आल.

सतरवां मारग कर तीसरे प्रकासे,

अठरावां मारग कर गत बनकी आसे;

वगनीसवां मारग मन मन रणे विदसे.

(मीरान)

मारग बीसवां केही ना बन नापाक धर्मके सादाई, भीना गुर०

२

मारग येकसीसवां गुरने जतलाया मुझे सजसे भेहेतर,

मारग ज्वानीसवां जतलाया काउके परदेको दीजवर;

मारग तेवीसवां मुण्डके दीजलाया है कुल अम यतर,

मारग ज्योपीसवां दीजलाया कला विसीही और हुनर;

मारग पच्चीसवां दीन पच्चीस प्रकुरली बन नसर,

ज्वानीसवे मारगके अंदर नीरकार ओके पावे नर.

आल.

सत्तावीसवां मारग माया तन स्थाने,

अठ्ठावीसवां मारग पद भेद पुराने;

वन्तीसवां मारग नीकुन नाम पैजाने.

(मीरान)

तीसवां मारग त्रीसन मेरेको पैमान मनके माई, भीना गुर०

३

जैसे तीनसा योस्त्राज्येरी मारग है सुनते बन,

गुर मारगके जेहेत है रस्ते समज प्याल अंदर लाने;

પાંચ ત્રીન પચ્ચીસ તુ કરકે બસવો શુર આગે આના,
સમજ આન ઔર ધ્યાન સાર બઝિયાન ન કર તીસના તાન;
સમ્બુલાલ રામાજીદા દે નીરાકાર ભગવાં પાના,
યાદુજી અહેમદ કહે જવાબ સુનકર આદાતો ચકરાના.

ચાલો

કય નખીઆન યે સભાઈ અંદર ગાવ,
એ અમરસીંગ ઉમેદસીંગ ફરમાવેં;
નારાયણ મગનતો ખ્યાની જન કહેલાવેં. (મીઝાન)
અનુન દામા કહે સભામેં લુલ ન ગૈરાપે ભાઈ, બીના શુર.

૪

રંગત ખડી.

તુરા વીખલુ ભગવાનસે જલ્લા કીયા બેદમે આન કડા,
નહીં બન્સ કલગીકા આ નહીં હુંડા અનધડ રહા બડા. ટેક.

નીરકાર નીરધાર નીરંગન નીરાકારકા દે કલકાર,
તુરા વીખલુ ભગવાન જનકે નાબીસે જલ્લા હુવે બીચાર;
નાબી કમલ દે તુરા હમારા કદાંચી એ કલગી મુદાર,
કબી કહે સક્તી કલગી તુ કબી હુમાકા કરે બીચાર.
હરા પાના ઈનકા બતલાતા કૈન બેદમે લીખા ષડા, નહીં બન્સ.

૧

કબી કહેતુ નુરકી કલગી હજારતકે સર દીયા ષડા,
નહીં નુર નામેં હદીસમેં લીખા દે કૈયો કર દીયા બડા;
અનધડ તો અનખીનતી દેખે અઆની કેઈ હુવા કડા.
તુ જુડા તેરા શુર જુડા કરને જુડી આન બડા. (મીઝાન)
નહીં લીખને પાવેગા તેરે રીતિયે આનકા ધરા ધડા, નહીં બન્સ.

૨

હુંડેવાસે કહેતે દે દે નીરાકાર હુંડા એ જડ,
નીરાકારકે હાથ પાઈ આ કડા હુવા દે હસકા ષડ;
વો તો ગોલાકાર દે આપી આપ રૂપ મત કર બડ બડ,
જુટ આત મત કરે જાયમા નરકકુંડકે અંદર બડ. (મીઝાન)
શુર સખ્દકા લેકે હલોજા હુંડે ઉપર એક જડા, નહીં બન્સ.

૩

જુડા એક જાંગડકે કહેતે જજાતે દે ચુલે દરખાન,

સમગ્રુલાલ રામાજી મંગલ કહે જીટ મત કહે સૈતાન;
 નખીખાન કય કહે સખામે દેખવે તુળ ખેદ પુરાન,
 અહેમદ યાકુબ મગન નરાયણ ફરમે કીયે ફતેહ મેદાન. (મીલાન)
 અન્નુન દામા કહે તુરા નર સખતો સીસપર રખે ચડા. નહીં બન્સં

રંગત ખડી.

ખીના ખીખે ફલ ફલ ધર્મ સાધુસે સખદ બખાતે હમ,
 ખીના દુધ દીલ દહી અમર નર એક નીરંજન જાતે હમ. ટેક.
 શ્રીલા ગસે ખમંડકે અન્દર ગુર સખદકો લે પૈચાન,
 ખીના શ્રીલા ખીન જીવ જોતમે જાય સમાના ધરના ધ્યાન;
 પવન સખદમે રહા એ મન હરસે વો પવન નાખીમે જાન.
 ખીન્ડ ખીનાથા પ્રાણુ નીરંજનમે સમજે કોઈ ચત્ર સુજન;
 સીસ ખીના સીતલ તાઈથી દયામે લે એ કહેના માન,
 તેજ ધરાહી રહા ભાનકા લીલ ગયો તાકો હનુમાન. (મીલાન)
 સત ખાતકો સત કહે જીટકી એક નહીં જાને હમ, ખીના દુધં

૧

ખીન દયા ખીન ધર્મ હૈ લેતુ સત ઇસે પૈચાન ગુની,
 ખીના ધર્મ ખીન દાન ગુપ્ત હૈ જ્યાન ગુરકા જાન ગુની;
 ખીના સખદખીન સુતસેહો આવાજ એ જીખના જાન ગુની,
 ખીના રાગ ખીન તાન ખેદને કીયા હૈ સખદ બખાન ગુની;
 ગુર જ્યાન ખીન ધ્યાન નહીં ખીન ધ્યાનકે હૈ નહીં જ્યાન ગુની,
 સુમરન ખીન ભક્તીના ભક્તકી કર ગંગા અસ્નાન ગુની. (મીલાન)
 અંત સમે માયા હગનીકા કૌન બરૌસા માતે હમ, ખીના દુધં

૨

ખીના નીરંજન ભક્ત ભાવ ખીન ભક્ત ખીના મન કરત ભજન,
 જોગી રૂપ જીગતાકા જીકત ખીન ખીના જોત લો લગી મીલન;
 જોગઈ ઔર ખીયોગ ન સમજે સત સમજ એક લીયે રતન,
 છીમા તો હૈ સુક્ષ્મ સાવધ સંતોષ કીયા પ્રકાશ કયન;
 ખીના નૈન કરે પ્રેમ દરસ ખીન સર્વજનસે સુનતા મોહ બચન,
 ખીના લખાયે કૌન લીખે હૈ ગફલતકી અંધીયાર વરન. (મીલાન)
 ખેદ લખેદ કહત ના કોઈ સખદ નીર્ગુની જાને હમ, ખીના દુધં

૩

ખીન નારી ખીન પુરૂષ ઉસીકી હૈ માયા સક્તો સનસાર,
માત પીતા સખ ખેસ કુદુઅ એ મીથ્યાકા સમજો સખ કાર;
પ્રીત લગા તુ ઉસ્સે પ્રેમમે બસા ઉસે રખ ઉસ્સે ખ્યાર,
રખ મનમે સંતોષ ખોજલે પીન્ડ ખુઅ કર સંત ખીયાર;
સત નામ સતગુર સત નારાયણ પ્રમેશ્વર આધાર,
સખ્દ સખ્દમે અક્ષર અક્ષરકો બ્રહ્માને લીખા નેહાર. (મીલાન)
ગંગા જમના દયાકા સાગર ભરા નેત્રમે જાને હમ, ખીના દુધ૦

૪

દીલ દરયામે લહેર ઉડે ઉસ લહેરમે મીલ રહે પાંચ તુરંગ.
પૃથ્વી સત આકાસ વાયુ જલ તેજ સમજ પાંચોકે રંગ;
સતકી હૈ ખુસખોઈ કોધ સંગ્રામ કરે સાધુ ચૌરંગ,
દયા ખીના ખેપાર ગુરને સખ્દ કહે રામાજી રંગ;
નારાયણ ઔર મગન કહે અન્તોન બગ નીર્ગુનકા ચંગ,
ખાખુલાલતો મસ્ત રહે નીત બ્રહ્મ નામકી પીપી બંગ. (મીલાન)
નખીખાન કય કહે લગે નીર્ગુની સખ્દકો ગાને હમ, ખીના દુધ૦

૫

રંગત ખડી.

ક્રોમ આદમે સાહેબ જાહ શહીદ કીયા શહાદ ઇસમ.
હકત અકલીમકે પાદશાહ થે મુલક શામમે કરે હુકમ. ટેક.

શેર બકરી એક જય આખ પીતેથે થી એરી હુકમત.
અદલ શહેન શાહીકા બગથા ઔર બડી રખતે ઇન્જત;
થે વો શેર નર જખર અક્લમંદ હુનરકી રખતેથે તાકત,
જસકો ચાહે ખુશી કરે ઔર કીસીપે લા ગલે જલ્લત.

શેર.

દો શખ્સ લડતે રખર શહીદ ય્હાં આકર અંડે,
સખ કચેહેરીમે થે હાજર અક્લમંદ છોટે બડે;
શહીદને પુછાકે તુમ આપે કહો કીસ વાસ્તે,
વો લગે કહેને લીયે ઇન્સાફકે હમ આ બડે. (મીલાન)
શાહ કહે તુમ હાલ કરો જાહર અપના સુનતે હૈ હમ, હકત અકલી૦

૬

લગા એક કહેનેકા લીયા મૈ જમી ખરીદ ઇસ્સે સરદાર,

मात्र नभीमसे नीकसा में देता ओ करता धनकार;
 लगा दुसरा कहेने नभी येया हूं मैं कर शाह भीमार,
 मात्र धसिने तकदीरसे पाया मैं नहीं लेनेका छतकार.

शेर.

सुन लीये नयके वो शाह होना डीये करयाह है,
 देर लगे कहेने छडे हो या कोछि औलाह है;
 अकहे लगा कहेने है दुअतर शाह मेरे घर भने,
 दुसर कहेता भीसर मेरेनी घर दीव शाह है. (भीलान)
 शाह लगे छिन्साइ करने उन होनाका सुनके गहोरम, हकत अकली०

२

कहेने शाह नय लगे लउकी लउकेन नीकाह जांहे शीतलाव,
 याह नीकेहके उन होनाका करे धनियत अपना माव;
 छरी तरेह छिन्साइको तोडा न कोछि करे कुछ कीको काव.
 हजरत हुद धिमानकी नसीहत करी नवो कुछ कीय भयाव.

शेर.

वो गुजर भशरीक गया रज्ज्या न नसीहत याह है,
 याह उसके तप्तपर पैदा वो शाह शहाह है;
 हुद हजरतने कहा शहाहसे ला तु धिमान,
 सभके सरपर है अग आपीर बोली नखाह है. (भीलान)
 हजरत हुदकी नसीहत सुन शहाह लगा कहेने अकदम, हकत अकली०

३

लगा कहेने शहाह अगर मैं दीन आपका कइं कपुल,
 तो मुजको आ भीले कहो तुम जे मैं कलमा पडूं रसुल;
 हजरत हुद शहाहसे बोले दरग जुदा करे भयभुल.
 अहेस्त येवज छरीके देगा समज कुदको दीवसे धुल.

शेर

अजम शीर शहाहने जगत जनानेका डीया,
 आलीमो कसीदको दरग हुकम जननेका डीया;
 सोना यांही और नवाहर हुकमसे लीने अरीद,
 हर कीसमके हीरे मोती उनसे लानेका डीया. (भीलान)
 हुकम डीयाथा शाहने लावो मुश्कवो अग्यर न अकदम, हकत अकली०

४

नजेह जनाने अहेस्तके तावाश शाहने जहाल डीया,

રોજે રીજવાંકે ખતોર એક દયરાયા પાકીજી જા;
જવાહરાત હર કીસમ કીસમકે ઉસી જાય દીના રખવા,
ખડે ખડે કારાગીર મુઠક દર મુઠકસે શાહને લીયા ખુલા.

શેર.

ખાદ ઉસકી નીચ ખુદવાયે થે શાહસે ખાસો વામ,
તુલ દીવારોંકા મુઠકીસોંકે ઉંમેદસે લખ્યા તમામ;
અર્ગ ઘાણ્યા ફરીમોંકેલી હીમતસે સદો,
ઔર ખુલન્દીથી ફલક દોવારસે વાસીલ કલામ. (મીલાન)
સફાઈ ઉસકી મહેરસે જ્યાદા રખા નથી અખતરસે કમ, હકૂત અકબ

૫

નહીં કીસીજા દેખા એસા પુર તુરી વો જના મકાન,
દલીલ ઔર ખુન્માદ ઉસીકી લીખી હુર્મ દેખો કુરઆન;
લમ યખ લુક મીસ્લહા વો હૈ શીલ ખીલાદ આયત લીખી નીશાન,
દીવાર સોનેકી ચાંદીકે છટોંસે કી ખુલન્દ જનન.

શેર.

ઔર સકફ સોનેકી પથરોંસે મુરસ્સા કર લીયે,
સતુન ઉસકે ખીલોર મુરસ્સોંસેલી મજખુતી કીયે;
હરએક માફીક સાજકે હરએક જગેહ રખખખે તમામ,
ઉનકે નહેરોંમે વહાં મોતી સબી ખીજવા દીયે. (મીલાન)
જહાંયા પાની બરા નહેરમેં નયા વહાં મુરક અમ્મર કમ, હકૂત અકબ

૬

ઔર દરખતોં કો તીલાય અહેમરસે શાહ ફીર બરવાયે,
દયા ચલે ઉસ તફ અશરકે મજ્જ મોઅત્તર હો જાયે;
જમીન પર ઉસકે ચેવજમે ખાકકે અમ્મર ખીજવાયે,
કંચુરે ખારા હજ્જર ચોગીદ મહેલકે ખનવાયે.

શેર.

જર સુખસે તરતીજ દે કીના મુરસ્સા જનન મન,
કર દીયા તૈયાર કંચુરે વો હરજા જનન મન;
પરી રહ માશુક દીલ કશ માહકો તાલાશકર,
હર શહીર હર મુઠકસે લીનાહે ખુલવા જનન મન. (મીલાન)
વહીં ઉની ચૈરતે દુરખે રસ્ક પરી કીના કાયમ, હકૂત અકલીમ

૭

अरस पांय सौके अरसे दीवकश भकान तैयार कीया,
 जवाहरातसे जउ जउके उस भकानको गुलअर कीया;
 भकां हुवा तैयार सयने शहादसे जम धगहार कीया,
 यज्ञके जयारत शाह कीजये सयने जे गुफतार कीया.

शेर.

शैज लेकर शाह जेक दरसंग पर कीना मुकाम,
 जेक दरन आया नजर अनमोत्र उसका रंग शाम;
 सींग नरके पैर यादीके सुनो तुम भुश जयां,
 यस्मये याकुतके भरता उछाली दीवको याम. (मीलान)
 हेभके उसकी जेआर्ह शाह दयाके घोडा कीये गरम, हस्त अकलीम०

८

दरनपे जम छोडा घोडेको शैजसे होकर अलग वो शाह,
 जेक सवार जहां गैजसे पैदा हुवा शाहके पडा नीगाह;
 शाहसे कहने लगा जनाया तुने धमिरत जे परवाद,
 ज्या उसमे रहेनेसे जैशतु पावेगा जै शाह इताह.

शेर.

समुन सुन शहाद कांपा और कहा है कौन तु,
 वो कहा मैं तेरे भलकुल भौत हूं अज ३५३;
 तैयार जनत मेरी अज है हेभनेकी आरगु,
 आद कर तु कज्ज इहको येह मेरी सुन गुफतार. (मीलान)
 भलकुल भौत ओलाके धमिरत देनेके नहीं तुजको हम, हस्त अकली०

९

हुकम जुदाये करीमका है वोही अज लाकि हरेआन,
 उसी शाहकी भलकुल भौत होगया रवाना लेकर जन;
 पडी रली मही जहां शाहकी हुवा जुदीमे वो हैरान,
 आद भौतके जैज होगया जेहेस्त जेया जना भकान.

शेर.

कर जुदी रांदा गया पहोंया जहानम हालज,
 लुल मत हके कभी कहते हैं समुलालज;
 नजीआं रासा कहे सांयेमे छंदको दाजके,
 याकुज अहेमद भगन भंगल कहे नरायण जयाजल. (मीलान)
 आमु लाल लछमन अर्जुनने कीया जजममे जयाल जतम, हस्त अ०

रंगत भडी.

कडवेको भासां कर हेवे अंगर भडेरयां होय करीम,
कडवे दीवसे कडवा भेल जे कहे दवा क्या करै छकीम. टेक.

समुद्रका पानी भीहाया कीया उसीने प्यारा है,
उसकी कुहरत के ओ भेल सय तुमने पुण पीयारा है;
पीसर शाह सुवतानका असदम कजे कर गया प्यारा है,
हुवा जन्दा कुरतसे उसके शम्सने ठोकर भारा है. (मीरान)
जन्म दवा हर कारये करता कर जरायर कडवा नीम, कडवेदीवसे०

१

दडवा नीम कडवे छद्रावन कडवा येववा गर धर हे,
अगर वो आहो ओक पक्षमें सय कडवेको भीहा कर हे;
परीयोंके पर तराशके वो लगा हर असरको पर हे,
जरवालेको जेजर कर हे जेजरको जरसे भर हे. (मीरान)
गुलाब हो उसको हेते छमशाब जनाते लाये अशीम, कडवे दीवसे०

२

कडवी तुराध कडवी जुरा करंज कडवा कडवा तेव,
छनि कडवेको भीहा आहो करे ओ है कुहरतके भेल;
आमको कर हे जहुर आहोवो दरपतकी कर जले भेल,
अशीमते हर काममें आवे भीहा कहुं आरोका भेल. (मीरान)
वरमये गर हे लगा येववा उतार हेवे सुज रलीम, कडवे दीवसे०

३

करंज है उस्ताद तापका नीम जन्मको सदा करे,
कडवी जुरा पजुर कडवी दहनके संगमे वधा करे;
सम्बुलाव रामाज कीसपर नहीं वो नेरो जधा करे,
नभीपान आधीनकी मुशकीव बोही भडेरयां दधा करे. (मीरान)
आमुलाव और भगन नारायण रहे दुशमनपर जने गनीम, कडवे दीवसे

❀ ४ ❀

रंगत भडी.-हरीनी नामा.

उमर पादशाह मीना शहरके करे पादशाही बाध,
ओक रोज कर जमा रोज यवने शाकारकी हराध. टेक.
शहेन शाहये अकलमन्द हुशीयार शेर नर तपत नशीन,

સવાર પૈદલ પ્યાદે બહોતસે ચોપદારથે સંગ હસીન;
નકાબદાર ઔર હીવાન સંગથે વજર કેઈ આશક સૌકીન,
સીકારી બાજે લગે બાજને જંગી દોલ દહ દોલક ખીન.

જુલ.

પહેલવાનથે ખડે ખડેજી=ખાંમ દોલકે રહે ખડેજી,
જીસાન જરકે રહે ચડેજી=જુલમે હીરે રતન જડેજી.

ચાલ તીકરી.

હો રહી ધમસાન = ફાજાદી ઉસ મેદાન = સંગથા સીકાર
ખાના સખ ગુલખર * હાતીપર જુલ = જરીકીથી મખમુલ =
જડીથી કની હરતરક હારકતાર * હવદા બારી = અજબ સજ
અખ્મારી = પડા નવ લખા હાર ગલેમે યાર *

ચાલ.

ઘોડોંકે મોહરાથા જરકા=કામથા દુમ ચીમે ગોહરકા,
શેર બડાથા શેર બજરકા= શીકાર સીકરા કરે નજરકા. (મીલાન)
શીકાર સીકરા કરે નજરકા કરે બડી વો ચતરાઇ, એક રોજ

૧

છોડ દીયે હે સેર તેંદે રીજ ઔર જેડે જીરાખ,
ખડે ખડે કુતેથે સીકારી જીનપે શાહકા હતા રોવાખ;
ખહેરી અગન ઔર બવા બાજ હરચરીંદે લેતાથા દાખ,
સખકો પકડકે કીયે કૈદ કોઈ આગે કર નહીં સકે જવાખ.

જુલ.

એક નજર પડી હરની સર=શાહ છોડ દીયે સખજનવર,
ઉસહી હીરનીકે ઉપર=કર લીની જેર મકડકર.

ચાલ.

હીરનીકો પકડ = લાયે અકડ અકડ = ખાંધકે મીના શહેરકે
દરખીને * શાહ કહેતે જીવ = મુલ્કાંકો ઝટ લાવ = જીએહ કર
પકાવ ઉમદે પકવાનાને * પ્યાદે ધાયે = મુલ્કાંજીકો લાયે = રચક
કીયે ખડે શાહકે જવાને *

ચાલ.

હીરનીને દેખી મુલ્કાંકો=કહે હૈ ખોલ જખાંકો,
ખુલાવ અવજલ તુમ મુજતાંકો=આદ જીએહ કરો મેરીજાંકે. (મીલાન)
આદ જીએહ કરો મેરીજાંકો વહાંપર હીરનીને એ ફરમાઈ, એક રોજ

૨

શાહસે હરની લગીથી કહેને સુનો શાહ મતલબ અકસીર,
બગેર મેરે બચ્ચોકે એક લહેખ નહીં મુજે હૈ ધીર;
જુએ હૈં બચ્ચે મેરે સો ટપક રહા પીરતાંસે શીર,
દુદ પીલાકે આકેંગી હો રંગ મેરેકો શાહ વજીર.

ચાલ.

શાહ લગે ઉસ્સે ફરમાને = જાત તેરી હૈગી હેવાને,
નહીં તુજે હમ દેગે જાને = પકડ લાયે હમ તુજકો ખાને.

હોકડી ચાલ.

તુ હૈ હેવાન = નહીં હમે ધમાન = તેરા આતા હૈ તુ નીકલ
બચેગી * હમ દેવે છોડ = બચગી તુ મુખમોડ = તો કળ તુ
જામેહ હોમેકો આવેગી * નહીં દેં જાને = કહા ન તેરા માને =
ચાહે તુ કીતનાહી ચીક્ષાવેચી *

ચાલ.

રસુલે હજરત વહીપિ આયે = હાજર જામની આપ સીખાયે,
સવા પહેરમે દેગે લાયે = બચ્ચોં પાસ હરની પહોંચાયે. (મી૦)
બચ્ચોં પાસ હરની પહોંચાયે હરની જંગલમે આઈ, એક રોજ કર૦

૩

જુએયે બચ્ચે હરનીએ લીપટ શીરકો પીયે સખી,
કહેને લગે અંમાસે રોરો કડવા દુદ ક્યોં લગા અખી;
ફરીથી મૈં ફરદમે ખેટા હરની કહેને લગી જખી,
દીન ઔર દુનીયાંકે માલીક દીયે જામની આન નખી.

ચાલ.

રોરોકે હરની ફરમાઈ = હજરતને આકરી રેહાઈ,
મુજકો નખીને તો છુડવાઈ = મૈં દુદ પીલાને તુમકો આઈ.

હોકડી ચાલ.

મેરે ખાતર = હો જામીન પયગમ્બર = ઐઠે જાલીમકે રહાં સુનો
જીકર * બચ્ચે બોલે = માસે હોલે હોલે = હમજી ચલેં સાથ
કહે રોરો કર * હમ હૈ હલવાન = પહેલે જામેહ માં જાન =
હમી હોવેગે તેરે બદલે પર *

ચાલ.

દેખી હરની પહેરે બારી = કરે બહોતસી આહો બારી,
બચાલે બચ્ચે રખે બારી = એ કમુલ કર અર્જ હમારી. (મી૦)
એ કમુલ કર અર્જ હમારી કહેકે હરની ચીક્ષાઈ, એક રોજ૦

દેખો કુદરત રબકી હરની બચ્ચો જા પહુચે દરબાર,
વો મુનકર કરતાયા નખીપર જુલમ ખીચ નંગી તલવાર;
હરની કહેને લગી શાહસે ખુલા લો મુલાકો એકબાર,
કરો જીએહ મુજકો જલદીસે કરો ન દીલમે સોચ ખીચાર.

આલ.

ખોલ મુહ બચ્ચો કહે બયાને = સકત ગોસ્ત માંકા સુલતાને,
હમ હૈં આપકે લાયક ખાને = ગોસ્ત હમારા હૈં હલવાને.

દોઢકડી આલ.

શાહ થર્યાયા = મુલાકો ફરમાયા = પછાડો કરો જીએહ હરની
ઈસદમ * છુરીકો કાડ = હરની દીયા પછાડ = ખુલા મુલાકો
કર દીયા તાકત કમ * હીરની માસુમ = ગયે નીકલ હુધ ધુમ =
ઉનોપર કીયે ખુદાને ફજલો કરમ *

આલ.

સમખુલાલ રામાને આયા = માર્ગે તીનકો ખ્યાલ બતાયા,
અઠ્યાંચૈંસી સાલ સુનાયા = ખ્યાલ નખીખાને કથ લાયા. (મી.)
ખ્યાલ નખીખાને કથલાયા બાબુ લાલ ગાતે ભાઈ, એક રોજ.

૫

રંગત ખડી.

ચાર નાર દુખચારી જય નીત નદીતુ પાણી ભરવાને,
વીધવા સોહાસન બેહરી વાજણી લાગી ભક્તી કરવાને. ટેક.
પહેલી વીધવા કહેછે ઇશ્વર ધણી આવ્યો તારે દરબાર,
જીગર માફે ગયું વીધાઈ ત્યારથી તજ્યો છે સીનગાર;
સમુરી રાખી મન મનાવું બેઠી છું તારે આધાર,
ધણી મલે રોજ સ્વપ્નામા બસ ખીજી ચીજનો નથી વીચાર. (મી.)
કર કમુલ ઇશ્વર હું નથી ખુશ હાત ખીજનો ધરવાને, વીધવા સો.

૧

ખીજ સોહાસન અરજ કરેછે ખુલ ખુલ બચ્ચાં છે સુંદર,
દસ બચ્ચાંની માતા થઈ હું કીધી ઇશ્વર રહેમ નજર;
વલી ભચ્ચાંપર બક્ષી માયા પન જર નથી મારા ઇશ્વર,
બચ્ચાં મારા લુખે ટવલે લુખાં સુખાં પર કંઈ શુકર. (મી.)
ધણી ગયો પરદેસ કમાવા હું તો પડી છું મરવાને, વીધવા સો.

૨

ત્રીજી સુન્દર કહેછે બેહરી મહેર કરની ઇશ્વર તારી,
કાનછે બેહરા જન્મના મારા જેથી હું છુ દુઃખવારી;
ધણી મારોછે રંગીલો સમજે બેહરા પણુ દુઃખ ભારી,
મારી આસ પુરી કર સાહેબ નીકલે મનની ગમ ખારી. (મીલાન)
એટલુ કહીને ગમથી લાગી આંખમા પાણી ભરવાને, વીધવા સો.

૩

ચોથી વાંજણી કહેછે ઇશ્વર હું છું રૂપવન્તી રૂપાલી,
પુત્ર વણા ગમ ખાઈ ખાઈને છોડીમે ગાલોની લાલી;
પતીખી મુજને ગણે અંકારી હજારો રોજ દીયે ગાલી,
માફ કરજે કંઈ ગુના થયો હોય તુ છે અક્ષેસનો વાલી. (મીલાન)
એટલુ બોલી હાત જોડીને લાગી શ્વાસે ભરવાને, વીધવા સો.

૪

અરજ દુઃખીની ધ્યાનમા લેજે નહીં કરતો જીન્દગી અરબાદ,
બેડાં ભરી લઇ ચાલી ચારોં મને ગમતી માંગીને મુરાદ;
અંજળ ખુદરતનો તે કાદર જે છે કુલ અલકતનો હિસતીદ,
દૂર કોકુ દુઃખવારીનું દુઃખ મુરાદ તેવોની થઇ આબાદ. (મીલાન)
આસા પુરી થઇ ત્યારે લાગાં ખુશીના આંસુ અંરવાને, વીધવા સો.

૫

વીધવા નારે જોયો ધણીને સ્વપને વાતો કરતો સારી,
ધીરજની વાતો કહી બોલ્યો હું રોજ મલીસ તુજને ખારી;
સુહાસનને ધણી આવ્યોને ખુશી થઇ મલીયાં નરનારી,
લાચારી થઇ દૂર તેની ધન માલ કમાઇ લાવ્ય ભારી. (મીલાન)
તે દીનથી નરનારી લાગાં ઇશ્વરનુ નામ સુમરવાને, વીધવા સો.

૬

કાન બેહરીના ખુલી ગયા કોધી ઇશ્વરે મહેરખાની,
ધણીજ ખારી લાગી સુન્દર ધણીના મનથી મનમાની;
વાંજણીયે એક પુત્ર જન્મયો હરીયે તેની દયા જાની,
વાંજ્યાં મેલુ ટલી ગયું પરમાણુ થઇ તેથી જીન્દગાની. (મીલાન)
અમુલ અક્ષેસ માલેકની જોઇ સેતાન લાગો લરજવાને, વીધવા સો.

૭

સમપુરણ આસા એ પોંદચી ખુશી થઇ ચારો સુન્દર,
એ પ્રમાણે મુરાદ પોંદચે સત એકીનથી કરે નજર;
સમ્બુલાલ રામા યાકુબ અહેમદ ખુસર મંગલ ચાતર,

અમરસીમ નારાયન મગન ઉંમેદસ્તીંગ કહે સુમરણ કર. (મીલાન)
નખીખાન કહે ચારોં સુન્દર ગઇ પવન ચક્કીએ ફરવાને, વીધવા સો.

૪૪ ૮ ૪૪

રંગત ખડી-ગુરાતી.

કંચી જાત તુ કહે કલગીની તારેજ મોડેથી મન સંગાત,
ખુદ હલકાઈ દેખાડે ખુખખ ના કરતો ખોટી પંચાત. ટેક.

નજીવો દાખલો ફુલી ફુલી ખુખ દેખાવેછે મ્યાં ઉલ સુલ,
એવા દાખલા કલગીનાતો વધુ જોતોજ તારી ભુલ;
કહેછે તુ સકતી છે કલગી હુમાના પરને ગણે અમુલ,
વલી ખતાવે કર્નલ જેનરલ ગાંજે પીએ છે કે ચંડુલ;
ખે અક્લી લે યાદ ધ્યાન જાને તુરોને આલમ કુલ,
ભુલ નહીં કરતો વલી ફરીથી વખત વેલા વેચાય અમુલ.

આલ.

ખોટી મોટી કરે તુ વાતો = જરા તરસ નહીં દીલમાં ખાતો;

જસે તુ આખર પસ્તાલ.

(મીલાન)

તુરો નર છે કલગી નારી પીંગલ વ્યાકષુ સીખ ચેકાત, ખુદ હલકાઈ

૧

સું નીસખત કલગીની કંચી દેખાડે છે તુ ઘેલા નર,
શું કર્નલ જેનરલ સરદારોવા માયાની ટોપી પર;
ટોપીપર કલગી દેખાડાવેય તેતો ખનાવેય કારીગર,
કાંકાં ખોટા મારે છે શું ખતાવે ખુદરતનો હુજર;
ફુલ તુરાની સામેસીલે ખનાવ નાર છે તે પર વર,
ખુદરતની બહેસ ફુલપર બાગ બગીચા જોતુ તર.

આલ.

અક્કલ તારી ગઈ કસાઈ = કર કાકતરની કોઈ દવાઈ;

મનમા સમજ જા લજવાઈ.

(મીલાન)

કહાં સુધી કહું તુને પથર નહીં જનમ તારી ઔકાત, ખુદ હલકાઈ

૨

ખહેલે કરેછે ખુદ નાદાની અક્કલ તારી યઈખે બાન,
તારીફ તુતો કરે પોતાની ફુટી ગયા છે તારા કાન;
ફરી કહે તું નમુછું ફુલને શું ખાચે તું મનમા જાન,
તું જેજાના માન વગર કોઈ ફુલને દેસે નહીં અપમાન;

સાદી રામસની મીઠલસમા ફુલ વનાછે ફાકટ માન,
આખરખી તું મરસે પ્યારે ફુલને જોસે તારો જાન.

ચાલ.

સદા રહ્યો એવો બડ બડતો = કરેય તેઉં જોવે તું બરતો;
આખરમાં તું મરસે રડતો. (મીલાન)

ખોટી સીફત માસે એવીતો ખાસે તુ ખુદરતની લાત, ખુદ હલકાઈ
૩

જુટી કાયા જુટી માયા સહ જાને છે સો સો વાર,
નવી ખાત શું કહે છે તેમા મુનસીનો યદને સરદાર;
જાણે છે તુફાની જીન્દગી ત્યારે કેમ કરેય તકરાર,
નીચ જીવની કરેછે વાતો ખુદ હસે તુ નીચ નાદાર;
અકલના દુશ્મન સમજી સેતુ આકેળતમા ખાસે માર,
નીચ ઉંચતુ ગણેછે મનથી ખોદાનો સહર સરખો પ્યાર.

ચાલ.

ડાલ દીખાડેય તું સાહેરમાં = સમજેછે તું મન માહેરમાં;
ડાણુ મને તુને જાહેરમાં. (મીલાન)

ધણો આનનો દુરછે રસો અકલ તારી કમ તાકત, ખુદ હલકાઈ
૪

તુરો તો છે અસલ ફુલ વીખજીની નાખાનુ છે મુલ,
કુલે હસ્તીની પેદાસ અગાઉ છે જાહેર શાસ્ત્રમા ફુલ;
જે ફુલને માન દઇને પમગમ્પરોએ કીધું કબુલ,
ગુંણુ તેવોએ લઈ જાહેરમા અજમાવસો કરી અમુલ;
ત્યારે કહે બંદીના સાયર પમગમ્પરોએ હીધી મુલ,
તેવોથી શબ્દો નીકળે તું જાણી જોઇને ફાંકે મુલ.

ચાલ

વાંચીજો તું હીંદવી શાસ્તર = પહેલાં હતું એક ખીર સમુદર;
તેમાં સુતેલો હતો વીખજુ નર. (મીલાન)

તેની નાખી કંમલમાંથી યયા ઉમ્મન બદલાં સંભવ વાત, ખુદ હલકાઈ
૫

કહેછે તુ કલગી તુરની માતછે તેનો ખોલ બરમ,
કાન નામ નીસાન સગાની કયે દીવસે થયો જનમ;
સુછે નામ તુરના બાપનુ કાન હતો કલગીનો ખસમ,
કયે દીવસે મરી ગયોને કલગીને લાગેતો ગમ;

તારેજ મોડેને સવાલ કહેતું છ મહીનામાં લખી કલમ,
સાફ સાફ બતલાવો દાખલો તારા ચુરના તુને કસમ.

ચાલ.

હુ છઉં તારો દીલદાર નહીં તું = સમજીને દેતો ગાર નહીં તું;
કલગીના નામને ખાર નહીં તું. (મીલાન)
ઝુટી વાત નહીં શમજીસ ખારા જીવપર નહીં કરતો અપઘાત, ખુદ હૉ

૬

અગર અસલ તું કહે જો કલગી જ્યાં તારી યધ જસે તંમ,
ફૂલની ઉમન થવા અગાઉ બન્યો કેમ કલગીનો રંગ;
ખરાખરી તું કર સાયરી નથી સમજમા તારા ઢંગ,
નામ નીસાની ઠીખાડજે તુ નહીંતો છીનવી લઈસિ હું ચંગ;
વગત વાતમા કહે સમ્યાલી હજુ નહીં રહેતો અડ બંગ,
નામરદોજે હોય નર ઝુટી વાતોની મારે છે ડંગ.

ચાલ.

રસ્તા જોતું સત વાતોના = આપસમા તું મલકાં તોના;
દંગલ જોઈ ખોટું ગાતોના. (મીલાન)
રખડી જસે મગરરીમા સત સાધની કર સંગાત, ખુદ હલકાઈ

૭

જીવ જહાનનો ચાલીક તેણે હરદમ રાખે સહની લાજ,
અંતઃકરણમાં કાને તેણે કદીના અટકે તેનું કાજ;
સત લજ્જ એક ખાઈ તેને ફકીરને ખસે છે રાજ,
રાજ પારથી દુર થઈને પલમા યાચ શાહ મોતાજ;
સમ્યુલાલ શાપુરજી કહે કલગી નાલીછે નખરા ખાજ,
રામા મંગલ અમરસીંગ કહે દુશમનને લાગેછે ડાજ.

ચાલ.

જિંમેદસીંગ હુસનુની જોડી = જડ નાચ્યણુ દુસમનની તોડી;
દંગલથી બાગે ચંગ છોડી. (મીલાન)
નખીખાનને જોઈ યારે કેઈ એક સાયર જોડે હાત, ખુદ હલકાઈ

૮

રંગત ખેડી-ગુજરાતી.

અજબ સુંદર એક જોઈ નાજની એવી સમોષ સ્વપ્નામાં,
મુજ આશક પર ખાર બરીતે સમથી રોષ સ્વપ્નામાં. ટેક.

થું કંઈ તારીફ મુખથી મારા અન્નયય તેની ડીઠી માલ,
બાલ માયાના રેસમ જેવાં ચાંદન જેહું હવું કપાલ;
બવાં તેનીના કમાન જેવાં હીરાનો ઝલકે ગલામાં માલ,
આંખના કીકી કણી હીરાની મુજ અશકપર નાખી જલ. (મીલાન)
નાઇ ધોઇને આવી બાલે બાલ મોતી પોષ સપામા, મુજ અશક

૧

નાક સીધું અનીયાલું કેહું ગુલાખી ગાલોની લાલી,
હોટ હતા પર વાલા જેવા કાનો મા લટકે બાલી;
દાંત હતા મોતીના દાણા જીવ્ય હતી અત્રત વાલી,
કંઈ ગલાનો જોઇ કોકલા સરમાયે કોયલ કાલી. (મીલાન)
એની નારીને જોઇ તારથી સુદ્ધ યુદ્ધ ખોઈ સ્વપ્રામા, મુજ અશક

૨

મદન તેની થું કહું મુખથી રંગે રૂપેરી જોઇ છાતી,
છાતી પર ખે અનાર અમુલ જોયનમા પુરી મદ માતી;
પેટ હવું મખમલના જેહું દુટીમા અમ્બરની જાતી,
જાંગ હતા ખુદરતના થમતે ખોલી ખોલે મલકાતી. (મીલાન)
સગનને માટે હતા હાતમા થારી ભરી વોષ સ્વપ્રામા, મુખ અશક

૩

છેતે અચરજ તાર તું સાંભલ તાર કહેછે સમ્બુલાલ,
રામજી સાતે મંચલ નરાયણ મગન ગાયે ગોપાલ;
ખુસરૂં શાપુરજી હુસનુ અન્તોન લગાડે ચંગપર તાલ,
અમર સીંગ ઉમેદે તારા ખ્યાલના ઉપર ગાયો ખ્યાલ. (મીલાન)
નખીખાનને જોઇ ઉડે દુશમનનું લોષ સ્વપ્રામા, મુજ અશક

૪

રંગત પુરાની ગુજતી.

અશકનો વીલાપ.

સમજ લેની વાત તું પ્યારી આ દુખની મારી,
તું સીવા કોણ જાણે છે દીલની મારી લાચારી. રેક.
જીદાઇમા તારા રેડી રેડી હું લાચાર થયો જાની,
દીવાના પણમા ખુરી, ખુરીને જાય આ જન્મના;
પ્યારનો તીર કલેજે માર્યો આશકને તાની,

નહીં કીધી મારે ધર મુજસંગ એકદીન મેળવાની. (મીલાન)
અનતી મેહેનતથી કરીસ ચાંકરી હું પ્યારી તારી, તુ સીવા કોણું

૧

વસી ગયો છે જીગરમા મારા ખરો પ્યાર તારો,
દયા કરણી મુજ દુઃખી નર ઉપર નથી મારો આરો;
ધર પ્યારને તજ્યું વસી તજ્યા છે દોસ દારો,
વરસ દીવસના જેવો યાયછે એક દાહડો મારો. (મીલાન)
હન્ટગરી કરતા જીદાઇનુ દુઃખ લાગે બારી, તુ સીવા કોણું

૨

મીઠાઈ લાગે પ્યારી મુજને નહીં ખાવા ગમે એકવાર,
ભુખે પ્યાસે ગમ ખાઇ ખાઇને થયો ખલુ લાચાર;
નથી રાતના ઉંગ આખમાં યાદ તારી હરખાર,
તકદીર મારાં ટુટી ગયલાં જે હું થયું ખલુ નાદાર. (મીલાન)
મહેર કરની આશકની ઉપર યાદ કરી પ્યારી, તુ સીવા કોણું

૩

કર ગરીને અર્જ કરું છું યાદ કરની એકવાર,
મહેરખાનીથી મુજ આશકને દીખાડ જે દીદાર;
સમ્યુલાલ રામા મંગલ ખુસર શાપુર કહે યાર,
મગન નરાયન બાબુલાલ કહે હરનો રાખ આધાર. (મીલાન)
કરે નખીખાં રાતને દાહડો માલેકની ઇન્ટગરી, તુ સીવા કોણું

૪

રંગત પુરાની.

માશુકનો વીલાપ.

ચહેરે દીખાડી પ્રીત હવે કેમ યાવો છો ન્યારા,
તારી યાદમાં ચાલે આખોઈ આસુની ધારા. ટેક.

બેહતર હતુંકે ધરની તારી સીડી નહીં ચડતે,
તો મુજ અખલા નારીને પસ્તાઈ નહીં પડતે;
પ્યારમા તારા ફસી જઈ પાછલથી નહીં ડરતે,
રાતને દાહડો મારા જીગરમા ગમ નહીં નડતે. (મીલાન)

આખોનાં તમારા નજરમાં મારી દેખાય પલકારા, તારી યાદમાં

૧

હાત પગમા ગતી નથી બહુ થાઉં છું હૈરાન,
જીગર થયું છે ભસમ વીંધાઈ મગજ થયું બે ભાન;
માયા લગાડી પાછલથી થઈ જાવો છે બેધમાન,
હવે અબલાની પડસે તુજપર નક્કી દીલમાં જાત. (મીલાન)
ધડી ધડી મનમા આવેછે યાદ નદી નારા, તારી યાદમાં.

૨

નીદમા રાતના સેજની ઉપર તુજ નજર આવે,
તરસાવે તું મુજ માથુકપર દયા નહીં લાવે;
અંતના સમામા કેન આવીને મુજને ખવડાવે,
પ્યારમા પ્યાર મેલવી જીગરયા જીગરને સમાવે. (મીલાન)
જીદાઈ કીધાથી મને લાગેછે નીમક જેવા ખારા, તારી યાદમાં.

૩

ખુશી રહે જે હમેશાં આશક હુ તમારી છઉં પ્યારી,
આસીર્વાદ છે અમીન તમુને એવી દુવા મારી;
કહેછે શબ્દપુરજી હુસનુ તુરો નર કલગી નારી,
મગન નારાયન રામાજી જય મંગલ બલહારી. (મીલાન)
કહે નબાખાં આશક તમેછે જીગર જન મારા, તારી યાદમાં.

૪

બહર દુનકી.

સખી.

દોસ્તીનો હક્ક કરો મુરખયો પ્રીત ન કર જો,
દાનાવ દુશમન ખરો નાદાનનો સંભાન ધર જો;
નીત ગુન વાલાથી ગુણુ ઉંચની સંગમા ફર જો,
નગુનાથી અવગુણુ નીચની મતલબથી ડર જો;
પરાધ આસ રાખે જો ખુસામતી આતી ધર જો,
કહે નખીખાં સાંભલ દોસ્ત અસીખ કદોના ખીસર જો.

ધીસા.

લગાડી બગન જેણે હરથી = માયા મદ લોભ તણ ડરથી;
નહીં તે ડરે ગવન્ડરથી = પાર નીકલે તે સમુંદરથી.
નખી કહે હરીનુ સુમરણુ કર = યાદ બસ તેની દીલમા ધર.

રંગત દુનકી.

કાકા કાદર હૈ કરીમ વાહદ એક્તા =
મેરીબન = અલીફ ઓવલ હૈ લાસાની,
એ બેયાન ક્યા લીખું નહીં કોઇ હૈ ઉસકે સખી. ટક.
તે તાબદાર તાબરકો કીયા હૈ રોશન =
મેરીબન = સે સાની ન કોઇ હૈ બશરત,
જીમ જાવેદાં મહેર રખે સખપર જલવેગરત;
એ ચાદા તબકમે રોશન જીસકા જલવા =
મેરીબન = હે હાતમ હૈ વો અકસરત,
એ ખાદમ હમ ઉસીકે હૈ કદમોપે રખે સરત.

ચાલ.

ખખા ખાલીક ગંગા ગરદીસ દે દાલ,
ધધા ધન્ટેમે દેમે સસ તતત માલ;
નના નહીં ચસતા છસકે રપ્પર ગ્નાલ,
ચચા ચાહે શાહકો કરે કંગાલ.

(મીલાન)

મેરીજનન = છછા છનવાવે છાનીછ,

ખે બયાન ક્યાં

૧

દાલ દીલસે પદ તુ નમાજ ઓર રખ રોગલ =
મેરીજનન = જલ જમ કરે જો ઉસકી યાર,
રે રહીમ તો ઉસકો હથમે કરેગા ખસતા ખવાર;
જે જાહેદ હૈ વો શકર નહીં પાવેગા =
મેરીજનન = સીન હૈ સાજગાર દીલદાર,
શીન શોર મત કરો રહેા શાદાન દીલસે એકબાર.

ચાલ.

જગ જોરાવર વોહી એક હૈ પ્યારા,
જઝા ઝાંકી કર દેખલે જઝવા સારા;
ચયાં રહાં ઉસકે ખીન નહીં હોય ગુજરા,
ટટા ટુક દેખો કરકે યાર નગરા.

(મીસાન)

મેરીજનન = ઠઠા ઠાનો દીલ જનીછ,

ખે બયાન ક્યાં

૨

સુવાદ સાહેબકા ઇસ્મ પાક હૈ જનો =
મેરીજનન = જુવાદ જલ કેઈ રહેતા ઇસદમ,
તોય તાલે મત કરો કરો હક રાહમે ગદન ખમ;
જોય જુલમ છોડકે ચલો રાહ નેકીકી =
મેરીજનન = એન આરફ રખ યાદ સનમ,
જૈન ગૈરકર દીલસે દેખ ઇસ દમે હૈ હમદમ.

ચાલ.

ડડા ડરકર ચલ ઇસ ફુનીયામે બાઇ,
ઢઢા ઢપસે રહેના ડરકે ચતરાઇ;
તતા તારીફ ક્યા કહું ઉસકી રશનાઇ,
ચથા ચરીતા દેખ હરેક સૈદાઇ.

(મીલાન)

મેરીજનન = ઢઢા હૈ દોસ્ત નુરાનીછ,

ખે બયાન ક્યાં

૩

ફે ફે સમજ મત અહ દો અહુમદમે કુછ =
 મેરીગન = કાફ કાઝીલના કોઈ હૈ જન,
 કાફ કીયા હૈ કાફ તુનસે જીને જમી અસમાન;
 માફ ગીઈ યૌગીરદ ઉસીકા જલવા ઝલકે,
 મેરીગન = લામ લા શરીફ હૈ રહેમાન, =
 મીમ મહમદ દોસ્ત હૈ જનપર નાજલ હુવા કુરઆન.

ચાલ.

ધધા ના ધુમકર જરા જહાંકે અન્દર,
 પપા પદ કલમા ફફા ફહેમસે અકસર;
 બપા બલગ બભા ન જુલ તુ દીલબર,
 મમા મુરાદ લે માંગ મીલેગી જહર. (મીલન)
 મેરીગન = યયા યેક હૈ રખ્યાનીજી, બે બયાન ક્યાં

૪

તુન નજર પાકસે દેખ કુરાંમેં જાકે =
 મેરીગન = વાવ વાહદ હૈ વોહી કાદર,
 હે લાતીફકો કીયા હૈ રોસન જહાંમેં જલવેબર;
 યે યાદ તુ રખલે યાર જરા પુર મજસું =
 મેરીગન = એહી કહે સમ્યુલાત અકસર.
 ફરે પાદશાહ ગદાકો યાહે શેરકો કરદે ખર.

ચાલ.

રરા રામા લલા લહમનને ગાયા,
 વવા વો મંગલ મગનને ચંગ બળયા;
 સસા સર નરાયણ ખુસર ફરમાયા,
 હહા હર આદા દેખ યક્ષ અગાયા. (મીલન)
 મેરીગન = નખીખા કહે બામાનીજી, બે બયાન ક્યાં

૫

રંગત દુનકી.-ગુલ્ફ.

હૈ ગુલ્ફ મોઅમ્મર સીયા મારદો કાલે =
 મેરીગન = મુરક હૈ મારકા જોડાજી,
 બના બના શાનેસે રખે અનવર પર છોડાજી. ટેક.
 ગુલ્ફકો દેખ સુમ્યુલને બલપે બલ ખાયા =

मेरीजन = भीसावे है ओ नाग नागन,
 जे हवे भर नीगाह शीरे आशक दीवाने जन;
 कोछि कहे जस भावीक है ओ अकसर =
 मेरीजन = कैद इस जखमे होवे मन,
 जस गुल्ममे इसे लगि हो कस्से इसकी लगन.

आल.

रूपपर ओ होतो कुन्तल मार ओ है,
 गोपाके हो हस्तानके ज्वान ओ है. (मीलान)
 मेरीजन = मुरख गुलझोसे नीयोआछ, जना जना.

१

ओ कमरके उपर घटा सीया छाछ है =
 मेरीजन = लामकी नजर पड़ी तसवीर,
 याके लीपुं सर शाम छसे या लीपुं गुल्म जन्म;
 इस पशरका दीस मुरताक गुल्मपर छेपे =
 मेरीजन = गुल्ममे इसके होय असीर,
 आक उजाता शीरे दर अदर पडे न दीलको भीर.

आल.

सेते हैं कसा ओ छम गुल्म तो दीलको,
 उरते हैं कैद ओ गुनाह नीम पीसभीलको. (मीलान)
 मेरीजन = मारते गुल्मका कोआछ, जना जना.

२

ओ हेष हेष गुल्मको परेसां दील है =
 मेरीजन = ओ होतो जहरसे नहीं है कम,
 इस आशकपर करे नजर पडुयावे राहो अदम;
 सेते हैं जल हर पशरकी ओ दील दीलके =
 मेरीजन = जना गुलझोको रप्पा सनम,
 अगर जरा दील जय यर्ष दील जय ना मारे दम.

आल.

सज्ज होतो परी जीलमान डुर और पैकर,
 गुल्मको हेषके होय पशर सज्ज शशदर. (मीलान)
 मेरीजन = पैरमे दासे ओआछ, जना जना.

३

हर पशरकी जल सेनेमे नहीं उरते है =

मेरीजन = कीलू आ लीजे धनका भेरम,
 हात परेशां हुवा कलमका सीना हुवा कलम;
 कहे रसावगीर और सम्भुलाव रामाण =
 मेरीजन = लीजे--क्या सीद्ध गुल्फकी डम,
 नपीआनने डीया ले आमा जन्ममे हाव रकम.

याव.

याकुण वो अहुमद कहे ज्याव पुर मोगु.
 नारायन भगनसे करे न युं अइलातुं. (भीमान)
 मेरीजन = कुक आदाका तोडाण, जना जना०

रंगत हुनकी.-गुल्फ.

गुल्फका सनमके देण भार जुंनलावे =
 मेरीजन = मुस्क आलोसे नीयोडाण,
 उगला भार मन अपना गुल्फका खमते डोडाण. टेक.
 अपसारपे जहेरी पडे हैं काले काले =
 मेरीजन = आ रहे हैं ओ जलपे जल,
 जो कोछि देणे नीगाहसे वो कलसे होवे भेकल;
 कोछि कहे दाम राधियादका है ओ भेसक =
 मेरीजन = इहे जो जवे नहीं नीकल,
 दामके हैं सरदार झीलझीले यालमे हैं यनयल.

याव.

करते हैं सैकड़ों टुकडे हरअेक दीलके,
 वो करें गुल्म जन जशीम तौर कातीलके. (भीमान)
 मेरीजन = हरअेकके तछि अडोडाण, उगला भार०

१

ना नीकले जसपर पडे गुल्फका इन्हा =
 मेरीजन = गोयां भाडीका जल जना, टेक.
 गुल्फ न समझो छसे अेतो कावोंका काव जना;
 यंदनके पेडमे लीपट सदां रहेते हैं =
 मेरीजन = छोडा शानेसे जाल जना,
 जसने देणा गुल्फ कीरा दीवाना. हाव जना.

ચાલ.

યા ઇસે ધટા યાકે સર શામ લીખું મેં,
જનજીર જુલ્હુ યા ઇસકો દામ લીખું મેં. (મીસાન)
મેરીજન = સદા ખાતે હૈં મરોડાજી, ઉમલા માર૦

૨

યા કહુ ઇને હફસાનકે જંગી સીપાહી =
મેરીજન = યાકે મેં લીખું ઇને અખ સામ,
જુલ્હુકાર ગર લીખુંતો એબી હૈ તસખી ખેકામ:
એ સનમકે રખકે દો પહેરે વાલે હૈં =
મેરીજન = પીલાતે જહરકે ખર ખર જામ,
જરા રહમ નહીં કરેં તુરત પહુચાવેં અદમ મુકામ.

ચાલ.

યા રાત અંધરી લીખું ધટા કાલીકો,
ખામણી તાખ આ લીખે એ જહરાલીકો. (મીસાન)
મેરીજન = પેંચ ખલદાર હૈં છોડાજી, ઉમલા માર૦

૩

આ લીખે કીલક મજબુત ચાક સીના હૈ =
મેરીજન = હરએકકો હુવા હૈ પૈદા ગમ,
જીસને દેખા જુલ્હુ હુવા ખેતાખ વો અશમે નમ;
કહે સમ્યુલાલ ઉસતાદ ખ્યાલ પુર મોજું =
મેરીજન = કહે રામાજી હૈં આશક હમ,
અહેમદ યાકુખ મગન વો મંગલ રહે હૈં ખુશ ખુર્મ.

ચાલ.

ખુસર નારાયન ખાખુ લાલ ગાતે હૈં,
હંદ નખીખાન દંગલમે કચલાતે હૈં. (મીસાન)
મેરીજન = લજમન અર્જુનકા જોડાજી, ઉમલા માર૦

❀ ❀ ❀ ૪ ❀ ❀ ❀

રંગત દુનકી.-ઈશક.

હુમયા ઇશકમેં ચાર પરેશાં દાલ હૈં =
મેરીજન = દીલ હુવા પારા પારાજી,
જાખેં સદમે સહાં વ લેકીન આહ ન મારાજી. દેક.
ઈશકમેં શીરે ગલીયોંકે ચુનતે તીનકે =

मेरीजन = तोभी कुछ प्रसन्न न डीनाल,
 इस गमसे होगया हमारा आकंखे सी ल;
 हम आक छडाते नगे पैर शीरते है =
 मेरीजन = आप मेरा हैक है लनाल,
 तेरे अदा और नाजने दीस धायल कर दीनाल.

आह.

भरते है तपते इस प्रन्तजरीमे हम,
 ये हम हमतो हो चुके नहीं नीकसे हम;
 दीन रात रहा करता है इसी दीलपर गम. (मीलान)
 मेरीजन = न पाया कहीं साहाराल, लाभों सहमे.

१

ये वक्ष आप नहीं वक्ष जरा करते हो =
 मेरीजन = न कर कुछ नलीम बुद्धमको, कम,
 सीसक सीसक हम नीकल नम अस भुशी है इसमे हम;
 कालीकके तरेहं तु काल करे पीसभीलको =
 मेरीजन = कीये कैके हम भदन भम,
 साहे लतना तजपाके नहीं करेगे असमे नम.

आह

तुम हमें देभ हरशेनही भम आते हो,
 दीपलाके आंकी अदांको तजफते हो;
 भकने हाथीसे भुम भुम आते हो. (मीलान)
 मेरीजन = न कुछ यलता है याराल, लाभों सहमे.

२

हम इसमे तेरे शीरे महोत आचारा =
 मेरीजन = कहुं क्या भमकी कहानील,
 भमे भुने लभरको कर पीता हुं पानील;
 अइसेस धडीपर धडी हमें आता है =
 मेरीजन = आप करते नाहानील,
 हो दीनकी है नहान ओकदीन होमा शानील.

आह.

ओकदीन भील जनेगी अस गीलमे भील मे,
 इर पडेगी गुनपर हाभकी अस भुसकील मे;
 इस आहडा महल सेवेगा पीसभील मे. (मीलान)

મેરીબન = હાલ કહા ઇશકકા સારાણ, સાખો સદમે.

૩

મા કહું બપાં ખામાકા ચાક સીના હૈ =
મેરીબન = મુઝે આતા હૈ તેરા ખયાલ,
દુવા દીવાના ઇશકમે તેરે હાલ મેરા પામાલ;
કોઇ બન બુજકે ઇશક ન ઐસા કરના =
મેરીબન = કહે ઉસ્તાદ એ સમ્બુલાલ,
નખીખાન રામાકે સખુનમે બરે જવાહર હાલ.

ચાલ

બુસરે નારાયણ મગન ખ્યાલ ખાતે હૈ,
અહેમદ પાકુબ હર બશરકો સમજાતે હૈ;
સહમન અર્ગુન ચંગ ફડમે કડકાતે હૈ. (મીલાન)
મેરીબન = હાલ ખાબુ લલકારાણ, સાખો સદમે.

૪

રંગત દુનકી-ઇશક.

તેરે શીરાકમે દીવાના પન લેકે =
મેરીબન = ફીરા દર દર આવારાણ,
છોડકે હર વીરાંમે હમને કીયા ગુમરાણ. ટેક.

તોભી તુમને નહીં જરા દીલમે જાના હૈ =
મેરીબન = ખત્તા મેરી ન ખત્તાતે હૈ,
એ ગુનાહ આશકમે મીઝેકે તીર ચલાતે હૈ;
ઔર કબી ઉલ્લ અબરકો તાનતે હમપર =
મેરીબન = ન દીલમે રહમબી ખાતે હૈ,
હમે છોડ ઐરોંકા જાની નાજ ઉઠાતે હૈ.

ચાલ.

ઐરોંકા જાની મહે લખાના સીખે,
આશકોપે કરના તીસના કાશ સીખે;
હર બશરકે તઈ કાંસેમે લાગ સીખે. (મીલાન)
મેરીબન = તેરે ખાતીર મહેપારાણ, છોડકે હર.

૧

રોતે રોતે એ તમામ સખ કરતી હૈ =
મેરીબન = ચૈન નહીં બુજકે પલ્લવર હૈ,

केतु छाये समशीर काट छाजर मेरा सर है;
 तु जनके कातील कल मेरेको करदे =
 मेरीजन = ओके तु मेरा दीलपर है,
 महेर तु कर मुनपर तो मुनको हीर कीसका उर है.

याल.

हो महेरजान तु मानवे कहेना मेरा,
 तेरे हीराकने आनके मुनको घेरा;
 तु दीलपर मेरा मैं आशक हूं तेरा. (भीषान)
 मेरीजन = लरे दील आहका नाराज,
 ओउके ३२०

२

सज सुज सुज ओ छरम हुवा पीजर है =
 मेरीजन = नहीं अज रही छनेकी ताज,
 गमको नोश कर करके पुनको जनाके पीता आज;
 गमगीन है दील मैं यार आपके भातीर =
 मेरीजन = जरा तु जतादे रज भाहांताज,
 गली गली कुंये कुंयेमें हुवाहुं जस्ता जराज.

याल.

आतीश गमसेतो जगर मेरा जलता है,
 होता है सीना आक ओ दील हलता है;
 लायार हुवा नहीं जस मेरा जलता है. (भीषान)
 मेरीजन = जरादे हमें सहाराज,
 ओउके ३२०

३

ज्या कुं मेरीजं जरा समज कुछ मनमें =
 मेरीजन = परेशां दील है कलसे जेकल,
 कहेता है दील दीलपर है उस जगेह तु जलदी जल;
 पर सम्जुलालने रोक रभा है दीलको =
 मेरीजन = कहे राभा ना जय नीकल,
 भगन नरायन कहे तेरातो है आशक भंगल.

याल.

अहेमद और याकुज कहे नहो दीवाना,
 शागीर्ह नजीभांकाहों हुकम छाना;
 पुसर शापुर लजमन अर्जुनसे जाना. (भीषान)
 मेरीजन = लाल पायु कहे प्याराज,
 ओउके ३२०

रंगत हुनकी.

कोछ भीना छिक आशक नहीं है दुनीयांमें =
मेरीजन = जे आशक गमके आयाछ,
छसीने पाया पुछा पुछी नहीं जयांपे लायाछ.

२६

बायो आशक होगये जहांके अन्दर =
मेरीजन = भस्त अल भस्त दीवाने जन,
आक उडाते हीरे दस्तमें अपना छोड वतन;
पर पुछाथी दीलमें जरी उनीके समझा =
मेरीजन = तो कैसे पावे अपना सनम,
मुकत लटकते हीरे पैर नजे वीरां जन जन.

याल.

कोछ आशक अपना हाव परेशां करके,
जुमे प्यासे क्षीरते हैं लीये दीलपरके;
कोछ जानेके जुमे हैं कोछतो जरके. (भीखान)
मेरीजन = कुङ्गे दीलसे भीटायाछ, छसीने पाया.

१

मन्सुरने करके छिक दार पाया है =
मेरीजन = अनल छक जयांसे दूरमाया,
दारे वे अट गया न दीलमें रंज जरा लाया;
हस दीया दार पर अनल छक कहे आशक =
मेरीजन = वहा लस वक्त वे मुसकाया,
धर तलम गर्भ सरम कीसीने बेद नहीं पाया.

याल.

लीज दीया अनल छक रोजे अनल सीनेमें,
मौदाही तपक जुमे मै वहेदत पीनेमें;
नहीं भज रहा कुछ दुनीयांके जनेमें. (भीखान)
मेरीजन = न आशक आह सुनायाछ, छसीने पाया.

२

आशक वे शम्स तपरेज हैं पुरा दाना =
मेरीजन = जलाया मुरदा भार ठाकर,
पोस्त लुम्भकी दीया आह नहीं कीया वे कुछ दीलपर;
और कोछतो कुवेमें लटका है लके =

મેરીજનન = કીસીને કરાયા અમનના સર,
રખે અરની કહા કીસીને જલાયા કોહ અમર.

આલ.

આશકતો હજારોં ધરિકમેં દીવાને હૈ,
જેઉં સમાકે ઉપર આશક પરવાને હૈ
મસ્તીમેં મસ્ત અલમરત વો મસ્તાને હૈ. (મીલાન)

મેરીજનન = વો જસકો ઝલક દીખાયાજી, ઉત્તીને પાયા.

૩

કેઈ ચેક આશક મર ગયે પરેશાં હોકે =
મેરીજનન = હો ગયે હજાર હાં બે દમ,
જીપા રખા દીલમેં વો જસ આશકકો મીલ સતમ;
કહે સમ્યુલાલ ઉરતાદ સમજ રખ દીલમેં =
મેરીજનન = કહે સમા કુછ મત કર મમ,
મમન નરાયણુ કહે ન કરતુ અપને ચશમે નમ.

આલ.

મગલ માકુબ અહેમદકા સમુન આલા હૈ,
એ બાબુ લાલ પાંકા પુરેલાલા હૈ;
કય નખીખાન છંદકો સાચે ઢાલા હૈ. (મીલાન)

મેરીજનન = ખુસરૂ શાપુરને ગાયાજી, ઉત્તીને પાયા.

~~૩૩૩~~ ૪ ~~૩૩૩~~

રંગત દુનકી.-ધરિકકા અધર.

દીલ લગાકે દીલ લે ગયા હૈ જની હસકે =
નાગડધીના = ખ્યાલ હર તરહેંકા આતાજી,
કેકે દગા ચલ દીયા યાર ધરિસે ધરેતાજી.

૨૬.

હૈ દીલકે અન્દર દગ્ગ તેરે સચ જની =
નાગડધીના = જનકી હૈ એ હૈરાની,
કરતા હૈ તીસના તાના હર ધડી નાગહાની;
દીલ જલા જલાકે ખાક કર દીયા અકસર =
નાગડધીના = નહોં દીખતા હૈ દીલજની,
ઝાં આયેગી નજર હાય દીલજનીકી શાની.

આલ.

કરતા એ કલ દીન રાત હૈ જૈસે કાતીલ,

ગૈ માર જીગરકે હાથ એ સારે છીલ છીલ. (મીલાન)
નાગડધીના = આન નાહકે ત્રીડાતાજી, રોકે દગા.

૧

એ જલા જીગર કર દીયા ખાક હૈ સારા =
નાગડધીના = ખીચને આહકે નારેજી,
રહેતે હૈ દીલદાર યારકે સદાં સહારેજી;
જેસે એ નીરસા યકી જીગર ગલતા હૈ =
નાગડધીના = યારકે ઇસ્કસે હારેજી,
જીગર જન સર તલગ યારકે લીયે નીસારેજી.

ચાલ.

એ જલા જલાકે ખાક કર દીયા સીના.
ક્યા કીયા હૈ એ તકસીર તસદીયે દીના. (મીલાન)
નાગડધીના = ઇસ્કે હર જગેહ નચાતાજી, રોકે દગા.

૨

દીલજન આન કર શાન દીખાકે જારે =
નાગડધીના = તેરે આગે હૈ એ સરજી,
ધ્યાન તેરા હર આન રહા કરતા હૈ અકસરજી;
ના જાને કીસદીન કરે યાર આ તાના =
નાગડધીના = રહા કરતા હૈ એહી ડરજી,
એકીન એકદીન કીસીકા રહેગા નહીં યહાં ધરજી.

ચાલ.

જની નીસદીન હૈ ધ્યાન તેરાહી ધરતી,
નહીં ટલતી હૈ તેરીહી આદ નીત કરતી. (મીલાન)
નાગડધીના = નૈનકે સૈન ચલાતાજી, રોકે દગા.

૩

કીસ લીયે યાર તસદી એસીહી દીને =
નાગડધીના = નૈનસે નીર હૈ જારીજી,
કહત કહત એ જંક નાર રાજસે હારીજી;
સોલાલખી આસા લગી હૈ જના હકસે =
નાગડધીના = નરાયન કહે કરારીજી,
અસહખાનકે સંગ કબજુ ખાતે ગીરખારીજી.

ચાલ.

એ હર રતનકી નહીં રતન તેં જાને,

कीनतने दीनसे तें लगा ज्याल है गाने. (भीलान)
नामउधीना = आन नीत ज्याल अे गाताछ छ, हेके दगा०

४

रंगत हुनकी.-कृष्ण लीला.

असहेवके कृष्ण कनधिया = नीत करत है ता ता यधिया =
मेरीजन = कान अंसीका अन्धधियाछ,
छे राग छत्तीस रागनीका है गवधियाछ. हेके

जैसा है कृष्ण गोपाला = वो करे सभीनसे आला =
मेरीजन = वोही है कुवर कन्हाछ छ,
आधी जाल सभीयोडो रागनी नध सुनाछछ;
नं हाडे कृष्ण गीरधारी = जहां अडी राधीका प्यारी =
मेरीजन = सभी सय धुम मयाछछ;
सुन अन्सीका धुनको सभी सय दीडी आछछ.

याल.

छे राग और छत्तीस रागनी गाया,
सभीयोडो अन्धके अन्सी अडे नयाया;
दद भाअन सयका योर योरके आया. (भीलान)
मेरीजन = सभी सयका नय वधयाछ, छेराग छत्तीस०

१

सयमे वे कुंज बेहारी = करता है लीला सारी =
मेरीजन = आवे दद अडा सेहानाछ,
अन्ध अन्धके अन्सी करता तासना तानाछ;
कोछ कहे यरावे गधयां = मत धुम करो तुम सधयां =
मेरीजन = ना जैसी आत अनानाछ,
नदुगीर अन्सीको अन्ध मोह लीया नमानाछ.

=याल=

कोछ कहत अडी सभीये नै धन धन मोहन,
तोहरी अन्सीपर शीदा है सभीयन का मन;
दद योर योर आता है मसकता न्नेअन. (भीलान)
मेरीजन = सभी सभीयनका नयधियाछ, छे राग छत्तीस०

२

કહો ખડી રાધીકા પ્યારી = કહો ખડી બીજીકી નારી =
 મેરીઝન = નંદકા શામ સસોનાજી,
 કોઇ કહે જલ જલો ખેલ ના હમકો હોનાજી;
 નીત જુમ જુમકે આવે = અધ્યાંકો મસક મસકાવે =
 મેરીઝન = માગે માખનકા હોનાજી,
 ગ્રહ ખડા હૈ ગલી હુવા જ્વાલનકા રોનાજી.
 =ચાલ.=

દીખલાયે અપની કલા આપ ગીરધારી,
 કોઇ સખી કહે મૈં જન તુમા પર વારી;
 કોઇ કહેતી ફૈસી કલા કરે બનવારી. (મીઘાન)
 મેરીઝન = કોઇ જુક પકડત પધ્યાજી, હોરામ છત્તૈસ.

૩

કોઇ કહે મેરા કાના હૈ = બન્સીમેં કરે ગાના હૈ =
 મેરીઝન = કલા સારીકો દીખાયાજી,
 સખ્યુલાલ કહે રામા જૈ જૈ કાર મનાયાજી;
 યાદુમે અહેમદને લાલા = એ ખ્યાલકો સાંચે દાસા =
 મેરીઝન = મગન મજમુન સુનાયાજી,
 નારાયન મંજલ કહે કીસીને બેદ ના પાયાજી.

=ચાલ.=

કથ નળીખાન કહે કૃષ્ણ જગમેં જલ્દર ફૈ,
 આદા દંગલસે હુવા તુરત ખાહર હૈ;
 અનુતપે મહેરબાં રહે વોહી શાહર હૈ. (મીઘાન)
 મેરીઝન = દામા કલગીકા નચધ્યાજી, હોરામ છત્તૈસ.

૪

રંગત દુનકી-અધર કૃષ્ણલીલા.

જટ કરત હૈ તા તા થધ્યા = નીત કરત હૈં સીતલ હધ્યા.
 નામડધીના = સખી સારીકા નચધ્યાજી,
 જ્ઞાન ધ્યાન નીત કરે કાન ગધ્યનકા ચરધ્યાજી, ટેક.
 હૈ ખડા નંદકા લાલા = નાથા હૈ કાલીયા કાલા,
 નામડધીના = દેખતે ખડે સકલ નર નાર;
 જગસે આયા નીકલ સકલ નર કરત હૈં જૈ જૈ કાર,

हाउ हैं सकल नर नारी = देवत सीला अधीकारी;
नागउधीना = सरन आये देव कला नेहारी,
रक्षा करके दासये छतने दीये यरनसे तार.

याल.

गा गाके दे रहा गारी = सजीये कानासे हारी,
कहे जने दे गीरधारी = कैसी है याल तेहारी. (भीखान)
नागउधीना = अडा है रहस रयछयाछ, आन ध्यान.

१

करता है कला उट उटके = दीभलाता नये नीत बटके =
नागउधीना = राग छत्तास है गाताछ,
छलके यनयल नारका ले दद हस हस पाताछ;
कर करके कला गीरधारी = छल लीया है सकीये सारी =
नागउधीना = ताल ताला लगताछ,
कहीं जीउकनी देता कीसीके तछे हसाताछ. आन ध्यान.

याल.

नीत राम रामनी गाते = नर नारी अडे नयाते;
केछ देव देव यरीते = दद छीन छीनके आते. (भीखान)
नागउधीना = सकीन सारीका छलछयाछ, आन ध्यान०

२

नीत धरे ध्यान नारी नर = करते हैं गीरधर गीरधर,
नागउधीना = केछ कहे ने नंढलावाछ;
काने करके आन ध्यानसे किया है यालाछ,
नहीं कला कीसीने जना = कर रहा सजीन संभ ताना =
नागउधीना = प्याल नीत नया नीकालाछ,
हाल नंदका लाल जल कर रहा नीरावाछ.

याल.

हाउ हैं नार नर हटके = छतनेये कान नीकटके;
केछ अडे आन उट उटके = केछ अके हस हसके यटके. (भीखान)
नागउधीना = यराज तेरी गछयाछ, आन ध्यान०

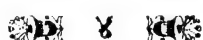
३

नीत कृष्ण कृष्ण भीतलाना = अट सरन कनके आना =
नागउधीना = गान्ता सीतार अके अलंभ,
अंग अताजन करे अडे उके यादी स्मरण;

કડકતા શંખ ગાળે હૈ = હર રાજ સાજ સાજે હૈ =
નાગરધીના = કડકતા દંગલ અન્દર ચંગ,
સીલાલકી ક્યન દેખ શાહેર રહે ગયે કેહ દંગ.

ચાલ

આસાને ખીચકે સારે = કહે દીયા હૈ આદ્ય હારે,
નારાયન કહે નગ તારે = છસકે નર રહે સહારે. (મીલાન)
નાગરધીના = કીનારે કરદે નધયાજી, ઝ્યાન ધ્યાન૦

રંગત દુનકી.

સુખ લક્ષન દુખ બંબન હૈ નંદકા લાલા =
મેરીબન = સમોકે દીલકે કીનાજી,
બબને બન્સી શ્રીકૃષ્ણને જાદુ કીનાજી. રેક.

છે રાગ ઔર છત્તીસ રાગની ઉસમે =
મેરીબન = મીલા સમ સખ્દ કહે નંદલાલ,
સુર અનેકકે સાધ સાધકે બબ રહે ગોપાલ;
હર તરહે તરહેકે કેધએક રાગ સુનાવે =
મેરીબન = પ્રથમ મૈરાંકા રાગ કર ખ્યાલ,
પાય રાગની અલગ અલગ બન્સીમે કહે સમાલ.

ચાલ.

મૈરવી ઔર બંગાલી કહે ગીરધારી,
ઐરાઠ મદુ મધ્યાન સીંદવી પ્યારી;
દેસી નટ કાનરા કે દારા હીતકારી,
કમોદનકી ક્યા કશં મૈ બરનન સારી. (મીલાન)

મેરીબન = રાગ દીપક કહે લીનાજી, બબને બન્સી૦

૧

પરમોદન રાગ હીન્ડોલ તીસરા ગાએ =
મેરીબન = વો રામકલી પટ મંજરી જન,
લાલ થીલાવલ ઇસી તરહે સખ બબવે નંદકા કાન;
વો સ્વર્ગ મીર્ગ પાતાલકે નર ઔર નારી =
મેરીબન = છોડ ચરના ગઉવોને માન,
સુધ બુધ સખ ખીસરાયકે બ્યાકુલ બયે બલી બલીચાન.

ચાલ.

અન્સીકી ધુન સુન સુનકે સકલ નર હારે,
અકાસકે હોગય મંદ મંદ સખ તારે;
ઔર ચંદ્રકી શીકી જોત ભાઈ સુન જારે,
ઔર તેજ ભાનકા મીઠા કહું લલકારે. (મીલાન)

મેરીઝન = હુવા થા મુસકીલ જનાજી, અઝનકે અન્સીં
૨

પર્વત પહાડ સાગર તલાવ સુન અન્સી =
મેરીઝન = ચેતસે અચેત ભય ઝોક્યાર,
વાયુ ખંદ હોગય મંદ હોગય ગંગકી ધાર;
સખ પશુ વો પક્ષી ભુલ ગયે જલ અનકો =
મેરીઝન = દુદ અછડોને છોડા યાર,
મીન તડપને લગી કોઈ નહીં સ્વાસ ભરેં નરનાર.

ચાલ.

શ્રીજનાર ગ્વાલ ઔર ગ્વાલ વો અન અન ડોલે,
ગયે કહાં હમારે કૃષ્ણ જૂક્ષોસે બોલે;
હો હો કે બાંવરે ખાતે શીરે ઝકોલે,
જો યત્ર હતે અન્સીકો સુન હુવે બોલે. (મીલાન)

મેરીઝન = કીસીને બેદ ના ચીનાજી, અઝનકે અન્સીં

૩

હર ખંડ ખંડ હર દીપ દીપમેં જનકી =
મેરીઝન = હો ગઘથી અન્સીકી ધુમ,
બને ભીકારી શીરતેયે સખ ખીના દરસ મહેરમ;
સંવત ઝોગનીસશે ચુમાલીસમેં ભાઈ =
મેરીઝન = થા દીન પુનમકા કરો માલુમ,
દ્રાગન મહીના સુકલ પક્ષથા ઝ્યા જાને કોઈ સુમ.

ચાલ.

ઐ સમ્યુલાલ હિસતાદને રાહ બતાયા,
તો નખીખાન રામાને બનાકે ગાયા;
યાદુખ ઔર અહેમદસે ઉદું સરમાયા,
મગન નરાયન ખુસર ચંગ અજંયા. (મીલાન)

મેરીઝન = લાલ બાપુ કહે દાનાજી, અઝનકે અન્સીં

રંગત દુનકી.-બરસાદી.

મહીને અસાડમે પીયા નીકસ ગયે ઘરસે =
મેરીજન = મદનને મુજકો ઘેરાછ,
ના જાને વો પીયા મેરે કહાં કીયે બસેરાછ.

૮૬.

બીજલી અમકે નહીં ચૈન પડત હૈ હમકે =
મેરીજન = ઘટા કાલી ધીર આછછ,
તડપ રહી સેજેપે પીયા નહીં દેત દીખાછછ;
એ બરસ રહી ચૈ આરસે મુસલ ધારા =
મેરીજન = સખી મૈ તો ઘબરાછછ,
તડપ રહી દીન રૈન નહીં સુખ ચૈનબી પાછછ.

આલ.

મેરી બાલી હાંબમે પીયા દગા દે ગૈરી,
કીસ દેસમેં જાકરકે અલોપ વો ભૈરી;
એ જુલમ કરત હૈ જુલમીં જોખન બૈરી. (મીલાન)
મેરીજન = એ છ ઘબરાતા મેરાછ, ના જાને વો.

૧

સરાવનમેં સાજન નહીં આયે હૈં ઘરકો =
મેરીજન = ઘટા ધીર આછ કાલીછ,
પીયા ગયે પરદેસ હાંબર મેરી હૈગી બાલીછ;
કીસ તરહેં પીતમ આનકે મીલયેં મોહકો =
મેરીજન = ન માને જોખન જાલીછ,
સખ તુમ કરેં કીલોલ મેરા હૈ મન્દર બાલીછ.

આલ.

ચૈ આરસે છાછ ઘટા બરસ્તા પાની,
મેરા પીયેરા રંગ હેગયા બીકસ ગઇ જવાની;
અખ પીયાને કૈસી દીલમે આપને દાની. (મીલાન)
મેરીજન = છા ગયા નૈન અઘેરાછ, ના જાને વો.

૨

બાદૈમે બીધ ક્યા કરેં સખીરી બોલો =
મેરીજન = મૈં કછી તનપર ઝેલી હું,
સખકે સાજન ઘર હૈં મૈંતો પડી એકલી હું;
રાતી હું જારો જાર જોઉં બરસે ધન્દર =

મેરીઝન = નહીં મૈં કાસીકે બેલી હું,
ખીયા નહીં હૈં પાસ વલે રસકી મૈં ભરેલી હું.

ચાલ.

નહીં ચૈન પડે દીન રૈન નૈન ફડકે હૈ,
ક્યા કહું સખી જોખન જીલમીં તડકે હૈ;
ધન ઘેર સોરસે તો ખીજલી કડકે હૈ. (મીલાન)
મેરીઝન = એ ક્યા હોવેગા સખેરાજી, ના જાને વો

૩

આસોજકે લગતે ખીયા ધરે આયે હૈં =
મેરીઝન = ઇરાદા પુરા બયા મનકા,
સેજપે લેકર પડા મજા સખ લુટા જોખનકા;
સુખ ચૈનમેં સારી રૈન ખીયા સંગ કાઠી =
મેરીઝન = લુટ લીયા રસ ખાલે પનકા,
સખુલાલ તો ખ્યાસા હૈ એક દરીકે દરસનકા.

ચાલ.

રામા મંગલ નરાયન છંદ ગાતે હૈ,
કેધ ખાખુલાલ અન્તોનસે સરમાતે હૈ;
કથ નખીખાન તો ઘેરા કડકાતે હૈ. (મીલાન)
મેરીઝન = ખ્યાલ એ તોહા તેરાજી, ના જાને વો

૪

રંગત દુનકી.-કર્મની કાહાની-ગુજરાતી.

નસીબે દીકરી મલ્યું તારા એ જોડું =
મારીઝન = એમા શું કરે તાતને માત,
લેખ લખેલા ટલે નહીં કર્મના કોષને હાત. રેક.

માટીતુ નથી વાસણકે ગદલી લધયે =
મારીઝન = હમેં બહુ દયા દીલે આણી,
ઘણી મેહેનતે મલ્યો વર તારો જોઠ ને જોઠાણી;
માય ખાપ દુશમન નહીં હતાં કાંઈ તારાં =
મારીઝન = કર્મમા હસે એવી કહાણી,
શું કરસે દીકરી સખુરી કર ખાશ પીને પાણી.

ચાલ.

નસીબે લખેલું હોય તે આગલ, યાએ,

તકદારતા ઉપર તતખીર ઉઘટી જાય. (મીઠાન)
મારીગન = ધીરજને ડાટ મનની સંગાન, લેખ લખેલાં

૧

તુ કહે છે દીકરી ભુખે મરં છું માએ =
મારીગન = વાતો નહીં કરીએ નફારી,
ભુખે કદી નહીં રાખે કામ છુટી વાતો તારી;
સલા સમ્પતથી મલીને રહીએ દીકરી =
મારીગન = નથી તે જોઈ દુનીયાં દારી,
જેથી લાગસે હમણા દીકરી વાતો બહુ ખારી.

ચાલ.

સંકટથી પાછલ કદી છટી નહીં જાય,
દુઃખની સાથે કંમર બાંધીને રહ્યો. (મીઠાન)
મારીગન = કદી ના કરીએ જીવપર ધાન, લેખ લખેલાં

૨

નસીએ દીકરી મલ્યો એ ભુચ્યો ખાવીંદ =
મારીગન = તજીદે તેની શીકર સારી,
આપે આપ સુધરસે બોળે પડસે સનસારી;
દાર પીએ ભુચ્યાઈ સક ભુલી જાસે =
મારીગન = પડસે માયાની જલ ભારી,
ધુટી જાસે સક છંદ એમજ ચાલે દુનીયાં દારી.

ચાલ.

નહીં છોડીએ ઉમરમા હાત એકતો જાલી,
કર સખર તે પાલન હાર મોટે રખવાલી. (મીઠાન)
મારીગન = માને માતાની વાત સગત, લેખ લખેલાં

૩

તુરત માની સીખામણ માતાની દીકરીએ =
મારીગન = ચાલી સાસરે થઈ તથવાર,
ધીરજ રાખી મનમાં દીલને કઠન કીધું એક વાર;
માત પીતલને મલી સાસુને ધર ગમ્મતે =
મારીગન = માન બહુ દીધે ધણીને નાર,
નમનતાઈ જોઈ નારીની ખુશી થયો ભરતાર.

ચાલ.

કહે ખુસર જાણે માલક સઉની લાજે,

શાપુર હુસનને જોઈ દુશમનો દાજો. (મીઝાન)
 મારીઝન = નખોખો ગાયે પીસ્તાલીસ રાત, લેખ લખેલાં

રંગત દુનકી.-ભુંડાધણીના.

નીર ભરવા ચાલી હતી મલી પનહારી =
 મારીઝન = હતી હીંદવાની ઓની જાત,
 ગઈ પનઘટ ઉપર પાણી ભરવા પાંચ જણી સંગાત. ટેક.

જઈ કુવાની ઉપર પાણી ભરવા લાગી =
 મારીઝન = બેઠાં ભરી લઈ તેવાર,
 દુઃખ સુખની વાતો કરવા લાગી એક એકમાં ચક ચાર;
 ત્યાં પહેલી સુન્દર કહેછે દીવની વાતે =
 મારીઝન = સેલાની છે મારો ભરતાર,
 આવકથી વધારે ખરચ છે તેનો જેથી થયો નાદાર.

ચાલ.

ભરાતો ફરે દેવા દારોંથી શરમતો,
 ધર આર છોડીને ફરતો ફરે તે ભમતો. (મીઝાન)
 મારીઝન = કરે નહીં હસીને કોઈ દી વાત, ગઈ પનઘટ ઉપર૦

૧

ખીજ સુન્દર કહે સમજો બેનીઓ વાતે =
 મારીઝન = ઘણી બહુ મલ્યો છે તુફાની,
 લુચ્યાઓ સંગમાં કરે ઇજ્જતની ધુલધાની;
 લગાડ્યો બટો માય આપને ભારી =
 મારીઝન = કરે મારેથી વાત તાની,
 ખાલી મારેછે મુજને ફેકટ જાય આ જુવાની.

ચાલ.

બાઈ મલ્યો મુજને આવો ઘણી ભીખારી,
 ગઈ જીન્દગી છુટી હું દુઃખી કર્મની નારી. (મીઝાન)
 મારીઝન = ગાલો દીધે કરે પન્યાત, ગઈ પનઘટ ઉપર૦

૨

ઐટલામા ત્રીજ કહે વાત પોતાની =
 મારીઝન = બહુજી જોઈ પતીને ઢંગ,
 મનની ગોટી ખાઈ કેફમાં બની રહે તે તંગ;

બહુ કરીને થાકી ધલાજે તેણા ઉપર =
મારીજન = બહી જય જીવાની નો આ રંગ,
જોયન મારું ઢલી જય ધસ્કિતો છે દીલે ઉમંગ.

ચાલ.

ધણીને જોઈ દીલમા બહુ બરું છું,
કાપુંછુ આખી રાત રડીને મરું છું. (મીલાન)
મારીજન = છે પાસે નથી માતને તાત, ગઈ પનઘટ ઉપર૦

૩

એવામા ચોથી સુંદર બોલે વાતે =
મારીજન = વરછે મારો ગુસ્સા બાજ,
સ્વભાવ તેનો પાછુ બરામાં કરીદે મોટો અવાજ;
ગુસ્સો જોઈ તેનો શરીર મારું કાંપેછે =
મારીજન = આવે મનમા મુજને લાજ,
દીલમાં લાગેછે એવું છોડીને જાડું મધમિરે આજ.

ચાલ.

અરમાન અધુરો રહ્યો ધણો જોયનમાં,
લોકોનો માર ખાઈ આવે પાછુ લક્ષનમાં. (મીલાન)
મારીજન = રડીને કાપું સારી રાત, ગઈ પનઘટ ઉપર૦

૪

સમજી સહ વાતો પાંચમા સુંદર બોલી =
મારીજન = ધણી મલ્યો હલકટ બારી,
હલકાઈ બહુ કરે પોતાને મોડેથી ફીસીયારી;
જુડોને લાડકો કરે મુઝો સાએરી =
મારીજન = લાવણીઓ લખેતે વીચારી,
ધુર ધમાસો લખે કાનેથી કલમને ઉતારી.

ચાલ.

કહે રહુંછું મુઝમઝમા હું ચાલનો સારી,
મુઝો ખરોજ અક્કલને દુસમન અનારી. (મીલાન)
મારીજન = ટચાક પણો કરે પોતાને હાત, ગઈ પનઘટ ઉપર૦

૫

મુઝો ગાવા બેસે જોવા બાયડીઓમાં રડવા =
મારીજન = પોતાની ગાય બડાઈ સારી,
લાવણીઓ ગાય સરમ બરી જ્યા લોકોની હોય નારી;

વહી નફ્ટનાકે નામ પોતાનુ ગાયે =
 મારીગનન = ફેકટમા જાગે રાત સારી,
 હલકાઈ બડાઈ કરી કરી થઈ ગયોછે બાખારી.

ચાલ.

ખાઈ કહો કયા ગામમાં છે શાએર એવા,
 સર નામા રાખે લાવણીઓંમા બાકી તેવા. (મીલાન)
 મારીગનન = કહે મુઓ મોડે ટૂલીને વાત, ગઈ પનઘટ ઉપર૦

૬

રડી વાતો કરી ઘર ગઈ પાંચો મુનદરો =
 મારીગનન = લખી જે હસે કરમની ગતી,
 લખે વીધાતા કદી ટલે નહીં એતો રતી રતી;
 કહે સમ્યુલાલ રામાજી સાંચી વાતો =
 મારીગનન = ભટકતા ફરે વો જોગી જતો,
 ભોમ લાલચને તજે થાય તેને પરસન સરસ્વતી.

ચાલ.

કહે શાપુર હુસનુ જે સાફ જીગરને રાખે,
 કહે ખુસરુ તે નેકીને ફલને ચાખે. (મીલાન)
 મારીગનન = નખાખાન ગાય છે દાહાડો રાત, ગઈ પનઘટ ઉપર૦

રંગત દુનકી.-ગુજરાતી.

દુશ્મન અક્કલની જાણો નારીને બાઈ =
 મારીગનન = સમજે એ વાતનો કહું વીસ્તાર,
 ઓરતના ઇતિબારની ઉપર માર્યો ગયો દીલદાર. ટેક.

દુઃખ સુખનો સાથી સ્ત્રી છે દુનીયામાં =
 મારીગનન = ઉતારે દુઃખ દરયાથી પાર,
 અગર થાય બે વફા જો સ્ત્રી કરે પતીને દાર;
 બે સરદારોની વાત કહું એક સમજો =
 મારીગનન = હતા જે લશ્કરના સરદાર,
 બહાદુરીનુ નામ તેવોનુ લડાઈમા આસકાર.

ચાલ

બેઠતી દીલદારી હતી જન્મની ભારી,
 સોસો માણસ પર ચલાવે ઓઘે દારી. (મીલાન)

મારીઝન = હતી સંગાતે બેઠી નાર, ઓરતના ઇતિઆરની.

૧

લશ્કરી કાંપમાં હતી છાવણી તેની =
મારીઝન = બેઠી નાર બહુ સુંદર,
રંગ રાગમાં દીવસ ગુઝરે ખુશીમાં નારી નર;
એવામાં હુકમ થયો આગલ વધવાનો =
મારીઝન = લડવા લડાઈની ઉપર,
નવ કલાકના અરસામાં તધિયાર થયું લસકર.

ચાલ.

બેઠી બહાદુરોએ તરત કરી તધિયારી,
છાવણીમાં રાખી ગયા પોતાની નારી. (મીલાન)
મારીઝન = તેઓની નાર થઈ લાચાર, ઓરતના ઇતિઆરની.

૨

એક એકથી છુટાં પડી ગયા નર નારી =
મારીઝન = કરી લશ્કરે કુંચ ભારી,
મન્જલ દર મન્જલ રાહ કાપી વીતી રાત સારી;
પહુચ્યું લશ્કર દુશ્મનની સામને જરે =
મારીઝન = થઈ ત્યાં લડાઈ ખુન ખારી,
લોથના ટેકડા થયા નદી લોહીની થઈ જારી.

ચાલ.

આખરતે નાસી ગયા દુસમનો હારી,
ખુદરતે ફતેહ તેવોને બક્ષી ચારી. (મીલાન)
મારીઝન = ખુસીનો ઉઠ્યો ત્યાં પોકાર, ઓરતના ઇતિઆરની.

૩

મુલકપર વાવટો ચડાવીયો ફતેનો =
મારીઝન = ભરપુર હતો જરથી રધયિત,
લશ્કરે ચલાવી લુટ બગાડી પૈસા પર નધયિત;
લુટી લીધું માલને ધન તેઓનું =
મારીઝન = મલી સરદારોને ઇન્જત,
પાછલથી રધયિત સરણુ થઇને મલી ગયા એક મત.

ચાલ.

રાજને જીવતોં પકડી બંધાવો કીધો,
નહીં થયાજ તાબે જીવ તેઓનો લીધો. (મીલાન)

મારીઝન = વધ્યા પદવીએ બેઠ સરદાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૪

એમ ઘણા વરસ ભોગવી તેઓએ પદવી =
મારીઝન = થયા છુટા પેનસીન ખાતે,
ઝોરતોને મલવા આવ્યા બેઠ જણા સાતે;
ધન માલ ખજાનો સંગાતે સઠ લીધા =
મારીઝન = થઈ ગઈ જંગલમાં રાતે,
ઝાડના છાયા તલે આસરે લઈ કીધી વાતે.

ચાલ.

આ જંગલ છે મારા દોસ્ત જીગરના જની,
‘ત્યાં સુધી જઈ એ છે મોટી નાદાની.

મારીઝન = તપાસી જુઓ પાસ હતીયાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૫

ખંડુખમાં તુરત ત્યાં ભરવા લાગ્યા દારૂ =
મારીઝન = નામ માલેકનું યાદ કરી,
વચમાં રાખી તલવાર નાગી બેઠા ખંડુકો ધરી;
નારાજ થયા નીદ્રાને માટે તેવો =
મારીઝન = રચના જંગલની જુઓ ખરી,
આવું અધોર વન કોઈ દીવસ નહીં દીકાંમાં આવે ફરી.

ચાલ.

દલગીર થયો ચેહેરો બન જોઈ બહાદરનો,
રસ્તો ઝાડીમાં કીટો ચોરોના ધરનો. (મીલાન)

મારીઝન = જીવની છોડી આસતે વાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૬

એવામાં ટોલી આવી લાગી ચોરોની =
મારીઝન = સમસેરો નાગી હાતમાં લઈ,
ધસારો કીધો જોતાંવાર બેઠ બાહાદુરો પર જઈ;
જીવ ઉપર આવો ગયા બેઠ સરદારો =
મારીઝન = તલવારોંથી લડાઈ થઈ,
કતલ કીધા પલવારમાં જોઈ જમીનથી ધુજી રઈ.

ચાલ.

ના રહ્યો જીવતો ચોરોમાં નર કોઈ,
બેઠ બહાદુર બેઠા જુપડીમાં જોઈ. (મીલાન)

મારીજન = હતું ઝોપડીમા જર ખીસીયાર, ઓરતના ઇતખારની૦

૭

તકદીરમાં હરેકના ન હાય ભાગ ખીજનો =
મારીજન = તેઓને લાગી થાક તનમાં,
ઝુપડીને બંદ કરી સુતા એ શીકર થઇ વનમાં;
કંગે પોતાનો કીધો ગલખો ભારી =
મારીજન = એકની ખોટી દાનત મનમાં,
બદલી ગયો દોસ્તથી મુર્ખનો લાગો જવ ધનમાં.

ચાલ

ચંડાલે ધરી બંદુક હાતમા ભારી,
નેમ ધરી તેના માથામાં ગોલી મારી. (મીઝાન)
મારીજન = ખાપરી ફાટી નાખી તે વાર, ઓરતના ઇતખારની૦

૮

ધડ ધડ કરતો લોહીનો ડુંવારો છુટો =
મારીજન = જખમ લાગે તેને કારી,
મરતી વકતે બોલ્યો દોસ્ત તુંએ કામ કીધું ભારી;
મારા જવથી શું હતું આ ધન વધારે =
મારીજન = જર પહોંચસે ન જાંઘી સારી.
જવનો હતો હું દોસ્ત દુઃખમા કરતે વફાવરી.

ચાલ.

અરમાન હતો મલવા માગી નારીમાં,
મજવણા જવ તે ખોસે ઇન્તેઝરીમા. (મીઝાન)
મારીજન = છે માલેક તેનો મદદગાર, ઓરતના ઇતખારની૦

૯

પાણી પીવાનો કીધો ઇશારો હાતે =
મારીજન = પાવા લાગ્યો પાણી બેઘમાન,
છઠ્ઠી ધડીએ જોયો દોસ્તને છોડી દીધો જન;
બેઘમાનની છાતી પીગલી ગઇ તે વારે =
મારીજન = એકલો પડી ગયો એ ભાન,
અરે દોસ્ત શું કીધું મે આજે લીધો તારો પ્રાન.

ચાલ.

બહુ રડી રડીને થઇ ગયો ગમ ખારે,
આખોંથી ખોઇ અશુની નવ નવ ધારે. (મીઝાન)

મારીગન = પસ્તાવા લાગો સો સો વાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૧૦

ગાલોપર તેના ચુગન કરવા લાગો =
મારીગન = પોતાનું માથું ત્યાં ફેાડી,
નાસી પાસ થઇ માટી ખોદી ઝુપડીમાં થોડી;
લાસને ઉતારી ખાડામાં સંભારી =
મારીગન = પસ્તાવો કાપ્યો હાત જોડી,
હત્યાર જર સાથે મુકી કીધું દફન માટી છોડી.

ચાલ.

આ બંદુક તારી હું યાદગારીમાં રાખીશ,
કહે મરીસ ત્યાં પેર જખમને તારા ચાખીશ. (મીલાન)
મારીગન = ન થાસે જીવને કદી કરાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૧૧

ઝેટલામાં વીતી ગઇ રાતને થઇ સવારે =
મારીગન = માલ ધન અખુટ લીધો સાત,
છઠ્ઠી સલામ કાપી દોસ્તની લઈને બંદુક હાત;
બંદુકને જોઈ જીગર તેનું કતરાતું =
મારીગન = રાહમાં પડી ગઈ પાછી રાત,
તોએ રાહ કાપીને ચાલ્યો રાખી હીંમત સંગાત.

ચાલ

ખીજે દીવસે આવ્યો પોતાને શેરે.
જઈ ઘરમાં મલ્યો નારીને સારી પેરે. (મીલાન)
મારીગન = ખુશી થઈ ગયા બેઠે નર નાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૧૨

પાસેની હાવણીમાં રહે દોસ્તની નારી =
મારીગન = તે પુછવા લાગી ઉમેદ બરી,
મારો ઘણી નહીં આવ્યો સાથે કહોની વાત ખરી;
અધીર મનમાં લાગે મુજને પાછ =
મારીગન = છુટા થયા તમે કહ્યો કરી,
મુજ અખલાપર રહેમ કરીને બોલો વાત જરી.

ચાલ

હીંમત રાખાં પાપી બોલ્યો નારીને,
હું બુલી ગયો છું દોસ્તની દીલ્લદારીને. (મીલાન)

મારીજનન = નથી હું જનતો તેનો સાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૧૩

લડાઈ પર હમે પડી ગયાયા છુટા =
મારીજનન = પછીની ખખર નથી કાઈ વાત,
લડાઈ થાવા અગાઉ મારી છોડી ગયો તે સાત;
એટલું સમજતે નારી લાગી રડવા =
મારીજનન = ખણુ ખોદ લાગી મન સંગાત,
બે નસીબ બીચારી પડી અધીરી ઘસવા લાગી દાત.

ચાલ.

પાપીની નારી દીલાસા દેવા લાગી,
ધીરજની તેણે પાતો કહેવા લાગી. (મીલાન)
મારીજનન = આવતો હસે તારો ભરતાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૧૪

વખત આવે છે પડતો નરને જ્યારે =
મારીજનન = થાયછે ચાર તરફથી ઠાર,
પાપીના ધરમા ધનછે મોટું એવી થઈ ચકચાર;
એ પાત જેવી લુચ્ચા એસે એ જાણી =
મારીજનન = નીકળ્યા સમે જોઈ તે વાર,
રાતના વખતમાં ચોરી કીધી પાછળનું બાંછ ખાર.

ચાલ.

સવારે ઉઠી પાપી ધખરાવા લાગો,
ધન ગયું જોઈ દીલમા પસ્તાવા લાગો. (મીલાન)
મારીજનન = તંગ હાલતે થયો નાદાર, ઝોરતના ઇતખારની.

૧૫

ચૈા ધડયું તે બેઠું પાપી ઉપર મારી =
મારીજનન = તે નારી થઈ ઘણી ગંભીર,
ધરતુ કામ કાજ કરવા લાગી મનમાં રાખી ધીર;
દોસ્તની તે બંદુક હતી પડેલી ખાળુ =
મારીજનન = પંડી લાકડાની તે પર ચીર,
બે દુકડા બંદુકના જોઈ ખલુ થયો પાપી દલગીર.

ચાલ.

ગુસ્સામાં બોલ્યો નારી તે ઇંધાંની ખોઈ,
મારા દોસ્તની બંદુક ભાગી જાણી જોઈ. (મીલાન)

મારીજનન = પાપી તે જીગરની મારા ધાર, ઓરતના ધતખારનીં

૧૬

તે એવી વાત સમજીને નારી બોલી =
મારીજનન = સાંચું કહોની મારા વીર,
લુટાવ્યો માલ એ પરવા કેમ બંદુકથી થયા અધીર;
નારી લઈ બેઠી હટ જીવની ઉપર =
મારીજનન = ભયો પાપી એ આંખમાં નીર,
સાંચી વાત કહી નારી આગલ ગમતો ખાધો તીર.

ચાલ.

એમ થોડા દહાડા નીકળી ગયા છે ત્યારે,
નારી એ વાત કહી સહીની આગળ ત્યારે. (મીલાન)
મારીજનન = કીધો છે ધણીને તારા હાર, ઓરતના ધતખારનીં

૧૭

મારા પતી એ માર્યો હાર જરની લાલચમાં =
મારીજનન = જંગલમાં રહે જુપડામાં ચોર,
હાર. કીધા ચોરોને લાં છે તારા વરની ગોર;
પાપીની નારથી વાત સહ સમઝી લીધી =
મારીજનન = તે ફરયાદ થઈ ઉઠાવ્યો શોર,
બહેર વાત કરી સરકારમાં મારા ધણીને માર્યો કોર.

ચાલ.

પાપીના તરત લાં મુસકાં તંગ કરીને,
ઉભો રાખ્યો સરકારમાં તેણે ધરીને. (મીલાન)
મારીજનન = ન મલજો એવી કાઢને નાર, ઓરતનો ધતખારનીં

૧૮

દનિસાદ થયો પાપીની વાતનો જરે =
મારીજનન = કીધી નહીં જુટી વાત તકાર,
ખરં દોસ્તનું કીધું ખુન છઉં ગુન્હેગાર સરકાર;
સરકારે હુકમ ફાસીનો તેણે દીધો =
મારીજનન = થયો લાચાર પાપી સરદાર,
દોસ્તનો દાગ રહ્યો દીલમાં ખાદો નારીપર ખાર.

ચાલ.

ઓરતે તે કીધી હાર છે જાણી જોઈ,
પરતાઈ અફસ ઉપર પાછલ રોઈ. (મીલાન)

મારીજન = ધરોધર થઈ બહુ ચકચાર, ઓરતના ઇતખારનીં

૧૯

ફાસીનો વખત થયો પાપીનો જરે =
મારીજન = ગાલો નાખ્યો હાતે તે વાર,
ગલામાં ફાસો લઈ બોલ્યો આલમને કરી પુકાર;
હજરો રહત મલીથી ભેગી જોવા =
મારીજન = જોઓ આ ઓરતનો ઇતખાર,
કદીના કરસો દુનીયામાં આ રીતે થાસો ખુવાર.

ચાલ.

આ વખત હતે જો દોસ્ત જીવતો જાની,
કરતે મુજને તે મદત ઘણી મનમાની. (મીલાન)
મારીજન = દીદો કરતુકનો બદલો વાર, ઓરતના ઇતખારનીં

૨૦

નારીનું મોહું જોઈને બોલ્યો પ્યારી =
મારીજન = ખોદા છે તારો મદદગાર,
છેલ્લી સલામ લીધી તેણે દીધો ફાસી તે વાર;
બેઠના પગારની રાખી પેનસીન ચાલુ =
મારીજન = સુકર કરતી તે પર બેઠ નાર,
આખો નારીઆને આસરો દયાલુ તે સરકાર.

ચાલ

કરો તેવું જોસો ભાઈ આ દુનયામા,
ઘણા ખોટા કામો કરે બહુ પાપી નકામા. (મીલાન)
મારીજન = પડે અન વસ્તરનો વહેવાર, ઓરતના ઇતખાર.

૨૧

કહે સમજુલાલ રામા છંદ આ જ્યાનીમાં =
મારીજન = અમરસીંગ ઉમેદ સેલાની,
યાકુબ અહેમદ મગન નરાયન બાબુલાલ ધ્યાની;
અન્તોન તે મંગલ ગાએ ખ્યાલ ગુજરાતી =
મારીજન = તે દુશમનોના મન માની,
સુર તાલથી કહે રાહ રંગતને પેછાની.

ચાલ.

કહે શાપુર હુસનુ ઇતખાર નહીં નારીનું,
છે ખરસેદજ દોસ્તની દીલદારીનું. (મીલાન)

મારીબન = નખીખાં ગાએ ખ્યાલ હજર, ઓરતના ઇતઆર૦ .

૨૨

રંગત દુનકી.-માશુકનો વીલાપ.

આ જોબન જય બરપુર ઓ જાની મારા =
મારીબન = નકામી જાય છે જુવાની,
જુદાઈ કરીને ગયા પીતમજ છોડી મહેરબાની. ટેક.

આ નજરની અન્દર નજર પડે તું ખારો =
મારીબન = છોડીને ગયાછો સરમ્માં,
લાગો ઇશ્કનો જખમ કારી આ છાતીના નરમ્માં;
દીલમા લાગી રહી મને ઘણી ગમખારી =
મારીબન = દુઃખ પડ્યું છે આ કરમ્માં,
પીતમની આસમાં ઝુરી ઝુરીને મરે છું બરમ્માં.

ચાલ.

હર ઘડી ટપકે ગમના આંખોથી આંસુ,
કહો દીલની વાત જઈ કોની આગલ બાંસુ;
મનમા આવે ધરખાર છોડીને નાંસુ,
આ સંગદીલ ધનીના ઉપર ગલું મારું ફાંસુ. (મીલાન)
મારીબન = ઇશ્કની બની છું મસ્તાની, જુદાઈ કરીને

૧

રાત દીન જલું છું જુદાઈના હુ ગમ્માં =
મારીબન = સેહવું કહાં સુદી દુઃખ આવું.
જુખ ખ્યાસને તજ્યું ગમે નહીં પીવુંકે ખાવું;
હું હુંકું પતીને જાતે વેરાગન યદને =
મારીબન = જીગરને કહાં વેર તરસાવું,
મુલકો મુલકથી સોધી પતીને દરસન દેખાડવું.

ચાલ.

મદ ભરી આંખો આ જોબન જોઈ તદખારે,
લાવસે દયા મુજ ઉપર મારો ભરધારે;
આજેજી કરીસ હુ યદ ઘણી લાચારે,
કહાં મલસે પીતમ કહો કોઈ નર નારે. (મીલાન)
મારીબન = મેલવીસ મોહબત મનમાની, જુદાઈ કરીને

૨

અહુ ઉંમગ મારા જીગરમાં છે બાકી =
 મારીજન = આગ લાગી રહી જોખનમાં,
 કમઝેક મુલક હું ફરી ફરીને જાઉં દખ્ખનમાં;
 હીંગલાજ બવાની નાહું દરસન કરીને =
 મારીજન = ધીરજ અહુ રાખું તનમનમાં,
 અમદાવાદ પાલનપુર યધને જોઉં ઉજ્જનમાં.

ચાલ.

જોવું છે પછી તો યુરોપખંડ વીમલ છે,
 ત્યાં કારીગરીની મોટી મોટી અમ્મલ છે;
 વલી થેમ્સ નદીના નીર ઘણા નીર્મલ છે,
 અહુ ચ-ચત રાતીજના ત્યાં ખીરબલ છે. (મીલાન)
 મારીજન = જોવું ત્યાં પીતમની ઇમાની, જુદાઇ કરને.

૩

પછી ફરી વલીસ હું ત્યાંથી અરબસ્તાને =
 મારીજન = જોવું ઇસ્કાન અને તહેરાન,
 સીરાજ તાતાર દેશ અને જાઇ જોવું તુર્કસ્તાન;
 ન-સખું મુલક હું બાકી કોઇ ખડોનાં =
 મારીજન = એટલો વીચાર કરું અરમાન,
 એવામાં કાગદ આવ્યું. હાતમાં પોષ્ટને તે દરમ્યાન.

ચાલ.

સખું તું તેમાં ધન માલ અહુંજ કમાયો,
 હું મલીસ કાલે સમજી જલ હર ખાયો;
 જોઇ શાપુર હુસનુ મનમા અહુ ખીરમાયો,
 ખુસરૂ નારાનને જોઇ દુસમન લજવાયો. (મીલાન)
 મારીજન = નખીખાં કહે સાંભલ આની, જુદાઇ કરીને.

૪

રંગત દુનકી.

છે દખ્ખનું કઅરસ્તાન ને ત્રીજું સમસાન =
 મારીજન = સર્વ છે દીલના એ વીચારો,
 આગલ પાછલ મરવું સહ માલેક ના ગુ-હેગારો. રેક.
 છે નામ તેનો નાસ તે સહ કોઈ જાણે =
 મારીજન = તેને તું કહાં સુદી રહસે,

શાહેરી એવી ભુલી જસે જો દીલમા તુ ડરસે;
કરકં તેકં ભરકં માલમ દુનીયાને =
મારીગન = તેમા કોન આડો હાથ ધરસે,
અંતકરન હોય સાફ તો સકપર સરદારી કરસે.

ચાલ.

જેતુ અંતકરન હોય સાફ કરે સરદારી,
મસે તેને ખુદરતની મોટી યારી.

(મીલાન)

મારીગન = હાત જોડે દાવા દારો,

અગલ પાછલ૦

૧

નથી પૈસાવાલો નસીબવાન દુનીયામાં =
મારોગન = લીએ દુનીયાંનો જસ શુનીગન,
કીર્તી દેખડાવે દુનીયાંમાં ખોય સારા કામમા ધન;
પરદુઃખ ભન્જન થઇ દુઃખ દુઃખાતુ ટાલે =
મારીગન = સાફ રાખીને અંતકરન,
છે મદદગાર તેનો માલેક કરનારો છે રક્ષન.

ચાલ.

જોઇ હમ્મરો દુસ્મન હાથ જોડી સરમાયે,
ચાહે ગંઠન કાપવા બાલના વાંકો થાયે.

(મીલાન)

મારીગન = છે કીર્તીવાન નસીબ વારો,

અગલ પાછલ૦

૨

કરે યાદગારી દુનીયામાં કાપમ કીર્તી =
મારોગન = ખરો તે નસીબવાન શુનવાન,
તન થાસે માટીને હવાલે જીવ તું જમનો ગન;
તમે જીવો ભલાની ભલાઇ આ દુનીયામાં =
મારીગન = રહી જસે દીલમા અરમાન,
નથી શુભરો કાંઈ દુનીયામાં સમજ લે બેબાન.

ચાલ.

જો પૈસા ઉપર જસે તું હર ખાઇ,
બદનામ થઇને પસ્તાસે તુ બાઇ.

(મીલાન)

મારીગન = અકારત જસે જન મારો,

આગલ પછાડા.

૩

છે દખ્ખુ કબરસ્તાન રસમનાં બહાનાં =
મારીગન = એથી જો ડરે હોય નાદાન,

અંતકરન હોય સાફ છે તેને બેહુ જહાનમા માન;
બણે ગણેને દેખાડે પરહેજ પાકી =
મારીઝન = જગરમાં બદકામોના ધ્યાન,
ખોઈ ખુદરતનો તે પર બહુ થાય તે હેરાન.
ચાલ.

કહે શાપુર હુસનુ છે સતમા અબાદાની,
છે ખરસેદજ દીલદાર દોસ્તનો જાની. (મીલાન)
મારીઝન = નખીખા હરીનો છે પ્યારો, અગલ પાછલ.

રંગત મેરીઝન છોટી ખડી.

મેરીઝન = સીફતકી તેરે = ક્યા કરે કીલક તેહરીર,
નહી લીખ સકે સના હજારોં હુવે પયમ્પર પીર. ટેક.

મેરીઝન = જુલ્ફ શાનેસે = રખા હૈ બના સનમ,
માંગકે રાહસે ગયા જો આશક પહોંચ્યા રાહે અદમ;
મેરીઝન = રખે અનવરપર = દો પડે જુલ્ફકે અમ,
બલખાયાં સુખ્યુલને મારકા નીકલ ગયા હૈ દમ. (મીલાન)
મેરીઝન = દેખ પેશાની = લીયા શમ્સ છીપા તસવીર, નહીં લીખ.

૧

મેરીઝન = અબર જો દેખા = બના કોસ કુમ્મલ ફીલ દાલ,
મેહેરાબ કાખા ખમા ખમી શમસીર એ સુનો મીસાલ;
મેરીઝન = તીરે મીજગાંકા = જો દેખા હુવા હલાલ,
નરગીસ શરમા ગયા ચશ્મસે આહું લુલે ચાલ. (મીલાન)
મેરીઝન = દેખ રખ ઉસકા = ગુલ ગીરે હોકે દીલગીર, નહીં લીખ.

૨

મેરીઝન = દેખ બીનીકા = હુવા ખંકા અલીફ રૈશન,
લખકો દેખ શરમાયે લાલ દન્દાંસે દુરેં ચેમન;
મેરીઝન = હુખ ગએ જાકે = જો દેખે ચાહ જકન,
શરમ સુરાહીકા હુઈ પૈદા દેખકે વો ગદન. (મીલાન)
મેરીઝન = સાફ સીનેસે = આઈના હુવા નખચીર, નહીં લીખ.

૩

મેરીઝન = દેખકે પીસ્તાં = આનારને ખાયા બલ,

નાકસે જસકે ખુલ મોચતર પૈદા હુવા અસલ;
 મેરીઝન = સીફત ક્યા લીખુ = હુવા દીલ કલસે બેકલ,
 નરમ શીકમ દીલખરકા ન વૈસા હૈ પુખ્યા મખમલ. (મીલાન)
 મેરીઝન = દેખકે કંમર = વો ચીતા હૈ દીલગીર, નહીં લીખ૦

૪

મેરીઝન = રાનસે હૈરાં = હોગચે ફરીસ્તે હાલ,
 પંજે મરજન દેખકે મરજન હુવા યકીં પામાલ =
 મેરીઝન = નાખુંસે હીરા = સરમાયા કહે સીલાલ;
 રામાજીતે કહા બજમમેં ખ્યાલકે ઉપર ખ્યાલ. (મીલાન)
 મેરીઝન = નખીખાં કીયે = સુત કથન ભજે બે પીર, નહીં લીખ૦

૫

રંગત તીન કડી નેહંગ.

ચાતમે હલખલ = હૈ આંકી ધરન, જૈસે ચંદ્રકી કીરન, ટેક.
 બાલ ધુંગરાલે = હૈ બોલા પન, ચલી હૈ વો બન કન;
 જુમકે ચલતા = હાતીકે નમન, મારે ચૌ તરફ નયન.

દોહરા.

બવે બની કમાન મીઝેં બાનકે મારે સખપર માર,
 જો કોઈ દેખે ગીરે જમીપર હો જીના દુશવાર. (મીલાન)
 સીસકતે લોટેં = વો લગે મરન, જૈસે ચંદ્રકી કીરન૦

૧

સખુન વો શીર્ષ = સે બોલે ખાત, ખાત ખાતમેં ધાત;
 સોવે ખીસ્તારપે = કહીં કરકે લાત, રખ સીનેપર હાત.

દોહરા.

નાક પાકકા લીખુ ક્યા નકસા અલીફકે જરસી હૈ શાન,
 લખે લાલકો દેખ દેખકે લાલ હુવે કુરખાન. (મીલાન)
 સાન હૈ આંકી = હૈ રખ રોશન, જૈસે ચંદ્રકી કીરન૦

૨

દેખકે ઉસકી = વો આંકી શાન, હુવે મલક હૈરાન;
 દેખ દન્દાંકો = હીરોંને ખાન, છોડ હુવે વૈરાન.

દોહરા.

જો કોઈ ચાહકે ગયા જકતમેં ડુબ ગયા ઉસમેં એકબાર,
 નીકલ ના સકા બાહર ઉસીમેં રહે તાહશર યાર. (મીલાન)

परेशां दीव है = वो देख-ध्यान, जैसे यंदकी कीरन०

३

सुराही गर्दन = है यनी असल, जरा नहीं है सल;

लाव सम्भुके = है तेरा अल, दीवमेसे मत नीकल.

होहुरा.

नथीआन कथ कहे प्याल रामाण्ण उनके रहेते संग,

भगन नरायन आगु लाव भंगलका अउके यंग. (मीलान)

गारहा अहेमद = याकुअ लछमन, जैसे यंदकी कीरन०

४

रंगत तीन कड़ी नेहंग.

सभीरी साजन = गये छोड भकान, मुझे है उनका ध्यान. रेक.

पीरहेकी सुलगत = है तनमें आग, गय मेरेको त्याग;

फुट गय मेरे = ज्वानीमें भाग, कीनसे भेलुं हाग.

होहुरा.

जीवभ गये कीस सातन धरज पीया मेरे तो हैं नादान;

यही धिक्की झेज मेरे तन लगे धिक्के आन. (मीलान)

शिक है मुजका = मैं लछि जवान, मुझे है उनका ध्यान०

१

अहोतसा रोकी = पीड नहीं आता, जरा ना दीवमें जना;

धिसी अहाने = अस था जना, कीयाथा तीसना ताना.

होहुरा.

उधर धुपका सोर जेर है धिधर अरत है मोरा तन,

करत रात दीन गुल्म मोरेपर ये गुल्मभी जेअन. (मीलान)

पीना पीड मोरी = नीकसत है जन, मुझे है उनका ध्यान०

२

सथके हैं साजन = अपने घरमें, मैं ओकेली भन्दरमें;

पडी हुं रोती = मैं भीसतरमें, होता सोर नगरमें.

होहुरा.

आहो जरी कइ रातदीन नहीं मुझे है पलभर जैन,

पीया पीया नीत जग कइ मैं कउकत हैं होके नैन. (मीलान)

पुहाने कैसा = मेरा मारा मान, मुझे है उनका ध्यान०

३

अगर आ मेरे = भीव जयें सजन, इसीदीन हो दीव भगन;

लाव सम्भुके = संग रहे भगन, रामाण्ण कहे सुअन.

દોહરા.

નખીખાનને કથ કર ગાયા દંગલં અન્દર તાજ ખયાલ,
 નારાયન મંગલ અર્જુન સંગ ખુસરૂ ખાખુ લાલ. (મીઝાન)
 અમરસંગ સંગ હૈ = ઉમેદ જવાન, મુજે હૈ ઉતકા ધ્યાન૦

સખી.

ઝૂઠી દુનીયાં ઝૂઠી કાયા = ઝૂઠી જક્તની ઝૂઠી માયા =
 - ભજન હરીનું કરવું છ હાં *
 સક નેકાને મારગ ચાલો = ખરું કહું છું મારા લાલો =
 ધ્યાન પ્રભુનું ધરવું છ હાં *
 પરમેશ્વરની સેવા કર જો = ચીતમાં સીવ સંકરને ધર જો =
 હરને નહીં વીસરવું છ હાં *
 નખીખાં રામા ભક્ત છે હરનો = ખુસરૂ છે પ્યારો સંકરનો =
 ભજન કરીને તરવું છ હાં *

ઘોંસા.

વાત હું કોઈ નહીં માનું = સોચ કામ ભક્તી કરવાનું;
 આખર સક કોઈ મરવાનું = કહેછે મગન હરી કાનું.
 પ્રેમથી કર ભક્તી ભારી = આ ઝૂઠી સક દુનીયાં દારી.

સખી.

પ્રથમ નમુ નારાયન નરને = પાછલ બ્રહ્માં વીખ્યું સંકરને =
 ત્રીજે રામ સીતા રઘુબરને = કહું સદી એ સારીને છ *
 દેવી દેવતા નાત સુમર જો = સેવા રઘુનાયકની કર જો,
 ધર્મ ધ્યાનને મનમાં ધર જો = કરવી ભક્તી વીચારીને છ *
 રાતના દહાડો સુમર સુમરની = જક્તમાં કરવી કિતમ કરની =
 કર સુમરન તુ ધરની ધરની = માન જો તે ત્રીપુરાનીને છ *
 પાર બ્રહ્મ પરમેશ્વર તુ છે = ગંગા જમના સરવર તુ છે =
 જગન્નાથ જગદીશ્વર તુ છે = જવાડે તુ નર નારીને છ *
 જગન્નાથ જગદીશના દરસન = પ્રેમથી કરતુ સીવની પુજન =
 તેની છે લીલા સક ધન ધન = દીધા દુષ્ટ તુ એ તારીને છ *
 નખીખાં રામા દાસ છે તારો = તુછે પરમેશ્વર સત મારો =
 ખરસતજો છે તુ એક પ્યારો = જો મારી લાચારીને છ *

ઘોંસા.

ભક્તી ભગવતને પ્યારી છે = ભક્તી નહીં હરથી ન્યારી છે;
 ભક્તી હર ભક્તને સારી છે = ભક્તી શીર છતર મારી છે.
 ખરી કીધી દરેક ભક્તી = છે ભારી ભક્તીમાં સક્તી.

બહર ધોટી.

સખી.

દુનીયાં અન્દર ભાધ્યો બદકામ કોઇ કરવું નહીં,
જાની જોધને પાપ વીપતમાં કદી પડવું નહીં;
કામ કોધને તથા કેમ હરીને સુખર વું નહીં,
કર યાદ સાહેબ સોંચ નર સંકટ સમે રડવું નહીં.

ધાસ.

કામ કોધ લાલચથી ડરસો = તો સઉપર સરદારી કરસો;
સાત લઘ માલા જો સુખરસો = તો દુખના પહાચી ઉતરસો.
નખીખાં કહેછે સાંભલ યાર = નેકીછે સર્વ ઉપર સરદાર.

રંગત છોટી.

માલી હૈ જહાંકા શહેન શાહ સરવર તુ,
રાશક હૈ રીઝકા ઝોર ગુર્ખ પરવર તુ. ટેક.
દો જહાંમે ઉસકી બડકર જોખાઈ હૈ,
હર સૈ અન્દર કુદરત ઉસકી છાઈ હૈ;
હરએક રંગમે ઉસકી રંગત આઈ હૈ,
હર ચતરાઈમે ઉસીકી ચતરાઈ હૈ. (મીલાન)
એ પરકો લગા દેવે લહેજમેં પર તુ, રાશક હૈ.

૧

દો જહાંકા ખાલીક તુલી સાહેબે મન હૈ,
એ માહતાબમે તાબ તેરી રોશન હૈ;
ગુલશનર હુવા તુજસે એ બન ગુલશન હૈ,
દીવાનોકા તેરાલી દીવાના પન હૈ. (મીલાન)
કર દેવે શહેન શાહ જસપર કરે વજર તુ, રાશક હૈ.

૨

ਕਾ ਕਹੂੰ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਐਸੀ ਧਾਕ ਜਘਾਂ ਹੈ,
 ਉਸਕੇ ਜਘਾਨਸੇ ਰੋਸਾਨ ਫੁੱਕਾ ਕੁਰਾਂ ਹੈ;
 ਲਾਸਾਨ ਤੁਝੀ ਐਕ ਮੇਰਾ ਆਲੀਸ਼ਾਂ ਹੈ,
 ਤੁਝ ਸੀਵਾ ਡੀਸੀਕਾ ਰਹੇ ਨਾ ਨਾਮੋਂ ਨੀਸ਼ਾਂ ਹੈ. (ਮੀਤਾਨ)
 ਤੁਝੀ ਦੀਵਾ ਵੋ ਜਨਨ ਐਰ ਦਫ਼ਨ ਜਘਾਂ ਹੈ ਸਰ ਤੁ, ਰਾਭਕੇ ਹੈਂ

੩

ਤੇਰਾ ਜਵਾਬਾ ਤੋ ਹੈ ਦਰ ਮਰਦੋ ਜਨਮੇਂ,
 ਤੁ ਸਮਝੁਲਾਕ ਰਾਮਾਕੇ ਰਹੇ ਸੁਖਨਮੇਂ;
 ਖਸ ਨਘੀਘਾਂਕੇ ਰਹੇਤਾ ਤੁ ਘਨਾ ਦਫ਼ਨਮੇਂ,
 ਨਾਰਾਧਨ ਮਗਨ ਕਹੇ ਘਸਾ ਤੁਝੀ ਤਨ ਮਨਮੇਂ. (ਮੀਸਾਨ)
 ਕਹੇ ਘਾਧੁ ਲਾਕ ਜੇਵਰ ਹੈ ਦਮਾਰਾ ਜਰ ਤੁ, ਰਾਭਕੇ ਹੈਂ

ਰੰਗਤ ਓਟੀ.

ਕਹੋ ਘਕੇ ਤੁਮ ਅਧੀਲਮੰਦ ਘਨੇ ਦਫ਼ਾਨੀ,
 ਹੋ ਸਘੁਨਘੀ ਸੀਰੀਂ ਐਰ ਮੀਸਾਰਾ ਘਾ ਮਾਨੀ. ਟੇਕ.
 ਕਹੇਤਾ ਹੂੰ ਤੁਮਕੋ ਦੰਗਲਮੇ ਸਮਝਾਕੇ,
 ਤਘੀਧਤਕੋ ਘੁਸ ਕਰੋ ਘਯਾਲ ਘਮਾਨੀ ਘਾਕੇ;
 ਨਹੀਂ ਘਾਦ ਹੋ ਮਾਨੀ ਸੀਘੋ ਡੀਸੀਸੇ ਘਨਕੇ,
 ਲੁਆਧ ਓਡੇਹੋ. ਜਰਾ ਘਯਾਲਮੇਂ ਲਾਕੇ. (ਮੀਲਾਨ)
 ਅਫ਼ਲ ਸੀਘੋ ਓਡੋ ਤਮਾਮ ਨਾਦਾਨੀ, ਹੋ ਸਘੁਨਘੀ.

੧

ਦਫ਼ਾਨੀ ਘਯਾਲ ਓਧ ਕਹੋ ਨ ਕਰਨਾ ਫੇਰੀ,
 ਓ ਜਧ ਉਘਲਾ ਕੁਧ ਮੀਟ ਜਧ ਅਧੇਰੀ;
 ਕੈਘ ਘਕਤੇ ਹੋ ਕਾ ਤੁਮੇਂ ਨੇਸਤੀ ਧੇਰੀ,
 ਧਸਮੇ ਘਾਤੇ ਸਘ ਘੀਗਡ ਜਧਘੀ ਤੇਰੀ. (ਮੀਲਾਨ)
 ਘਾ ਕਹੋ ਡੀਤਾਘੀ ਘਾ ਓਧ ਕਹੋ ਜਘਾਨੀ, ਹੋ ਸਘੁਨਘੀ

੨

ਹੋ ਘਦੀ ਓਡ ਨੇਧੀਕੇ ਰਾਫ਼ਕੋ ਜਨੋ,
 ਸੁਰ ਸਘਦ ਘਾਂਦ ਸਮ ਰਾਗ ਰਾਗੀ ਤਨੋ;
 ਐ ਨਸ਼ਾਹਤ ਮੇਰੀ ਘਾਦ ਰਘੋ ਧਨਸਾਨੋ,
 ਓਧ ਗਦਤ ਘਾਤ ਹੋਵੇਤੋ ਘਾਧ ਘਘਾਨੋ. (ਮੀਲਾਨ)
 ਧਮਾਨਦਾਰ ਘਨ ਤਰ੍ਹੰ ਕਰੋ ਘੈਮਾਨੀ, ਹੋ ਸਘੁਨਘੀ

૩

દો નસાં છોડ કર તકં દે મૈકા ખ્યાલી,
ખ્યાલીકો પી મત બકે ખાત મતવાલી;
કહે સમ્બુલાલ ઉસ્તાદ વો રામા ખ્યાલી,
કય નખીખાનને રંગત સાંચે દાલી. (મીલાન)
કહતે નારાયન મંગન ધરો ધન્સાની, હો સખુનભી૦

રંગત છોટી.

દો જહાંતમેં જલવેગર રખ્યાની હૈ,
ખીન પાની જગમેં કરે અવાદાની હૈ. રેક.
એવજ પાનીકે વો ખરસા ગોંહર દે,
હીરોસે સાગર તલાવ નાલે ખર દે;
હર અદનાકો દાકીમ લહેજેમે કર દે,
ચાહે જહાંત નીચેકી ઉપર ધર દે. (મીલાન)
વો રખ કરીમ કાદર એકે લાસાની હૈ, ખીન પાની૦

૧

ખીન ખરસાયદ ચાહે ખીજલી કડકાવે,
ઉસકે કુદરતકે ભેદ કોઇ નહીં પાવે;
વો મેહુર કરે તો ગદાકો શાહ અનાવે,
ખીન પરવાલેકો એ પર આપ ઉડાવે. (મીલાન)
ઉસકે કુદરતકે આગે આ પાની હૈ, ખીન પાની૦

૨

કુદરતકા કહું આ હાલ ઉસકે સારા હૈ,
લુકમાન દેખ કુદરત ઉસકી હારા હૈ;
ઉસકે આગે નહીં ચલે કીસકા ચારા હૈ,
ઉસકે આગે નહીં કીસીને દમ મારા હૈ. (મીલાન)
નહીં પાએ દીદ લાખોંને ખાક છાની હૈ, ખીન પાની૦

૩

અપના જલવા હરએકકો આપ દીખાયા,
જખ કીયા ખુલી શદાદ જહનમ પાયા;
એ સમ્બુલાલ રામાને ખ્યાલકો ગાયા,
હૈ નખીખાનકે દીલમેં પાક સમાયા. (મીલાન)
નારાયન મંગન ખુસર કહે હક્કીની હૈ, ખીન પાની૦

રંગત છોટી.

રંગત છોટી.

એ પાક નામ એક તેરા નુરાની હૈ,
લાસાન તેરી કાઈ જહાંમેં નહીં શાની હૈ. ૨૬.
હર જલવેમેં જલવે નીગાર એક તુ હૈ,
દેખા સયમેં યારોમેં યાર એક તુ હૈ;
અસ્વારોમેં દુલ દુલ સ્વાર એક તુ હૈ,
દેખા હરગં નકસે નીગાર એક તુ હૈ. (મીઝાન)
તેરે સીવાય એ સય દુનીયાં ફાની હૈ, લાસાન તેરી

૧
કામે વો દૈર અકસામેં જલવા તેરા,
મહે મકાંમેં ઔર લામકાંમેં જલવા તેરા;
હર સખુનમેં પાકે જ્યાંમેં જલવા તેરા,
દેખા હમને હૈ ફરાંમેં જલવા તેરા. (મીઝાન)
તુહી કાજી મુહાં કાજી હક્કાની હૈ, લાસન તેરી

૨
જસ જગેહપે દેખા વહીં નુર તેરા હૈ,
હર સૈકે અન્દર કુલ જહુર તેરા હૈ;
જલવા જહાંનમેં સય ગપુર તેરા હૈ,
રૌશનહી ધરમ એ સખી દુર તેરા હૈ. (મીઝાન)
સુન હદીસ તેરી હુવા જગર પાની હૈ, લાસાન તેરી

૩
હૈ જહાંમેં તેરે તુરકા કુલ ઉજ્યાલા,
તેરે નામકા સખુલાલ ફેરતા ખાલા;
રામાજી ગાતા બજમમેં તુરેંવાલા,
સાંચેમેં ખ્યાલ કય નખીખાનને હાલ. (મીઝાન)
નારાયન મગનકો દીયા તુ ઇન્સાની હૈ, લાસાન તેરી

રંગત છોટી.

જય જુલ્ફ સનમ રૂખસારપે આઈ હોગી,
મહેતાબકે ઉપર ઘટાસી છાઈ હોગી. ૨૭.
પુર શીકન જુલ્ફ જમકે શૈલાઈ હોગી,
આશાકી હુઈ કાસ તરહેં રીહાઈ હોગી;

જનજીરે જુલુજ જળ ઉસને ખીલાઈ હોગી,
લાખોંકી જાન ઇસ જલમેં આઈ હોગી. (મીલાન)
શાનેસે જુલુજ જાનાને હીલાઈ હોગી, મહેતાબકેં

૧
અખર કમાન જળ ઉસને ચલાઈ હોગી,
કૌસે રોશનકે જાંપે ખન આઈ હોગી;
રખસારકે ઉપર અફશાં ખનાઈ હોગી,
રોશનીકો કુત્ર અન્બુમકી છીપાઈ હોગી. (મીલાન)
હરએકને કરી વહાં જીવહે સાઈ હોગી, મહેતાબકેં

૨
કરં સુખ ચક્ષ્મ જળ ઉસને દીખાઈ હોગી,
ઉસ શાકને તળ બારીશ બરસાઈ હોગી;
ખનદીદગી જળ બર્ફકો દીખાઈ હોગી,
આસમાંમેં ખીજલી શીર ના સમાઈ હોગી. (મીલાન.)
દન્દાંસે ગોહરને ખીજલત પાઈ હોગી, મહેતાબકેં

૩
ઉસ સનમસે જીસદમ મેરી રીસાઈ હોગી,
એક તર્જતો મૈં એક તર્જ ખુદાઈ હોગી;
એ સમખુલાવને રંગત ગાઈ હોગી,
કહે રામસીંગ નખીખાને ખનાઈ હોગી. (મીલાન)
મંગલકી એ રંગત સળ પર છાઈ હોગી, મહેતાબકેં

રંગત છોટી.

નીકલા હૈ દહનસે આજ એ તીર સુખનકા,
ગમગીન હૈ દીલ આદા પુર રંજે મહનકા. ટેક.
ખત દગાકા આયા જળકે વતનસે પહેલે,
તૈયાર હુવે શહે મરદો જનસે પહેલે;
મુસલીમકા કટા સર ઇખિને હસનસે પહેલે,
ફેર ઉડે શાહ અપને મસકનસે પહેલે. (મીલાન)
કર બલામેં પહોંચા દાસ્કર શાહ જમનકા, ગમગીન હૈં

૧
રક ગયા જીસ ધડી હુલહુલ શહે સરવરકા,
ઉસજાપે ખીમા પ્રગા પીસર હૈદરકા;

રહે ગયા ખીયાસા લશ્કર પૈગંબરકા,
અખ્યાસને રસ્તા ધ્રૈરન લીધા નહરકા. (મીલાન)
સખ કહેને લગે સક્કા લશ્કરે હસનકા, ગમગીન હૈ૦

૨
શાહ મસ્કકો બરકર ચલે મચા તુફાં હૈ,
જલીમોનેં જામ મારા તીરે પરાં હૈ;
ગીરા સીધા ખાળુ કટ કરકેં શાહે જહાં હૈ,
લી આયે હાથખર મસ્ક કર શોર ધ્રુગાં હૈ. (મીલાન)
ખાળુ વોભી કટ ગીરા હૈ ખસ્તે તનકા, ગમગીન હૈ૦

૩
ધર મસ્ક દાંતમેં શાહને કદમ બદાયા,
લશ્કરેં લખને ઉનપર તીર ચલાયા;
લગતેહી તીર અખ્યાસકો ખસ મશ આયા,
ખહે ખયા વો પાની યા જો નહેરસે લાયા. (મીલાન)
ગમસે સીના હુવા ચાકો તીશને દહનકા, ગમગીન હૈ૦

૪
કરખલામેં હોગય શહીદ અકબર અસબર,
ખીયા જામે શહાદત કાસમ નૌસા બનકર;
અખ્યાસનેભીં ધર દીયા હૈ દર સીજહે સર,
ખરસાય લખને જફાસે તેજો ખન્જર. (મીલાન)
ખસ ગમસે સીના ચાક હૈ ચર્ખ કોહનકા, ગમગીન હૈ૦

૫
ઝા લીખું હાલ સર કલમકા હાલ કલમ હૈ,
હર બશરકે દીલખર ખસીકા દરદો ખમ હૈ;
રહે સમુલાલ રામાજી ચશમેં નમ હૈ,
સર નખીખાંનકા રહે સીજહેમેં ખમ હૈ. (મીલાન)
આદા સરમાયા સુનકે સખુન મખનકા, ગમગીન હૈ૦

૬

રંગત છોટી-ગુબરાતી.

ધધિરની પાસે નહીં થાય નામ પૈસાથી,
કર બજન મલે નહીં મલે રામ પૈસાથી. રેક.
દેસે ધધિર રજબાર કરે પૈસાથી,
આહે સઉને લાચાર કરે પૈસાથી;

થાય ભરન તો શું સીનગાર કરે પૈસાથી,
કાલ આવેતો શું કર કરે પૈસાથી. (મીલાન)
નહીં દયા હોય કેમ થાય નામ પૈસાથી, કર ભજન૦

૧

અચ્ચો નરનો પ્રાણ કેવ જ્ઞાન સમે પૈસાથી,
જમ લેવા આવે નહીં પ્રાણ થમે પૈસાથી;
તુ નમસે જરને ના સાધુ નમે પૈસાથી,
સત તેતુ છોડીને નાહક ભમે પૈસાથી. (મીલાન)
માટે વીચારી ના રાખો કામ પૈસાથી, કર ભજન૦

૨

મોટી છે જક્તમાં ખીંઘા દાન પૈસાથી,
તે સહમા સરસ છે ગુરુ જ્ઞાન પૈસાથી;
કોઈ લોધે કરે છે અભીમાન પૈસાથી,
કર ભજન ઉઠવી લેતુ ધ્યાન પૈસાથી. (મીલાન)
નહ મલે નાર નરને ધનશામ પૈસાથી, કર ભજન૦

૩

કર ભક્તી ઉઠવી લેતુ મન પૈસાથી,
સહથી છે સરસ એક દરી ભજન પૈસાથી;
ચાહે પ્રભુ મનનને કરે મગન પૈસાથી,
નહીં મલસે વેચાતું ત્રીભવન પૈસાથી. (મીલાન)
કહે નખીખાન નહીં પાસે ધામ પૈસાથી, કર ભજન૦

૪

રંગત છોટી.-ગુજરાતી

જે આસક થઈ માયાની લોભ ચાએ છે,
માયામાં ફસી પાછલથી પછતાએ છે. ટેક.

કમિરની યાદ ના જાને ભલી ભવાઈ,
હુનીયામાં થાએ તેની કેમ ખડાઈ;
ખીજની નીંદા પાછળથી કરે ખુરાઈ,
તે પોતેજ પાપમાં પંછતાએ છે ભાઈ. (મીલાન)
ખુરાઈ કરસે તેની ખુરાઈ ચાએ છે, માયામાં ફસી૦

૧

જુદા માણસની જાણ વાત નહીં ચાલે,
થાય થોડા દહાડામાં તેના હાલ હવાલે;

સાંચા માણસની વાત કોઈ નહીં ટાલે,
જે બોલે વીચારી બોલ પોતાનું પાલે. (મીલાન)
નહીં કોઈ દહાડો તે પેટ ભરી ખાએ છે, માયામાં ફસી.

૨

સાંચાની પ્રીત સહ ગુનીવાન નર રાખે,
જીકાને ઇશ્વર નરક કુંડમાં નાખે;
સાંચો અમરીત વૈકુંઠ જઈને ચાખે,
જીકા નરની જઈ કોઈ વાત નહીં ભાખે. (મીલાન)
નર જીકા સદા મદ લોભમા લલચાએ છે, માયામાં ફસી.

૩

કહે સમ્યુલાલ રામાજી સાંભલ્યા આની,
આ જીકી દુનીયાં ત્રણ દહાડાની ફાની;
ખરસેદજી મગન નારાયન કહે છે ધ્યાની,
કહે નખીખાન હું નામ જપું નીરખાની. (મીલાન)
અનુનની સાતે હસેન અલી ગાએ છે, માયામાં ફસી.

રંગત દેડ કડી.-ગુજરાતી.

માત પીતા શું કરે કર્મમાં બંધે વીધાતા કામ,
અકલ તારી કેમ થઈ બે ફામ જી.

૨૬.

સપુત બેટો ખ્યાસો રહે પીતાને પાણી પાય,
જોઈ ખુશી રહે તેની માય જી;
દુનયામાં જીવે ત્યાં સુદી નીત માતાના ગુણ ગાય,
સદા તે પ્રેમના દુધે નાય જી;
સોનાનો ઢગલો આખી ચાહે પગે લગી સરમાય,
તોપણ નહીં બદલો પુરો થાય જી. (મીલાન)
સપુત બેટો નહીં મલે વેચાતો ખર્ચો દામ, અકલ તારી.

૧

એટલું મોટું છે માત પીતાનું પુત્ર પર હેસાન,
થોડો છે આપે પોતાનો જન જી;
સરત થઈ મા આપની બન્તી કરે ખાનને પાન,
તેની પર રહે ખુદા મહેરબાન જી;
સપુત થઈને નામ ઉઠાવે સરકે દયાને દાન,
માલેક બકસે તેને આન જી.

(મીલાન)

સેવા કરીને માત પીતાની પી નેકીનું જન્મ, અક્લ તારીં

માત પીતાએ મોટા કીધો રાખીને તુજપર પ્યાર,
ખુશા બહુ થયા જોષ દીદાર છ;
લાજ રાખા માતાની ખુદાએ તુજ માટે એકવાર,
દુઃખથી નહીં થયાં કદા લાચાર છ;
દુઃખ વેડીને આપ્યું સુખ બહુ હવે થયો સરદાર,
ખાતરી થાસે કર સન્સાર છ. (મીલાન)

જીગરનું પાયું દુધ પ્રેમથી રાખ્યો બહુ આરામ, અક્લ તારીં

જીંદગીનો કાંઈ નથી ભરોસો સાચ આ નર આની,
છે એકદીન દુનયા ફાની છ;
સખ્યલાલ તો ગાએ પ્રેમથી એક નર નીરખાની,
ખુદાની રાહ ને પેછાની છ;
રામા મંગલ મગન નરાયન અમરસીંગ આની,
ખુસર ઉમેદના મનમાની છ. (મીલાન)

મધુર વચન છે નખીખાનના સખુન છે શુદ્ધ કલામ, અક્લ તારીં

રંગત દેડ કડી.-ગુજરાતી.

ગુરમાં નહીં પુરો ઉસ્તાદી રહે ચેલો બે ફામ,
આનનું પીએ તે ક્યાંથી જન્મ છ. ટેક.

હજરોં એય રહે ગુરમાં જોષ ચેલો લજવાય,
સુખથી કેમ કરીં બોલાય છ;
મનમાં રહે મુસ્તાક ગુર બદ કામોમાં સપડાય,
સાગીરદ મનમાં બહુ પસ્તાય છ. (મીલાન)

આન ધ્યાનથી દુર લોભ લાલચના ગુર તમામ, આનનું પીએં

મુતો આપ જગતમાં એવો ગણે પૈસાને આજ,
નહીં દીલમાં દીકરાની દાજ છ;
બલી જીંદગી દીકરાની જેમાં આપનો તોડે રીવાજ,
ખીગાડે હાતે પોતાનું કાજ છ. (મીલાન)

ઘસિતરી કરેતો થેવો જે દુખમાં લીધે સાત આરામા, આનનું પીએં

જીવો નાર દુનીયાંમાં યેવી ધણીનો રાખે વીચાર,
નીભાવે સુખથી તે સન્સાર જ;
ધીકારછે નરને જે હટી જાય દુખને જોઈ કોઈ વાર,
રહે તે સંકટ સમેં હર બાર જ. (મીલન)
જુગાર ચાડી ચોરી યેછે મોટી ખોડના નામ, જ્યાનતું પીએં

૩

ખરો સાગીરદ ગુરનો રૂડી જગતમાં ચાલે ચાલ,
થાયે ઉસ્તદનું નામ નેહાલ જ;
સાપુર હુસનું કહે ખરાનો ખરે નહીં ચેક બાલ,
ચલાવે ખુસરૂ ચાલ ટકસાલ જ. (મીલન)
કહે નખીખાં બનેછે મોટા જે ખરચીને દામ, જ્યાનતું પીએં

રગત દેડ કડી.

ઉસકે કુદરતકા ખયાન કોઈ લીખે કહાં તક યાર,
હૈ જીસે અર્શ ફર્સ ગુલઝર જ. રેક.
કાફ તુનકે કહેતે કીયા રૌશન એ જમી અસમાન,
લીખું લાસાનકી ફૈસે શાન જ;
તુરસે જીસકે જહાં હૈ રૌશન જગ્યાસે જીસકે કુરાન,
માન ઇન્સાન તુલા ઇમાન જ.

ચાલ.

કાલ તલગ જીસે હારા હૈ = માહાં કાલ નહીં દમ મારા હૈ,
નહીં વો રહે કીસે ન્યારા હૈ. (મીલન)
નહીં વો રહે કીસે ન્યારા હૈ કાદર વો કરતાર, હૈ જીસં

૧

એક લહેજેમેં બના દીયા વો મહા કાલીયા સેસ,
કાટે ભક્તનકે કષ્ટ ક્ષેસ જ;
કીયા કરકે કીયા હૈ પરઘટ જીહા વીળ્યુ મહેસ,
કરે ઐસી લીલા વો હમેસ જ.

ચાલ.

પાંચ તલકા સકલ પસારા = કીયા ગંગા જમના કી ધારા,
જનકો ગંગાસે નીસતારા. (મીલન)
જનકો ગંગાસે નીસતારા ઐસા સીરજન હાર, હૈ જીસેં

૨

ઘટ ઘટ વ્યાપક ખીલ્લ ખીલ્લકી અખન હૈ માયા,
સખોને ખીચાર શીર લાયા છ;
આન ધ્યાનકે સાગરમેં છસને ગોતા ખાયા,
કીનારા વો જલદી પાયા છ.

ચાલ.

સત સુમરન કરલે તુ હરકી = કરસેવા તુ ધરની ધરકી,
હૈ એ સખ માયા ઇશ્વરકી. (મીલાન)
હૈ એ સખ માયા ઇશ્વરકી નહીં પાયા કોઇ પાર, હૈ છરસેં

૩

પાર અલ્લ પરસોતમ કો બજ હૈ વો દીન દયાલ,
ખતાયા સ્વર્ગ મીર્ગ પાતાલછ;
ત્રીભુવન ત્રીલોક ત્રીર દેવા ઉસીકે હૈ સુન હાલ,
કહે ઉસતાદ એ સમ્મુલાલછ.

ચાલ.

રામા મંગલ કહે ધન ધન હૈ = ખુસર અન્તોન સંગ મગન હૈ,
નખીખાનકી નઘ ક્યન હૈ. (મીલાન)
નખીખાનકી નઘ ક્યન હૈ કહે નરાયન સાર, હૈ છરસેં

૪

રંગત દેડ કડી.

નીરાકાર નીરધાર નીરનજન વો નર હૈ નીરખાત,
તુ પહેલે ઘટમે અલ્લ પૈયાન છ. દેક.
પરયમ ધુન્દુકાર હતા તુ લે હીરદેમે જન,
નહીં થા અકાર કહેના માનછ;
ઝોહંગ સખદ શીર હુવા સોહંગ શીર ઉરસે હુવા નીદાન,
સોહંગસે માયા હુઇ પરમાનછ.

ચાલ.

માયાસે હુવા હૈ જન જમી અસમાન,
અનેક પરકારકે છવ જંત ધર ધ્યાન;
તુ ગુની સમજ લે હુવા હૈ જખ ગુર આન,
હો ગયા હૈ આની જો નરથા અન્નન. (મીનાન)
ઉસ માયાસે હુવા હૈ સદીકા તમામ મન્દાન, તુ પહેલેં

૧

તરહેં તરહેંકે નીગકારને કીયે હૈ પૈદા શાન,
હજરેં કીયે હૈ ખુદે જવાન છ;
જખીસે લગયે ચાર ચમકને તારે ચંદ્ર ઔર બાન,
ઇસે ક્યા જાનેગે નાદાન છ.

ਬਾਲ.

ਮੈਂ ਅਲਗ ਅਲਗ ਕਰੇਤਾਨੂੰ ਸਭੀ ਨੀਸਾਨ,
ਅਘ ਕਪਟ ਟਾਗਕੇ ਤਭਏ ਆਪ ਗੁਮਾਨ;
ਤੁ ਫੇਅ ਐਫੇ ਗੋਰ ਕਰਕੇ ਖਨਸਾਨ,
ਨਹੀਂ ਪਾਐ ਲਾਲ ਮਰ ਗਏ ਅਛੋਤ ਦੀਵਾਨ. (ਨੀਲਾਨ)
ਕਦਾਂ ਤਲਗ ਮੈਂ ਕੜ੍ਹ ਅਧਾ ਹੈ ਵੋ ਐਕ ਰਸਕੀ ਆਨ, ਤੁ ਪਹੁਲੇ०

੨

ਸਭ ਘਟ ਘਟ ਬਿਆਪਕ ਹੈ ਵੋ ਸਤ ਆਪ ਰੁਪ ਭਗਵਾਨ,
ਕੇ ਅਸਕਾ ਹੈ ਨੀਮਲ ਅਸਥਾਨ ਅ;
ਕੇਖ ਰੰਗਕੇ ਖਾਏ ਹੈ ਖਨਸਾਂ ਫਿਸਨੇ ਸਚ ਸੁਯਨ,
ਫੁਏ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤੇ ਅਲਵਾਨ ਅ.

ਬਾਲ.

ਮੈਂ ਕਲ੍ਹਾਂ ਆਨਕੀ ਆਤ ਰਘੋ ਤੁਮ ਕਾਨ,
ਮਾਝ੍ਹਾ ਫਰ ਫੰਗਲਮੇਂ ਆਨਕਾ ਆਨ;
ਖੀਨੇ ਪਰਘਟ ਹੈ ਫੇਅ ਐ ਫੇਅਸਤਾਨ,
ਕਰ ਭਜਨ ਫਰੀਕਾ ਛੋਤ ਸਭੀ ਤੁਖਾਨ. (ਮੀਲਾਨ)
ਅਪਨਾ ਸੀਸ ਤੁ ਨੀਰਾਕਾਰਕੇ ਉਪਰ ਕਰ ਕੁਰਆਨ, ਤੁ ਪਹੁਲੇ०

੩

ਭਜਨ ਕਰੋ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਭਰਾ ਭਰ ਫਾਨ,
ਐਥੀ ਹੈ ਗੁਰਕਾ ਸਤ ਪਰਮਾਨ ਅ;
ਆਨਾ ਸੁਰਕੇ ਸਫ਼ਰ ਭੁਯਾਕੇ ਕਾਟਾ ਨੰਦਕਾ ਕਾਨ,
ਕਰ ਦੀਐ ਕੁੰਦਨ ਪੁਰ ਕਲਿਆਨ ਅ.

ਬਾਲ.

ਹੈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਮਾਨੁ ਰਸਕੀ ਆਨ,
ਨਾਰਾਯਨ ਮੰਗਲਕੇ ਸੰਗ ਸੇਘ ਭਿਸਮਾਨ;
ਕਥ ਨਘੀਆਨ ਗਾਏ ਹੈ ਨੀਰਾਖੀ ਤਾਨ,
ਐ ਆਮੁ ਲਾਭਨੇ ਖੀਨਾ ਸਘੀ ਅਧਾਨ. (ਮੀਲਾਨ)
ਅਭੇਮਦ ਧਾਕੁਧ ਮੰਗਲ ਯੁਸਰ ਕਹੇ ਆਨ ਫਰਆਨ, ਤੁ ਪਹੁਲੇ०

੪

ਰੰਗਤ ਤੀਕਤਾ.

ਖੰਭੇਭ ਧਾਰ = ਕਰਕੇ ਘੀਧਾਰ = ਅਭਵ ਫੁੰਧਾਰ = ਹੈ ਫੈਲਾਧ,
ਗਾਡੀ ਬਲਾਧ = ਆਸੀ ਆਨਾਧ = ਅਭਵਮੇ ਲਾਧ = ਕਰ ਬਤਰਾਧ. ਟੇਕ.
ਖੰਭਨਕੋ ਘੀਨ = ਰਹੇ ਲੋਗ ਘੀਨ = ਗੋਰਾ ਸੰਗੀਨ = ਰਹੇਤਾ ਸਭਸੇ,
ਕਾਭੇਕਾ ਐਕ = ਕਾਲਾਥੀ ਭੇਕ = ਰਸਤੇਕੋ ਟੇਅ = ਰਹੇਤਾ ਫਯਸੇ;

લીલા તાર બાંચ = કીના હૈ માંચ = ધન્ટોંકો બાંચ = લીના જાંચસે,
બ્રીકમેં જનન = એકી જવાન = ઉસકાહી ધ્યાન = રહેતા રખસે.
ફસમેં ગીલાસ = સેગન પ્રકાસ = તીસરા હૈ લાસ = ચોથા બાધ, ગાડી૦

૧

પાનીકા શોર = અગ્રીકા તોર = રખતી હૈ જોર = ચલને ભારી,
કેધમેં હૈ તીસ = કેધમેં પચીસ = કેધમેં હૈ બીસ = ઉમે જરી;
ચલનેકે બાર = હોકે હુસ્યાર = સીટી પુકાર = ધર લલકારી,
કલકા સીપાઇ = કરતા સકાઇ = કલ ધર દયાઇ = કી હુસ્યારી.
દેકે કલદાર = લીએ કીકટ ચાર = હો ગયે સવાર = જાજ ચીલાઇ, ગાડી૦

૨

કલકા સુમાર = કેધએક ચાર = દીલસે બીચાર = કહેના શાને.
ચ્હાંપર બતાવ = તુમ ફુંડ લાવ = મુજકો સુતાવ = હૈ અરમાને;
બંમ્મધસે જનન = આઈ કલ્યાન = પુનેકે મ્યાન = ગઈ ધર ધ્યાને,
ગઈ સોલાપુર = કરના મન્જુર પહોંચી સમ દુર = કરના આને.
કહેના તમામ = કલોંકે નામ = હૈ તુમસે કામ = મુજકો બાધ, ગાડી૦

૩

કહેતે રીસાલ = સુનલે એ ખ્યાલ = કહે સંયુક્તાલ = નર શુનવાને,
આની સીપાઇ = સેક ચાંદ બાધ = કરકે સકાઇ = કહેતે આને;
રામાજી હંદ = કાશીયે બંદ = કહે પુનમ ચંદ = નર ઇનસાને,
મગનકે સંગ = નારાયન ચંગ = ખડકાવે દંગ = ભૈ નાદાને. (મીલાન)
કથ નખીખાન = ગાને હૈ તાન = દંગલ દરમ્યાન = સુન બન બાધ, ગાડી૦

બહર સીકસ્તા-ગુજરાતી.

હું તુને જોયા વગર ઝુરંઝુરં આ દીલ છે તાર તુજન મારી,
હું જીવ તારો તુ કાયા મારી જીગરમાં મારા લાગે કટારી. ટેક.
હુંતો દીવાનો થયો છું પ્યારી ગલાથી લાગી લે દીલ જની,
વો પ્રાણુ પ્યારી કપટ તજીદે ત્રન દહાડાની છે જીન્દગાની;
સામાટે તાના માના કરેછે ના કામ આવસે તારી જીવાની,
માટે અશકને નમીને જોતુ આખર એક દહાડો છે દુનીયાં શાની.
હું તારો આશક તુમારી માથુક હું તારો દીલબર તુ લછમી મારી,

૧

તજીને દુનીયાંની માયા ઝુડી તે પ્રેમ પ્યારેથી મન લગાડ;
વલીએ મનમા આ એકજ આવે કે માથુ પટકાને મરી જાઉં;
એ દીલમા તુ જન જો કે નીચે વેચાતુ લાવી હું ઝેર ખાઉં,

જો મલસે જની તો દરયા સાગર પર તે દહાડે જઈ ફલ અડાઉં. (મી)
હું પીતમ તારો તુ પ્રીત મારી હું પ્રેમ પ્યારો તુપ્રાણ પ્યારી, હું જીવં

૨

ઝુરીઆ કરંધું હું રાતના દાહાડો વો પ્રાણ પ્યારી હું તારા ગમ્માં,
એ બદલો તારેથી લઈસ જની પ્રભુની પાસે અગલા જલમ્માં;
એ શું વીધાતા એ મોરો અક્ષર લખીને એવા મારા કરમ્માં,
દરકા ખાધને રડયા કરંધું ઝુરયા કરંધું તારા સીતમ્માં. (મી૦)
પતંગ હું તારો તુ ડોર મારી હું નરજીવ તારો તુ મારી નારી, હું

૩

આવા દુખને વો બદલે મુજને મરન દે તુ મારા ત્રીપુરારી,
પુરવેજ જનમતુ શું પાપ હતુંકે મુજ આશકપે જડા છે ભારી;
નજરતુ કરજે વો મારા મધિર નથી વાત માસુકની એ સારી,
મગનજી રામા બાબુએ મંગલ નરાયન કહે લેજે દાદ મારી. (મી૦)
નખીખાત કહે હું અશક તારો તુ જીવાડ નાર લે જન ઉગારી, હું જીવં

૪

ત્રીન કરી-ગુજરાતી સલામ.

સલામ મારી છે = હવે નેકો નામ, બંદો છઉં શુલામ. ટેક
આજે રાત ગઈ રંગ રાગમા ખુસી થયા સહ નર નારી,
દાયા રાખ જો મુજપર તમે બંદગીની કરો તયારી. (મીલાન)
રસ્તા નેકીના = લો ખરચી દામ, બંદો છઉં

૧

જીગર સાફ કર અંતકરનને રાખી બોલો સાચી વાન,
વખત જાયછે અમુલ ઘડી એક ગફલતમાં તુ જન. (મીલાન)
શીકરને મનપર = લઈ દીલમાં હામ, બંદો છઉં

૨

બનાવીને નવી નવી લાવણી વણી ફરીથી લાવી શુ,
નામદારોની મીજલસમાં રાગ રંગ મચાવી શું. (મીલાન)
વજન તારોપર = સુરતાલ તમામ, બંદો છઉં

૩

નામ સાહેબનો યાદ કરો કહે શાપુર હુસનુ છે આની,
રસ ભરી લાવણી તરો તરોની ખુસરને મન માની. (મીલાન)
નખીખાં કહેછે = લો હરીનુ નામ, બંદો છઉં

૪

જાહેર ખબર

આ પુસ્તક કાવસજી પટેલના તલાવના આગલ અલીભાઈ જીવાજી વોહરા પરચુટણ સામાન વાલાની દુકાનપર મલશે અગર હમારે ત્યાં નીચે લખેલા ઠેકાણે મલશે.

આ પુસ્તક હમારે ત્યાંથી સામટી પ્રતો ખરીદ કરનારા સાથે કમીશન વીગેરેનો ખંદોખસ્ત અમોને જાતે મલ્યાથી અથવા પોષ્ટપેટ કાગલ લખ્યાથી યશે, નાટપેટ કાગલ લીધામાં આવશે નહીં. ખાહાર ગામવાલા ઓએ ટપાલ ખરચ અને કીંમત મોકલવાથી પુસ્તકો મલશે અગર વ્યાધ્યુપેએખલ પાર્સલથી પણ મલશે.

નારાયન આસન ખારવા,

મગન રામજી ખારવા.

મુંબઈ—ઠેકાણું કાવસજી પટેલના તલાવપર નારાયણ ખાલાજી મીસ્ત્રીની વાડીમાં.

